

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyszám: 108-19/2024. Tárgy: 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításának környezetvédelmi engedélye
Ügyintéző: Aranyász Péter/
Linczer Norbert Köröksi-Tomasovszky Alexandra Hiv. szám: -
dr. Görög Teodóra Melléklet: -
Telefon: (42) 598-934

HATÁROZAT

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, mint területi környezetvédelmi hatóság hatáskörében a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály; (a továbbiakban: Főosztály) az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) meghatalmazása alapján eljáró UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.) kérelmére a **4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása** megvalósítására, üzemeltetésére, felhagyására

KÖRNYEZETVÉDELMI ENGEDÉLYT

ad az alábbiak szerint:

1. Környezethasználó adatai

Környezethasználó neve: Építési és Közlekedési Minisztérium

Székhelye: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

KSH statisztikai számjel: 15847397-8411-311-01

KÜJ száma: 103979564

2. Engedélyezett tevékenység

2.1. A tervezett tevékenység ismertetése

A 4. sz főút Debrecen – Nyíregyháza szakaszának négy nyomúsítása.

A fejlesztéssel érintett szakasz 354. sz. főút – távlati Debrecen Keleti elkerülő szakasz csomópontjától a 4. sz. főút – M3 autópálya csomópontjáig tart, hat különszintű és két szintbeni csomóponttal, a 2x2 sávú külterületi elsőrendű főút paramétereinek megfelelően.

A két végpont - 354. sz. főút 9+420 km sz. és a 4. sz. főút 266+711 km sz. - közötti országos közúthálózaton történő legrövidebb távolság 30,5 km-re adódik.

A beruházással érintett települések: Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak, Nyíregyháza.

2.2. A tervezett útszakasz hossza:

- **Teljes hossza: 34 318 m**
 - o A tervezett nyomvonal összességében ~9,7 km hosszan használja fel a jelenlegi 354 sz. főút (~5,2 km), illetve a 4. sz. főút (~4,5 km) nyomvonalát.
 - o A szakasz két vármegye területét érinti: Hajdú-Bihar és Szabolcs -Szatmár-Bereg.
 - o A vármegyehatár a ~12+540 km szelvényben van.
- **Hajdú-Bihar vármegye területére eső szakasz hossza: 12 540 m**
- **Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területére eső szakasz hossza: 21 779 m**

KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY
KOMPLEX ENGEDÉLYEZÉSI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS NYÍLVÁNTARTÁSI OSZTÁLY
4400 Nyíregyháza, Kölcsey utca 12-14. 4400 Nyíregyháza, Pf.: 246. Telefon: (42)598-930
E-mail: ugyfelszolgalat.zoldhatosag@szabolcs.gov.hu Honlap: http://kormanyhivatalok.hu

Dr. F. T. L.
01.26.

2.3. Útkategória

Az alábbi tervezési osztályok alkalmazása tervezett:

Érintett vármegye	Tervezett út	Tervezési osztály	Alkalmazott korona szélesség
Hajdú-Bihar / Szabolcs-Szatmár-Bereg	4 sz. elsőrendű főút	K.III.	22,50 m
Hajdú-Bihar	Bocskai kert-Hajdúhadház csomópont bekötőútja	K.V.	11,00 m
Hajdú-Bihar	meglévő 4. sz. főút korrekciója 01	K.V.	11,00 m
Hajdú-Bihar	meglévő 4. sz. főút korrekciója 02	K.V.	11,00 m
Hajdú-Bihar	4902 j. út külterületi szakasza	K.V.	11,00 m
Hajdú-Bihar	3507 j. út korrekciója	K.V.	11,00 m
Hajdú-Bihar	4901 j. út korrekciója	K.V.	11,00 m
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Újfehértó-Dél csomópont bekötőútja	K.V.	11,00 m
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4912 j. út korrekciója	K.V.	11,00 m
Szabolcs-Szatmár-Bereg	49121 j. út korrekciója	K.V.	11,00 m
Szabolcs-Szatmár-Bereg	meglévő 4. sz. főút korrekciója 03	K.V.	11,00 m
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Oláhréti út	K.VI.	9,50 m
Hajdú-Bihar / Szabolcs-Szatmár-Bereg	Mezőgazdasági (területmegközelítő) utak aszfalt burkolatú szakaszai	-	8,00 m
Hajdú-Bihar / Szabolcs-Szatmár-Bereg	Mezőgazdasági (területmegközelítő) utak stabilizált szakaszai	-	4,00 m

2.4. Hossz-szelvényi kialakítás

- A 354. sz főút, illetve a 4. sz. főút szélesítése esetén a helyszínrajzi és magassági vonalvezetés igazodik a meglévő főúthoz. Önálló, új nyomvonalon vezetett szakaszok esetén, a terepi

adottságok, az épített környezet, meglévő infrastrukturális elemek határozzák meg a tervezett létesítmény kialakítását.

- A 4. sz. főút meglévő vonalvezetése jelenleg is alkalmas a 110 km/h (sok esetben ennél magasabb) megengedett sebességgel közlekedésre.
- A tervezési szakaszon jelenleg a 4. sz. főutat külön szintű átvezetésben nem keresztezi út, illetve vasútvonal. A tervezett állapotban a keresztezések esetén az úrszelvényt oly módon kell meghatározni, hogy a közúti és vasúti úrszelvény minden esetben akadálytalanul biztosított legyen.

2.5. Keresztmetszeti kialakítás

- 2x2 forgalmi sávós főút kialakítása tervezett, 22,50 m koronaszélességű keresztmetszettel.
- A 22,50 m koronaszélességű 2x2 sávós főút keresztmetszeti felépítése:
 - o forgalmi sávok száma: 2x2
 - o forgalmi sávok szélessége: 3,50 m
 - o elválasztósáv: 3,00 m
 - o padkaszélesség: 2,75 m, amelyből 1,75 m üzemi sávként is funkcionáló stabilizált padkaként kerül kialakításra

2.6. Forgalmi csomópontok

- Különszintű csomópontok:
 - o Hajdúhadház-Dél csomópont
 - o 3507 j. úti csomópont
 - o Téglási (4901 j. úti) csomópont
 - o Újfehértó-Dél csomópont
 - o Érpataki csomópont
 - o Újfehértó-Észak csomópont
- Szintbeni csomópontok (a csomópont típusa a későbbi tervfázisokban kerül kiválasztásra):
 - o Oláhréti csomópont:
 - o M3 ap. – 4. sz. főút külön szintű csomópont, déli ágak végén lévő szintbeni csomópont:

2.7. Műtárgyak

Hidak:

Érintett vármegye	megnevezés	főpálya híd/pálya feletti híd	átvezetett út száma	áthidalt akadály megnevezése	keresztezési szelvény	Beavatkozás
Hajdú-Bihar	Csomóponti pálya feletti híd - HAJDÚHADHÁZ-DÉL CSP.	pálya feletti híd	csomóponti ág	4. sz. főút	4+741	új építés új építés
Hajdú-Bihar	3507 j. pálya feletti híd	pálya feletti híd	3507 j. út	4. sz. főút	7+093	új építés új építés
Hajdú-Bihar	3506 j. úti pálya feletti híd	pálya feletti híd	3506 j. út	4. sz. főút	8+320	új építés új építés
Hajdú-Bihar	Csomóponti pálya feletti híd - TÉGLÁS CSP.	pálya feletti híd	Téglás, Dülő út	4. sz. főút	10+321	új építés új építés
Hajdú-Bihar	Vadátjáró és pálya feletti földúti híd	pálya feletti híd	vadátjáró + földút	4. sz. főút	11+930	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Pálya feletti földúti híd	pálya feletti híd	földút	4. sz. főút	15+057	új építés új építés

Érintett vármegye	megnevezés	főpálya híd/pálya feletti híd	átvezetett út száma	áthidalat akadály megnevezése	keresztezési szelvény	Beavatkozás
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Vadátjáró és pálya feletti földúti híd	pálya feletti híd	földút	4.sz. főút	17+362	új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Csomóponti pálya feletti híd - ÚJFEHÉRTŐ-DÉL CSP.	pálya feletti híd	csomóponti ág	4. sz. főút	18+543	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Téglási (VIII/7) mellékág, 100. sz. vv és üzemi út feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	VIII/7 mellékág, 100. sz. vv., üzemi út	19+285	új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Pálya feletti földúti híd	pálya feletti híd	földút	4. sz. főút	20+552	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	VIII/8-1 oldalág vízfolyás, vadátjáró és földút feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	vízfolyás, vadátjáró, földút	21+050	új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	VIII/8-1 oldalág vízfolyás feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	vízfolyás	22+946	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Pálya feletti földúti híd	pálya feletti híd	földút	4. sz. főút	23+318	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Érpataki-főfolyás, vadátjáró és földút feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	Érpataki-főfolyás, vadátjáró, földút	25+467	új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Csomóponti főpálya híd - ÉRPATAKI-CSP.	főpálya híd	4. sz. főút	4912 j. út	27+212	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Érpataki-főfolyás feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	Érpataki-főfolyás	28+723	új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Üzemi út, 100. sz. vv és meglévő 4. sz. főút korrekciója feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	üzemi út, 100. sz. vasútvonal, meglévő 4. sz. főút korrekciója	29+117	új építés új építés új építés
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Oláhréti tápcsatorna feletti főpálya híd	főpálya híd	4. sz. főút	Oláhréti tápcsatorna	31+040	új építés bontás és új építés

2.8. Támfalak:

A vasúti terület érintésének elkerülése érdekében szükséges a létesítésük. Mindkét érintett szakasz Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén van.

támfaltípus	kezdőszelvény – végszelvény [km sz.]	becsült támfal hossz [m]	átlagos támfal magasság [m]
szögtámfal	30+894– 31+039	145	4,4
szögtámfal	31+051– 31+206	155	3,8

2.9. Kapcsolódó létesítmények

2.9.1. Csapadékvíz-elvezető rendszer: A 4 sz. főút vízelvezetését, a javasolt vízépítési megoldásokat a Környezeti hatásvizsgálati dokumentáció 4.1. és 4.2. fejezetben ismerteti részletesen.

2.9.2. Földútcsatlakozások, párhuzamos földutak: A tervezett főutat a mezőgazdasági és lassú járművek nem használhatják. Számukra keresztező és párhuzamos úthálózat létesül.

2.9.3. Tervezett beavatkozások a főpályán, a keresztező utakon és kapcsolódó úthálózaton:

Beavatkozással érintett út	Érintett vármegye	Beavatkozás helye (település, ~ főpálya szelvény)	Beavatkozás jellege
354 sz. főút	Hajdú-Bihar	Bocskai kert, 0+000 – 1+891	meglévő pálya felhasználása a tervezett főpályához, burkolatmegerősítés
354 sz. főút	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 1+891 – 3+860	meglévő pálya felhasználása a tervezett főpályához, burkolatmegerősítés
354 sz. főút	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 3+860 – 5+190	meglévő pálya felhagyása, területmegközelítő útként hasznosítva
meglévő 4. sz. főút	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 5+190 – 6+250	meglévő pálya felhagyása, területmegközelítő útként hasznosítva
Hajdúhadház-Dél csomópont bekötőútja	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 4+741	új építés
Hajdúhadház, Béke útja	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, ~4+750	pályakorrekció
meglévő 4. sz. főút	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, ~4+300 – 4+800	pályakorrekció, szintbeni csomópont kiépítése
3507 j. út	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 7+093	pályakorrekció, tervezett főpálya feletti átvezetés
4902 j. út	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, ~7+000	burkolatmegerősítés, szintbeni csomópont átépítése
meglévő 4. sz. főút	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 6+300 – 8+250	meglévő pálya felhagyása, külterület/belterületi útként hasznosítva
3506 j. út	Hajdú-Bihar	Hajdúhadház, 8+320	pályakorrekció, tervezett főpálya feletti átvezetés
meglévő 4. sz. főút	Hajdú-Bihar / Szabolcs-Szatmár-Bereg	Téglás, 8+250 – 15+750	meglévő pálya felhagyása, külterületi/belterületi útként hasznosítva
4901 j. út	Hajdú-Bihar	Téglás, 10+321	új pálya építés (meghosszabbítás) + burkolatmegerősítés, meglévő szintbeni csomópont átépítése
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Újfehértó, ~15+800 – 17+450	meglévő pálya felhagyása, felhasználása a tervezett főpályához, burkolatmegerősítés
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Újfehértó, ~17+450 – 29+100	meglévő pálya felhagyása, külterületi/belterületi útként hasznosítva
4912 j. út korrekciója	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Érpatak, 27+212	pályakorrekció, tervezett főpálya alatti átvezetés + szintbeni csomópont építése

Beavatkozással érintett út	Érintett vármegye	Beavatkozás helye (település, ~ főpálya szelvény)	Beavatkozás jellege
49121 j. út korrekciója	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Érpatak, ~26+800 – 27+212	pályakorrekció + szintbeni csomópont építése
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Újfehértó, 29+100 – 29+550	pályakorrekció, meglévő pálya bontása + szintbeni csomópont építése
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Újfehértó, 29+550 – 30+350	meglévő pálya felhagyása, külterületi útként hasznosítva, burkolatmegerősítés
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 30+350 – 30+620	meglévő pálya felhagyása, külterületi területmegközelítő útként hasznosítva
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 30+620 – 31+570	meglévő pálya felhagyása, felhasználása a tervezett főpályához, burkolatmegerősítés
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 31+570 – 31+750	meglévő pálya felhagyása, bontása
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 31+750 – 32+320	meglévő pálya felhagyása, felhasználása a tervezett szervízúthoz, burkolatmegerősítés
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 32+320 – 32+550	meglévő pálya felhagyása, bontása
Oláhréti út	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 32+360	pályakorrekció
meglévő 4. sz. főút	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza, 32+550 – 34+318	meglévő pálya felhagyása, felhasználása a tervezett főpályához, burkolatmegerősítés

A tervezett keresztező és párhuzamos úthálózat az alábbi szabvány szerinti műszaki paraméterekkel tervezett:

K.V.A. tervezési osztályba sorolt külterületi mellékutak:

- koronaszélesség: 11,00 m
- forgalmi sávok száma: 2x1
- forgalmi sávok szélessége: 3,50 m

K.V.B. tervezési osztályba sorolt külterületi mellékutak:

- koronaszélesség: 11,00 m
- forgalmi sávok száma: 2x1
- forgalmi sávok szélessége: 3,50 m

K.V.C. tervezési osztályba sorolt külterületi mellékutak:

- koronaszélesség: 9,50 m
- forgalmi sávok száma: 2x1
- forgalmi sávok szélessége: 3,25 m

Mezőgazdasági (területmegközelítő) utak aszfalt burkolatú szakaszai:

- koronaszélesség: 8,00 m
- forgalmi sávok száma: 2x1

Mezőgazdasági (területmegközelítő) utak stabilizált szakaszai:

- koronaszélesség: 5,00 m
- forgalmi sávok száma: 1
- mechanikai stabilizáció szélessége: 3,50 m

2.9.4. Vasúti keresztezések: A vizsgált térségben a MÁV 100. sz. Szolnok – Záhony vasútvonal halad. A kétvágányú villamosított szakaszon három állomás (Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó) és egy megállóhely (Bocskai kert) található. A vasútvonal keresztezésére a 19+285 és 29+117 km szelvényekben, hídon keresztezi a főpálya.

2.9.5. Hatósági ellenőrző helyek:

Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén külön-külön egy-egy hatósági ellenőrző hely kiépítése szükséges:

- Hajdú-Bihar vármegye területén a 11+400 km szelvényben,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén a 16+500 km szelvényben.

2.9.6. Üzemi fordulók:

Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye határán, az ahhoz legközelebbi földútátvezetés felhasználásával üzemi fordulót létesítenek. A főpályáról le- és felhajtást zárható kialakítással tervezik.

2.9.7. Védőkerítés:

- Az útszakasz közelében egymást követik az erdő- és a tartósan ill. időszakosan vízzel borított területek. Számítani kell vadmozgásokra, amelyek a megengedett 110 km/h sebesség mellett, védőkerítés nélkül jelentősen növelik az elütések kockázatát, a károk mértékét, a bekövetkező balesetek súlyosságát.
- Fentiek figyelembevételével, az Agrárminisztérium területileg illetékes fővadászainak útmutatását is beszerezve, a teljes útszakaszon védőkerítés létesítését irányoztuk elő, amelyek kizárólag a csomópontokban kerülnek megszakításra.
- Az esetlegesen betévedő vadak részére vadkiugró rámpák elhelyezése szükséges.
- A vadmozgások biztosítására négy vadátjáró kerül elhelyezésre a szakaszon.

2.9.8. Közművek:

- A tervezett nyomvonal által érintett országos jelentőségű közművek, szénhidrogén szállítóvezetékek, és nagyfeszültségű elektromos vezetékek:
 - o 1+115 - 1+380 km sz. - Nagyfeszültségű légvezeték közelítés védőövezetben, 132kV, OPUS Titász ZRt.
 - o 3+766 km sz. – Nagyfeszültségű légvezeték keresztezés, 132kV, OPUS Titász ZRt.
 - o 4+016 km sz. – Nagynyomású gázvezeték keresztezés, DN1000, FGSZ Zrt.
 - o 4+026 km sz. – Nagynyomású gázvezeték keresztezés, DN800, FGSZ Zrt.
 - o 4+030 km sz. – Bányászati hírközlő kábel keresztezés, FGSZ ZRt.
 - o 14+979 km sz. – Nagyfeszültségű légvezeték keresztezés, 132kV, OPUS Titász ZRt.
 - o 16+282 km sz. – Nagyfeszültségű légvezeték keresztezés, 400kV, MAVIR ZRt.

2.9.9. Mederrendezés, mederkorrekció:

- A vízfolyások keresztezése átereszt vagy híd műtárgy létesítésével történik. Amennyiben az útpálya és a vízfolyás keresztezési szöge nem kedvező, úgy a vízfolyás korrekciójára lehet szükség. Az alábbiakban bemutatjuk a keresztezett vízfolyásokon tervezett beavatkozásokat, amelyek legtöbbször mederrendezést, néhány esetben mederkorrekciót jelentenek.

- Keresztezett vízfolyások:

Szelvényszám	Vízfolyás	Keresztezés típusa	Tervezett beavatkozás
14+367	Hadházi (VIII/7-2) oldalág	áteresz	mederrendezés
18+798	„Nyírség vízgazdálkodása” projektben tervezett összekötő csatorna	áteresz	korrekció
19+285	Téglási (VIII/7) mellékág	híd	mederrendezés
21+050	VIII/8-1 oldalág	híd	mederrendezés
22+946	VIII/8-1 oldalág	híd	mederrendezés
25+467	Érpataki-főfolyás	híd	mederrendezés
27+454	Dezseffy szivárgó	korrekcióval a keresztezés megszűnik	korrekció
27+546	Dezseffy szivárgó	korrekcióval a keresztezés megszűnik	korrekció
27+819	Dezseffy szivárgó	áteresz	mederrendezés
28+723	Érpataki-főfolyás	híd	mederrendezés
30+374	VIII/4. mellékág	áteresz	mederrendezés
31+040	Oláhréti-tápcsatorna	híd	mederrendezés

2.9.10. Zajárnyékoló falak

- A túllépéssel, illetve túllépés közeli értékekkel érintett védendő épületek okán az érintett településeken zajárnyékoló falakat terveztek, mely falak csökkentik az út közvetlen környezetében lévő védendő épületek zajterhelését. A tervezett zajárnyékoló falak a következők:

Zajárnyékoló fal hossza [m]	Vármegye	Település	oldal	Érintett útszakasz	kezdő szelvény [km]	vég-szelvény [km]	akusztikai magasság [m]
kb. 1800	Hajdú-Bihar vármegye	Bocskai kert	jobb	főpálya	1+670	3+470	5
kb. 540		Hajdúhadház	jobb	főpálya	5+180	5+720	3,5
kb. 530			jobb	főpálya	5+720	6+250	2,5
kb. 700	Hajdú-Bihar vármegye	Téglás	bal	Téglási csp-ra vezető rákötés „Dűlő út”	0+025	0+725	3,5
kb. 1100	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	Nyíregyháza (Császárszállás)	bal	főpálya	31+260	32+360	5,5
kb. 240					32+390	32+630	5
kb. 300		Nyíregyháza	jobb	főpálya	32+760	33+060	4

A tervezett főút forgalomba helyezésének várható időpontja 2033. év.

3. A tevékenység végzésének feltételei

3.1. Általános előírások, bejelentési kötelezettségek

3.1.1. A Főosztály az eljárás során megállapította, hogy a tervezett tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, mivel a tervezett beruházás Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza települések településrendezési eszközeivel jelenleg nincs összhangban.

A tervezett tevékenység és a településrendezési eszközök közötti összhangot meg kell teremteni, ez által a kizáró okot meg kell szüntetni a tervezett tevékenység kivitelezési munkáinak megkezdéséig. A munkaterület átadás-átvételéig igazolni szükséges (a környezetvédelmi hatóságra benyújtandó dokumentációval, jegyzői nyilatkozattal, stb.) a tervezett tevékenység és a településrendezési eszközök közötti összhangot.

3.1.2. A tervezett tevékenységet úgy kell megvalósítani, a létesítményt úgy kell üzemeltetni, hogy az mindenben megfeleljen a jelen engedélyben, valamint a vonatkozó hatályos jogszabályokban foglaltaknak.

3.1.3. Az engedélyezéskor alapul vett körülmények jelentős megváltozását, tervezett jelentős megváltoztatását, továbbá az üzemeltető változását a környezethasználó köteles a Főosztály részére 15 napon belül írásban bejelenteni.

3.1.4. Az engedélyezett tevékenység, ill. az ahhoz szükséges építési előkészítési munkák megkezdésének időpontját a munkák megkezdését megelőző, legalább 8 nappal írásban be kell jelenteni a Főosztályhoz.

3.1.5. A kivitelezés, üzemeltetés és felhagyás során bekövetkező környezetszennyezés tényét haladéktalanul be kell jelenteni a Főosztály részére.

3.1.6. Az út forgalomba helyezése időpontját a forgalomba helyezést megelőző 8 napon belül írásban be kell jelenteni a Főosztályra.

3.1.7. A beruházó jelen határozat átadásával köteles tájékoztatni a kivitelezőket és az üzemeltetőket a környezetvédelmi engedélyben szereplő kötelezettségekről.

3.1.8. A tervezett tevékenység/létesítmény felhagyására vonatkozó szándékot az üzemeltető a felhagyást megelőző 6 hónapon belül köteles bejelenteni a Főosztályra. A bejelentéshez mellékelni kell a tevékenység felhagyására, a létesítmények esetleges újrahatszámítására vonatkozó tervet.

3.1.9. Az engedély előírásaitól eltérően folytatott tevékenység esetén a Főosztály határozatban kötelezi a környezethasználót 200.000-500.000 forint bírság megfizetésére, az engedélyben rögzített feltételek betartására, valamint legfeljebb 6 hónapos határidővel intézkedési terv készítésére, vagy környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére.

3.2. Hulladékgazdálkodás

3.2.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.2.1.1. Minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, vagy a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen, ne okozzon környezetveszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá környezetkímélő ártalmatlanítását.

3.2.1.2. A hulladékgazdálkodási tevékenységet az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül úgy kell végezni, hogy az ne jelentsen kockázatot a környezeti elemekre, ne

okozzon lakosságot zavaró (határértéket meghaladó) zajt vagy bűzt, és ne befolyásolja hátrányosan a tájat, valamint a védett természeti és kulturális értékeket.

Aki olyan hulladékgazdálkodási tevékenységet végez, amely a tevékenység jellegéből fakadóan a környezeti elemekre, az emberi egészségre, a tájra, valamint a védett természeti és kulturális értékekre kockázatot jelent, gondoskodik arról, hogy a kockázatot a lehető legkisebbre csökkentse.

A hulladékban rejlő anyag, energia hasznosítása érdekében törekedni kell a hulladék lehető legnagyobb arányú újrahasználatra való előkészítésére, újrafeldolgozására, valamint a nyersanyagok hulladékkal történő helyettesítésére.

3.2.1.3. A hulladékbirtokos a hulladékok kezeléséről a *hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény* (továbbiakban: Ht.) 31.§ (1) és (2) bekezdése szerint gondoskodik. Ha a hulladékbirtokos a hulladékot másnak – a Ht. 31.§ (2) bekezdés b) pont *bb)–bf)* alpontja szerint adja át -, meg kell győződnie arról, hogy az átvevő az adott hulladék gyűjtésére, szállítására, közvetítésére, kereskedelmére, illetve kezelésére vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges nyilvántartásba vétele megtörtént.

3.2.1.4. A hulladékbirtokos a hulladékot a 15. § (1) bekezdésében meghatározott hasznosítási művelet megvalósíthatósága, az újrahasználatra való előkészítés, az újrafeldolgozás és egyéb hasznosítási műveletek előmozdítása vagy javítása érdekében az ingatlanon, telephelyen elkülönítetten gyűjti. Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot más hulladékkal vagy eltérő tulajdonságokkal rendelkező más anyagokkal összekeverni nem lehet.

3.2.1.5. A hulladék termelője a tevékenysége során telephelyenként és hulladéktípusonként képződő, másnak átadott hulladékról az adott telephelyen köteles nyilvántartást vezetni a vonatkozó jogszabály szerinti adattartalommal. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy az alkalmas legyen arra, hogy annak alapján az adatszolgáltatási kötelezettség teljes körűen teljesíthető legyen, és a hatósági ellenőrzések során a telephelyi hulladékforgalom tételes nyomon követhetőségét biztosítsa.

A hulladék termelője a nyilvántartást anyagmérleg alapján, hulladéktípusonként és technológiánként, naprakészen köteles vezetni.

A hulladék termelője adatszolgáltatási kötelezettségét **a tárgyévet követő év március 1. napjáig** köteles teljesíteni, amennyiben a telephelyén a tárgyévben képződött és birtokolt hulladék összes mennyisége

- a) veszélyes hulladék esetén a 200 kg-ot,
- b) nem veszélyes hulladék esetén - a c) pont kivételével - a 2000 kg-ot,
- c) nem veszélyes építési-bontási hulladék esetén az 5000 kg-ot meghaladja.

A hulladék termelője az adatszolgáltatási kötelezettségének keletkezését a kötelezettség keletkezésétől számított 15 napon belül OKIRKAPUN keresztül köteles bejelenteni.

Az adatszolgáltatás kizárólag elektronikus úton teljesíthető, az adatszolgáltatásra vonatkozó hatályos jogszabályban foglalt tartalommal.

3.2.1.6. A külterületen lévő munkaterületeken a hulladékok elszállításáról napi rendszerességgel gondoskodni kell.

3.2.1.7. A kivitelezési munkák során keletkező építési-bontási hulladékok kezelését a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően kell végezni.

3.2.2. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.2.2.1. A kivitelezési szerződés alapján el kell dönteni:

- az építési-bontási tevékenységből keletkező hulladékok tulajdonjogát;
- az építési-bontási tevékenységből keletkező hulladékokról vezetendő nyilvántartás és készítendő adatszolgáltatás felelőségét;

- az építőipari kivitelezés során keletkező hulladékok- engedéllyel rendelkező kezelőhöz történő – elszállítására (elszállíttatására) kötelezett megnevezését.
- 3.2.2.2. Az építési-bontási tevékenység során keletkező hulladékokat elkülönítetten kell gyűjteni mindaddig, amíg a kezelőnek átadásra nem kerül.
- 3.2.2.3. Az elkülönített gyűjtést a keletkezés helyén kell megoldani, amennyiben ez nem lehetséges, akkor annak hulladékgazdálkodási létesítményben kell eleget tenni.
- 3.2.2.4. Az elkülönítetten gyűjtött hulladék – amennyiben az műszakilag lehetséges - az építés során felhasználható.
- 3.2.2.5. A kivitelezési tevékenység során keletkező hulladékok kezeléséről gondoskodni kell.
- 3.2.2.6. Az építetőnek (engedélyesnek) a kivitelezést követően meg kell adni a kivitelezés során keletkezett hulladékok fajtáit, azonosító kódját, mennyiségét, az átvevő (hulladékkezelő) adatait, illetve a hulladékkezelő telephely adatait, valamint csatolni kell a hulladékok átadásáról szóló bizonylatok másolatait.
- 3.2.2.7. Az építési tevékenység során, hulladékból előállított másodlagos ipari nyersanyag felhasználása esetén meg kell győződni arról, hogy a felhasználni kíván anyag hulladékstátusza megszűnt.
- 3.2.2.8. Az építési és bontási hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeknek a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló külön jogszabály alapján eleget kell tenni.
- 3.2.2.9. Az útszakasz üzemeltetése során a keletkező hulladékok gyűjtéséről, elszállításáról, és kezeléséről gondoskodni szükséges. Ha a hulladékbirtokos a hulladékot másnak átadja – a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében történő átadás kivételével –, meg kell győződnie arról, hogy az átvevő az adott hulladék szállítására, közvetítésére, kereskedelmére, illetve kezelésére vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges nyilvántartásba vétele megtörtént.

3.3. Levegőtisztaság-védelem

3.3.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

- 3.3.1.1. Tilos a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.
- 3.3.1.2. A kivitelezés során felhasznált anyagok szállítását kiporzást és kiszóródást megakadályozó ideiglenes takarású konténerben, vagy e feltételeket biztosító célgéppel, szállítójárművel, levegőterhelést kizáró módon kell végezni.
- 3.3.1.3. Az építési munkálatokban csak olyan gépjárművek, munkagépek vehetnek részt, amelyek megfelelnek a mozgó pontforrásokra vonatkozó környezetvédelmi előírásoknak. A munkagépek, szállítójárművek motorjai feleslegesen nem terhelhetik a környezeti levegőt kipufogógázokkal.
- 3.3.1.4. Az építés alatt a munkaterületet úgy kell kialakítani, működtetni, hogy a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe, ennek érdekében a jelentős porszennyezéssel járó tevékenységek végzésénél a porszennyezést locsolással szükséges csökkenteni.
- 3.3.1.5. A szabadban végzett anyagátárolást úgy kell kialakítani, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.
- 3.3.1.6. A légszennyezettség kialakulásának megelőzése érdekében
 - száraz időszakban a kiporzásra hajlamos felületek (munkaterületek és szállítási útvonalak) nedvesítéséről gondoskodni kell,
 - a kiporzásra hajlamos földanyagot szállítás közben le kell takarni,

- anyagszállítás során - lehetőség szerint - a településeket, településrészeket elkerülő utakat kell igénybe venni.
- Az előzőeket a munkát végző cégek felé a munkaleírás során rögzíteni kell.

3.3.2. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

- 3.3.2.1. A tevékenységek végzése során tilos a légszennyezés, valamint a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz. A kivitelezési területen a földmunkák végzése, a termőréteg deponálása és tereprendezés során, továbbá az alkalmazott gépek, valamint a szállító járművek üzemeltetésekor a diffúz levegőterhelés mértékét az elérhető legjobb technika alkalmazásával a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A kivitelezés során modern, alacsony kibocsátású, az energiahatékonysági szempontokból is legkedvezőbb kivitelezői gépparkot kell használni. A levegőterhelés csökkentése érdekében a lakóterülethez közeli útszakaszok mentén gondoskodni kell több szintű védőnövényzet telepítéséről.
- 3.3.2.2. A porszerű anyagok szállításakor a közúti jármű üzembentartója a szállított anyag által okozott levegőterhelés megelőzéséről (takarással) gondoskodni köteles. A szállítási útvonalon okozott diffúz levegőterhelést az elérhető legjobb technika alkalmazásával – a szállító gépjárművek menetsebességének megfelelő megválasztásával, valamint az utak karbantartásával (pl. locsolás, takarítással) – el kell kerülni, illetve a lehető legkisebb mértékűre kell csökkenteni. A szállítási útvonalakat úgy kell megválasztani, hogy az a lakott területeket lehetőség szerint elkerülje.
- 3.3.2.3. Az építési engedélyezési eljárással egyidejűleg a létesítés hatásterületére vonatkozó levegőterheltségi és levegőterhelési mérési tervet javasolt készíteni az alap levegőterheltségi szint megállapítása és az üzemeltetés során kialakuló légszennyezettségi szint határértékek betartásának ellenőrzése érdekében.
- 3.3.2.4. Amennyiben megállapításra kerül mérési terv készítési kötelezettség – azt az építési engedélyezési eljárás során – jóváhagyásra be kell nyújtani a területi környezetvédelmi hatóságra.
- 3.3.2.5. Az épülő országos főút tengelyétől számított 25 m-en belül kizárólag az új 2x2 sávos főút működtetésével kapcsolatos építmény lehet és helyezhető el.

3.4. Zaj- és rezgésvédelem

3.4.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.4.1.1. Kivitelezés

- 3.4.1.1.1. Kivitelezési munka kizárólag nappali időszakban végezhető.
- 3.4.1.1.2. A kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani.
- 3.4.1.1.3. Az építési tevékenységhez kapcsolódó szállítási útvonalakat úgy kell megtervezni, hogy csak a szükséges mértékben érintsen zajtól védendő területeket.
- 3.4.1.1.4. A **kivitelezőnek felmentést kell kérnie** a Főosztálytól a zajkibocsátási határértékek betartása alól, a települések belterületi szakaszát érintő kivitelezésének idejére.

Zajterhelési határérték túllépéssel érintett munkafázisok kizárólag a környezetvédelmi hatóság által kiadott felmentés birtokában kezdhetők meg. A felmentésre irányuló kérelemben meg kell jelölni a határérték túllépés okát, a felmentéssel érintett időszak kezdő és végnapját, a zajcsökkentés érdekében tervezett intézkedéseket és azok várható eredményeit. A kérelmet **a munkák megkezdése előtt legalább 60 nappal** kell benyújtani a környezetvédelmi hatóság felé.

3.4.1.2. Üzemelés

3.4.1.2.1. A zajtól védendő létesítmények zaj elleni védelmére zajárnyékoló fal létesítése szükséges az alábbiak szerint:

Zajárnyékoló fal hossza [m]	Vármegye	Település	oldal	Érintett útszakasz	kezdő szelvény [km]	vég-szelvény [km]	akusztikai magasság [m]
kb. 1100	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	Nyíregyháza (Császárszállás)	bal	főpálya	31+260	32+360	5,5
kb. 240					32+390	32+630	5
kb. 300		Nyíregyháza	jobb	főpálya	32+760	33+060	4

A zajárnyékoló fal elhelyezkedését és paramétereit az építési engedélyezési dokumentációnak tartalmaznia kell.

A zajárnyékoló falakat a mindenkor hatályos szabványoknak megfelelően kell kialakítani.

3.4.1.2.2. A **forgalomba helyezést követő 90 napon belül** az üzemeltetőnek forgalomszámlálással egybekötött, a hatályos jogszabályok előírása szerinti környezeti zajterhelésmérést kell végeztetnie a Nyíregyháza, Törökrózsa u. 7. sz. (18514 hrsz.) alatti zajtól védendő létesítménynél.

A szakvéleményt a **mérést követően 30 napon belül** be kell nyújtani a Főosztályra. A vizsgálat eredményei alapján a Főosztály a zajterhelés elleni intézkedéseket felülvizsgálja és dönt a további esetleges intézkedésekről.

3.4.2. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.4.2.1. Az elérhető legjobb technika alkalmazása mellett, munkaszervezéssel és a technológiai fegyelem betartásával – figyelemmel a zajvédelmi javaslatok az építkezés idejére pontban megadott javaslatokra – biztosítani kell, hogy a létesítés és az üzemelés során a zaj- és rezgés kibocsátás a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben (a továbbiakban: 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet) előírt határértékek maradéktalan teljesülésén túlmenően, az érintett környezetet a lehető legkisebb mértékben zavarja.

3.4.2.2. Az építkezésre a kiviteli terv szintjén, az organizációs terv ismeretében környezetvédelmi tervet kell készíteni. Az építési zajvédelemről gondoskodni kell, zajszegény gépek, zajszegény építési technológia és eljárás választásával. **A Bocskai kert települést érintő szakaszon a zajárnyékoló falak építését az építési munkálatok zajterhelésének csökkentésére végezzék el.**

3.4.2.3. A szállítási útvonalakat úgy kell kijelölni, hogy az lehetőség szerint a lakott terület elkerülésével a meglévő úthálózatot vegye igénybe, valamint a legrövidebb útvonal megválasztásával minél kisebb mértékben terhelje a környezetet.

3.4.2.4. Az építési munkálatok megkezdése előtt a jelenlegi nyomvonalon valamennyi kritikus pontban elvégzett szabvány szerinti zajmérésekkel meg kell határozni a jelenlegi közlekedésből származó zajterhelést. Az építési munkálatok kizárólag ezt követően kezdhetők meg. Az alapállapot mérésüket közvetlenül a kivitelezés megkezdése előtt, (tehát az építéshez kötődő forgalomterelési és egyéb beavatkozásokat megelőzően) normál forgalmi körülmények mellett kell elvégezni.

3.4.2.5. Az építési szakaszban az előző pontban írt kritikus helyeken ellenőrző méréseket kell végezni, a fellépő zajsztint-túllépés csökkentése, megszüntetése érdekében a szükséges szervezési, illetve műszaki intézkedések haladéktalan megtétele a kivitelező kötelezettsége. Amennyiben szükséges további intézkedéssel biztosítani kell, hogy a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendeletben előírt zajterhelési határértékek mindenkor maradéktalanul megtarthatók legyenek.

- 3.4.2.6. Amennyiben az egyes időszakokra a zajkibocsátás műszaki vagy munkaszervezési megoldással határértékre nem csökkenthető, a kivitelező felmentést kell, hogy kérjen a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek betartása alól a területi környezetvédelmi hatóságtól. A kérelemben meg kell jelölni a határérték túllépés okát, a felmentéssel érintett időszak kezdő és végnapját, a zajcsökkentés érdekében tervezett intézkedéseket és azok várható eredményeit.
- 3.4.2.7. A Bocskai kert és Hajdúhadház települések mellett a javasolt zajárnyékoló falakat meg kell valósítani, biztosítva a lakóépületek megfelelő védelmét. A zajárnyékoló falak az útpálya felőli oldalon teljesen elnyelő típusúak legyenek: hangelnyelés: minimum A4 kategória az MSZ EN 1793-1:2013 szabvány előírása szerinti, a hanggátlás: minimum B3 kategória az MSZ EN 1793-2:2013 szabvány előírása szerinti legyen és csak akusztikailag az MSZ 13-121-1-92 sz. szabvány alapján, akkreditált laboratóriumban minősített, az előírt feltételeket kielégítő fal építhető. A fenti követelményeket az MSZ 13-121-1-92. sz. "Zajárnyékoló létesítmények. Akusztikai minősítő vizsgálat" c. szabvány alapján akkreditált laboratóriumi vizsgálattal kell igazolni.
- 3.4.2.8. Az ideiglenes forgalomba vételt követő 90 napon belül zajmérések alapján elkészült szakvéleményben meg kell határozni a zajterhelés mértékét a kritikus pontokban, igazolni kell a zaj elleni védelmi követelmények teljesülését. A méréseket a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet (továbbiakban: 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet) 1. § (3) bekezdésében előírtak figyelembe vételével, a rendszeresen előforduló legnagyobb környezeti zajkibocsátású üzemelési állapotban, a 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. számú melléklete, valamint az MSZ 18150-1 szabvány előírásai szerint kell elvégezni, és a 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 5. számú melléklete szerint kell dokumentálni. A zajmérések adatait dokumentáló mérési jegyzőkönyvet a területi környezetvédelmi hatósághoz be kell nyújtani. Amennyiben indokolt, további zajcsökkentő intézkedéseket (pl.: zajvédő falak akusztikai magasságának növelése) kell megvalósítani.
- 3.4.2.9. A közlekedési létesítmény végleges forgalomba helyezéséhez csak ezen adatok ismeretében és a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben előírt zajterhelési határértékek maradéktalan megtartása mellett járul hozzá a környezetvédelmi hatóság. A jogszabályban előírt zajterhelési határértékek teljesülésétől kizárólag abban az esetben tud eltekinteni a környezetvédelmi hatóság, amennyiben a szabvány szerinti mérési adatok határérték túllépést igazolnak a változást megelőző állapotra (építési munkálatok megkezdése előtti alapállapot) vonatkozóan.

3.5. Földtani közeg védelme

3.5.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

- 3.5.1.1. Az építési és üzemeltetési tevékenység nem okozhatja a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotát a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet 1. és 3. számú mellékletében szereplő szennyezőanyagok és határértékek tekintetében.
- 3.5.1.2. Az építési munkák és az üzemeltetés során csak megfelelő műszaki állapotú járművek, munkagépek és egyéb eszközök használhatók. A földtani közeg szennyezésének elkerülése érdekében a járművek, munkagépek és eszközök rendszeres karbantartásáról gondoskodni kell, esetleges javításuk, szervizelésük, karbantartásuk csak szakműhelyben végezhető.
- 3.5.1.3. A létesítés során a munkagépek esetleges tankolását szolgáló helyszínt megfelelő méretű (térfogat és alapterület), folyadékzáró kármentővel kell ellátni. A földtani közeg minőségére veszélyes szennyezőanyagok (pl. üzemanyag) tárolása csak a legszükségesebb mennyiségben, valamint megfelelő műszaki védelem és -intézkedések mellett történhet.

- 3.5.1.4. A földművekbe csak szennyezetlen földtani közeg építhető be.
- 3.5.1.5. A földtani közeg minőségére veszélyes szennyező anyagok tárolását, gyűjtését és átadását/ elhelyezését a földtani közeg szennyezését kizáró módon kell végezni.
- 3.5.1.6. Amennyiben az építés/bontás, valamint az üzemeltetés vagy felhagyás során szennyezett földtani közeg található, úgy arról az illetékes környezetvédelmi hatóságot, valamint a vízügyi és vízvédelmi hatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell. Szennyezett földtani közeg depónálása (átmenetileg is) csak műszaki védelem mellett végezhető.
- 3.5.1.7. Az okozott, vagy havária jellegű szennyezést, károsodást haladéktalanul be kell jelenteni az illetékes környezetvédelmi hatóságnak, azonnal gondoskodva a szennyező tevékenység befejezéséről és a kárenyhítés megkezdéséről.
- 3.5.1.8. A benyújtott környezeti hatástanulmány földtani közeg védelmére vonatkozó előírásait és javasolt védelmi intézkedéseit a tervezés, a megvalósítás és az üzemeltetés során figyelembe kell venni, illetve be kell tartani.

3.5.2. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

- 3.5.2.1. Az építési, üzemeltetési és felhagyási tevékenységeket úgy kell végezni, hogy azok ne okozzák a földtani közeg szennyezését. A földtani közeg esetleges szennyeződése esetén a szükséges beavatkozásokat (pl. kárelhárítás) úgy kell elvégezni, hogy lehetőség szerint az eredeti állapot visszaálljon, illetve a maradék terhelés mértéke ne okozzon a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet (a továbbiakban: Favhér.) 1. és 3. mellékletében megállapított (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotot.
- 3.5.2.2. Az építési munkák, az üzemelés és a felhagyás során csak megfelelő műszaki állapotú járművek, munkagépek és egyéb eszközök használhatók. A földtani közeg szennyezésének elkerülése érdekében a járművek, munkagépek és eszközök rendszeres karbantartásáról gondoskodni kell. A járművek, a munkagépek, és egyéb eszközök esetleges javítása, szervizelése, karbantartása csak szakműhelyben végezhető.
- 3.5.2.3. A létesítés, üzemelés és a felhagyás során a munkagépek esetleges tankolását szolgáló helyszínt megfelelő méretű (térfogat és alapterület), folyadékzáró, a tárolt üzemanyag káros hatásainak ellenálló műszaki védelemmel, kármentővel kell ellátni. A földtani közeg minőségére veszélyes szennyezőanyagok (pl. üzemanyag, kenőanyag, hulladék) tárolása csak ideiglenesen, a legszükségesebb mennyiségben, valamint megfelelő műszaki védelem és környezetvédelmi megelőző intézkedések mellett történhet.
- 3.5.2.4. A földművekbe csak szennyezetlen földtani közeg építhető be.
- 3.5.2.5. A létesítés, üzemelés és a felhagyás során a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Favir.) 3. § 38. pontja szerinti – a földtani közeg minőségére veszélyt jelentő – szennyező anyagok Favir. 3. § 8. pontja szerinti elhelyezését, valamint használatát, gyűjtését és átadását a földtani közeg szennyezését kizáró módon – megfelelő műszaki védelem és környezetvédelmi megelőző intézkedések mellett – kell végezni.
- 3.5.2.6. Amennyiben az építés, valamint az üzemeltetés vagy felhagyás során szennyezett földtani közeg található, úgy arról a területi környezetvédelmi hatóságot, valamint a területi vízügyi és vízvédelmi hatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell.
- 3.5.2.7. Az esetlegesen okozott földtani közeg szennyezést, károsodást haladéktalanul be kell jelenteni a területi környezetvédelmi hatóságnak, azonnal gondoskodva a szennyező tevékenység felfüggesztéséről és a kárenyhítés megkezdéséről.

3.6. Természet- és tájvédelem

3.6.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

- 3.6.1.1. A tervezett területelőkészítési munkálatok megkezdése előtt vegetációs időszakban **a teljes beavatkozási terület ismételt élővilágvédelmi felmérése szükséges az illetékes természetvédelmi kezelő Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság) közreműködésével**, amely során kiemelt figyelmet kell fektetni a védett, értékes élőhelyek, fajok (pl. pompás kosbor, zsombéksás) és egyedek előfordulására. Amennyiben a tervezett nyomvonalon és hatásterületén belül az ökoszisztémán belül változás történik, úgy természetvédelmi érdekből a jelenleg benyújtott Környezeti Hatástanulmányban leírtak módosítása és újratervezése szükséges, amelyet a Főosztályra be kell nyújtani.
- 3.6.1.2. **A tényleges kivitelezési munkák megkezdése előtt legalább 15 nappal az Igazgatósággal egyeztetni, és ismertetni kell a tervezett munkafolyamatokat, valamint az illetékes természetvédelmi hatóságot írásban értesíteni kell!**
- 3.6.1.3. A kivitelező köteles szakfelügyeletet kérni az ex lege védett természeti területeket, Natura 2000 területeket, vagy egyéb védett növényfajok vagy értékes egyedek élőhelyeit érintő munkálatokra, és minden egyéb beavatkozásra, amelyet az Igazgatóság meghatároz.
- 3.6.1.4. A szakfelügyelettel nem érintett beavatkozások tekintetében a kivitelezési munkák megkezdése előtt legalább 8 nappal az Igazgatóság illetékes természetvédelmi őrét (**Barna Péter – 0630/205-6372**), értesíteni kell! Munkavégzés csak a természetvédelmi őrrrel előzetesen egyeztetve történhet, melyet hitelt érdemlően igazolni kell (jegyzőkönyvvel, vagy az őri napló egyeztetéséről szóló bejegyzésével).
- 3.6.1.5. **A kivitelezés területelőkészítési (fakivágás, bozótirtás) földmű építés, illetve jelentős zajhatással járó munkafázisait a vegetációs időszakon kívülre (szeptember 1. – március 1.) kell ütemezni. Az idős, őshonos faegyedeket lehetőség szerint meg kell kímélni.**
- 3.6.1.6. A fakitermelés által érintett idős (1 méteres magasságban 25 cm-t meghaladó törzsátmérőjű), őshonos faegyedek alkotta, vagy ilyen egyedeket is tartalmazó fás élőhelyeken az érintett területen esetleg szálláshelyet foglaló odúlakó denevérfajok védelme érdekében a **fakitermelést augusztus 15. és október 31. között elvégezni**, így elkerülhető a denevérek szükségtelen pusztulása. Amennyiben a javasolt időszakon túlnyúlóan végezhető csak el a fakivágás vagy a fakivágások maradék része, akkor a munkálatokat legkésőbb március 1-ig be kell fejezni, valamint az ebben az időszakban végzett fakivágások előtt az egyes 1 méteres magasságban 25 cm-t meghaladó törzsátmérőjű faegyedeknek szakértő által történő átvizsgálása szükséges, annak megítélése szempontjából, hogy van-e potenciális denevérbúvóhely az adott fában. Mivel nem minden odú detektálható egyértelműen egy ilyen átvizsgálás során, minden, a földfelszíntől számított 1 méteres magasságban 25 cm-t meghaladó törzsátmérőjű fa kivágását úgy kell kivitelezni, hogy a fa ledöntését követően legalább egy éjszaka teljen el a törzs feldarabolása és elszállítása előtt.
- 3.6.1.7. Amennyiben olyan fák kivágására kerül sor, ahol természetes odú található, akkor a kivágás előtt meg kell győződni arról, hogy az odú lakatlan.
- 3.6.1.8. **Héja (*Accipiter gentilis*) fészkek a 13+000 kmsz. térségében az EOVS 47.729877, 21.653099 koordinátákon található, a nyomvonalától ~90 m távolságra alföldi zárt kocsányos tölgyesben. A kivitelezés megkezdése előtt az Igazgatóság munkatársainak részvételével a fészket és a költést ellenőrizni kell. Amennyiben igazolt a költés, a fészkek legalább 100 m sugarú körében a fészkelési időszakon kívülre (szeptember 01. és február 15. között), de leginkább őszi időzítéssel a terület előkészítés egyes munkafázisait (fakivágás és bozótirtás), valamint földmű építést és a zajjal járó munkálatokat.**

- 3.6.1.9. A védett és fokozottan védett ragadozó madarak fészkelése zavartalanságának biztosítása érdekében, azok elhelyezkedéséről és a szükséges időbeli és térbeli korlátozásról a tervezett tevékenységet megelőző év végén egyeztetni szükséges az Igazgatósággal.
- 3.6.1.10. A természetvédelmi célú intézkedések indokoltsága, szükségszerűsége függhet az adott év hidrometeorológiai viszonyaitól is, ezért a kivitelezés megkezdése előtt szakmai egyeztetés szükséges az Igazgatósággal Amennyiben ez alapján az adott évben az időbeli korlátozás módosítása vagy – mindegyik vagy bizonyos részterületeken a – teljes elhagyása indokolt, abban az esetben a kivitelezés az Igazgatóság írásbeli hozzájárulásával a fent meghatározott időbeli korlátoktól eltérően megvalósulhat. Szükség esetén az Igazgatóság szakfelügyelet ellátását is elrendelheti.
- 3.6.1.11. A kivitelezéssel kapcsolatosan felvonulásra, közlekedésre, munkavégzésre, iszapelhelyezésre alapvetően a meglévő utak, illetve műtárgyépítések és mederrekonstruksiók esetén a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdésében meghatározott szélességű parti sávok használhatók.
- 3.6.1.12. A kivitelezést megelőzően **organizációs tervet kell készíteni**, melyet az Igazgatósággal egyeztetni kell. Az organizációs tervben **fel kell tüntetni** a meglévő utakon és parti sávokon kívül mindazon területeket, **amelyeket a kivitelezés során megközelítésre, felvonulásra, deponálásra vagy egyéb más célra használni terveznek. A természetvédelmi kezelővel egyeztetett véglegesített organizációs tervet a Főosztály részére meg kell küldeni!**
- 3.6.1.13. Ahol a beruházás természetvédelmi szempontból értékes élőhelyeket érint (ex lege lápok keresztezései, védett növényfajok élőhelyei), azokat a kivitelezés előtti **felmérés eredményeinek megfelelően az Igazgatóság közreműködésével kerítéssel le kell határolni, ott bármilyen nemű munkavégzés szigorúan tilos!** Gyepen történő deponálás, felvonulás, parkolás nem megengedett.
- 3.6.1.14. A munkaterületet, valamint az újonnan kialakított szervizutak, felvonulási területek, építéshez kapcsolódó egyéb létesítmények (ideiglenes telephelyek, depónia stb.), keletkező hulladékok elhelyezésének bolygatás területeit jól láthatóan ki kell jelölni, **le kell határolni!** A környező ex lege védett területek járművel történő felsértése, taposása, illetve egyéb módon való károsítása, szennyezése szigorúan tilos!
- 3.6.1.15. Járművel történő közlekedés kizárólag a meglévő utakon, csak nappal, száraz vagy fagyott út- és talajviszonyok között történhet!
- 3.6.1.16. Útépítéseknel kimondottan jellemző – főleg a homokos feltalajjal jellemezhető nyomvonal szakaszokon –, hogy a friss falrészekbe beköltöznek a védett partifecskek (*Riparia riparia*) és/vagy a védett gyurgyalagok (*Merops apiaster*). **Megakadályozása érdekében április-májusban az árkok, depóniák oldalát vagy le kell hálózni, vagy 45 fokos rézsút kell kialakítani. Fecskehotel kialakítása a legcélszerűbb. Ha a madarak mégis beköltöznek, akkor az érintett falrészleteket oldalirányban 10-10 méter távolságon belül a költési időszakban - április 15. és augusztus 15. között - érintetlenül kell hagyni, munkát nem szabad végezni.** A partifecskek, illetve gyurgyalagok által lakott partfalak megszüntetése leghamarabb augusztus 15. után végezhető el.
- 3.6.1.17. **Anyagnyerő helyek csak degradált területeken létesíthetők, Natura 2000 területeken, ex lege védett lápterületek keresztezéseinél, illetve védett növényfajok élőhelyén anyagnyerő hely kialakítása szigorúan tilos!**
- 3.6.1.18. A kitermelt és visszatöltésre nem kerülő földmennyiség helyszínen történő szétterítése tilos!
- 3.6.1.19. Az építés közben csak kifogástalan állapotú gépek és szállítóeszközök alkalmazhatók a szennyezés elkerülése érdekében.

- 3.6.1.20. A gépek, berendezések állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, a talajra kerülő vegyszerek, olaj, szennyezőanyagok kiömlése esetén azonnali hatállyal kármentesítést kell megkezdeni. A kenő- és üzemanyagok talajra kerülése esetén az elfolyt szennyezőanyagokat az átítatott közeggel (talaj) együtt haladéktalanul zárt tároló edénybe össze kell gyűjteni és a *veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól* szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint kell kezelni.
- 3.6.1.21. Gépjárművek tisztítását kizárólag a célnak megfelelő mosókban lehet végezni. A szennyezett víz semmilyen esetben sem kerülhet a talajra és/vagy vízfolyásokba!
- 3.6.1.22. **A magasabb rendű növényzet eltávolításával járó élőhely igénybevételt a legszükségesebb mértékűre kell korlátozni! A kivágásra kerülő növényzet kijelölése - a vegetáció ismételt felmérését követően - kizárólag az Igazgatóság szakfelügyeletével történhet!**
- 3.6.1.23. **A nyomvonal mentén előforduló legalább 50 centiméter törzsátmérőt elérő faegyedeket lehetőség szerint meg kell őrizni!** Ahol lehetséges, az idősebb fákat műszaki megoldásokkal – pl. vezetőkörlát létesítésével - meg kell tartani, valamint a munkavégzés idején kalodázással védeni!
- 3.6.1.24. A kitermelt famennyiség helyszínen történő szétterítése tilos!
- 3.6.1.25. A tevékenység semmilyen káros hatással nem lehet a beavatkozással nem érintett szomszédos területekre, illetve az azokon előforduló védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok egyedeire és állományaira.
- 3.6.1.26. Ideiglenes árkok kialakítása során azokba az ott elhaladó kisebb állatok behullhatnak, mely a pusztulásukhoz vezethet. Ennek megakadályozására, az árok oldalán átlagosan 25 méterenként 0,4 m szélességben 45°-os rézsút kell kialakítani, mely lehetőséget biztosít az állatok kijutására. Kisebb árkoknál, illetve munkagödörknél, ha több napig nem történik betemetés, az árokba vagy gödörbe lejtősen behelyezett deszka vagy ágdarab lehetővé teszi a beesett állatok kijutását. A munkaárkok betemetése előtt össze kell gyűjteni kíméletes módon az ezekben rekedt élőlényeket, és gondoskodni zavarásmentes területre szállításukról.
- 3.6.1.27. Amennyiben a kétéltűek és hüllők aktív (március 15. – október 15.) időszakában a munkaárkai területén folyamatos vízborítás alakul ki, a munkálatok folytatásával kapcsolatban egyeztetni kell a természetvédelmi őrrrel, aki a kétéltűek védelme érdekében a tervezett tevékenység szüneteltetését rendelheti el az érintett vizes élőhelyen azok kiszáradásáig, legkésőbb augusztus 15-ig. Ha augusztus 15. után sem száradnak ki az említett élőhelyek, akkor a munkálatokat augusztus 15. és október 15. közötti időintervallumra kell időzíteni.
- 3.6.1.28. Az újonnan kialakítandó vízelvezető árkok és a meglévő vízfolyások kapcsolatának kiépítése előtt a részletes kivitelezési tervet csak az Igazgatóság közreműködésével lehet véglegesíteni!
- 3.6.1.29. Az árkok kialakításánál természetvédelmi szempontból a földmedrű árkok kivitelezését kell elsődlegesen alkalmazni a burkolt változattal szemben.
- 3.6.1.30. Az érintett vízfolyások vízminőségének és élővilágának védelme érdekében a **mederrendezések, mederkorrekciók, átereszek építésekor a vízfolyásokon a vízmozgás nem lehet korlátozva, hulladék, szennyeződés a csatornák medrébe nem kerülhet!**
- 3.6.1.31. A nyomvonal mentén a vízfolyások **híd műtárggyal történő keresztezésének** építése előtt **a környező ex lege védett területeket a kivitelezés előtti felmérés eredményeinek megfelelően az Igazgatóság közreműködésével kerítéssel le kell határolni, ott bármilyen nemű munkavégzés szigorúan tilos! Az ex lege védett patakoknál történő**

tevékenység végzésekor fokozott figyelemmel kell eljárni, a patak területének károsítása, szennyezése szigorúan tilos!

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye területén belül az alábbi híd műtárgyak megépítése tervezett:

- **19+285 kmsz. ex lege védett Téglási (VIII/7) mellékág:** 100. sz. vv és üzemi út feletti főpálya híd tervezett, mely az **ex lege védett Nagyállás-dűlő-lápja** lápterületet keresztezi.
- **20+050 kmsz. ex lege védett VIII/8-1 oldalág vízfolyás:** vadátjáró és földút feletti főpálya híd tervezett, mely az **ex lege védett Bököny-Újfehértói-rétek** lápterületet keresztezi.
- **22+946 kmsz. ex lege védett VIII/8-1 oldalág:** vízfolyás feletti főpálya híd tervezett, mely az **ex lege védett Nagymicskei-rét** lápterületet keresztezi.
- **25+467 kmsz. ex lege védett Érpataki-főfolyás:** vadátjáró és földút feletti főpálya híd tervezett, mely az **ex lege védett Árenda-földi-rétek** lápterületet keresztezi.

- 3.6.1.32. **A híd műtárgy építése során szintén jól láthatóan ki kell jelölni a használatba veendő munkaterületet, beleértve az ideiglenes szállítási útvonalak, felvonulási területek, rakodótér, a híd építésénél szükségessé váló szerelőtér, depónia, keletkező hulladékok elhelyezésének területeit is.**
- 3.6.1.33. **Az esetleges szennyeződések megakadályozása érdekében felvonulási területet az érintett vízfolyásoktól távolabbi területeken kell kialakítani.**
- 3.6.1.34. A használatba vett munkaterületeken a vegetáció megtisztításával járó folyamatokat és a fakivágásokat a feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni, továbbá a tengelytől távolabbi területeken a jelenlegi, eredeti növénytakaró megtartására kell törekedni.
- 3.6.1.35. A tavasszal előforduló villámárvizek jelentős vízhozammal járhatnak. A munkákat úgy kell időzíteni, hogy ezekben az időszakokban műtárgy alapozási munkák ne történjenek, illetve azok a munkafázisok, amelyek érzékenyek a vízszint emelkedésére a tavaszi hóolvadás időpontjáig befejeződjenek, vagy el se kezdődjenek.
- 3.6.1.36. Az építés ideje alatt az ex lege védett patakok közvetlen környezetének megkímélése érdekében a **patakokon egy ideiglenes átkelőt kell kialakítani**. Az ideiglenes áthidaló létesítménynek az **eredeti vízáramláshoz leginkább hasonló megoldást kell biztosítani**. Az építést követően az ideiglenes átkelőt el kell bontani, és felvízi és alvízi partélei folytatólagosan az **eredeti mederkeresztmetszetet kell kialakítani**.
- 3.6.1.37. A híd tartópillérei által elfoglalt végleges területigénybevételtől eltekintve **az ideiglenes munkaállomáson a kivitelezést követően a terület helyreállítása, növénytelepítése kötelező, amelynek a rézsúk (árkok) füvesítését is magába kell foglalnia!**
- 3.6.1.38. **A nyomvonal teljes szakaszán kötelező a 2,40 méter magas védőkerítés kiépítése a vadfajok gázolásának megelőzése érdekében! Az esetlegesen betévedő vadak részére vadkiugró rámpák elhelyezése szükséges.**
- 3.6.1.39. A vadállomány szabad mozgásának biztosítása érdekében **vadátjárók telepítése szükséges**. A kivitelezési munkálatok megkezdése előtt a Környezeti Hatástanulmányban megjelölt vadátjáró helyszíneken ismételt terepi felmérés szükséges a természeti állapotokról az Igazgatóság és a Vadgazdálkodási Főosztály szakembereivel, valamint az illetékes fővadászok közreműködésével.

3.6.1.40. A vadátjárók esetében fontos, hogy a felüljáróknál minél szélesebb legyen (min. 20 m), földborítású, tölcészerű torkolattal bírjon, valamint mind az átjárót, mind a rávezető részt tekintve növényzeti borítással rendelkezzen.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye területén belül az alábbi átjárók megépítése tervezett:

- **17+362 kmsz.: felső vezetésű kombinált (földút átvezetés) nagyvadátjáró**, mely esetében a burkolattal rendelkező rész mellett **csak természetes aljzatú földes, növényzettel borított részt** is ki kell alakítani, valamint a szabvány szerinti **legalább 4 méter szabad magassággal a nagyvadak (dámszarvas, vaddisznó, őz) átvezetését is biztosítani** kell.
- **21+050 kmsz és 25+434 kmsz.: közút alatt vezetett kombinált (vízfolyás és földút átvezetés) nagyvadátjárók**, mely esetében a burkolattal rendelkező rész mellett **csak természetes aljzatú földes, növényzettel borított részt** is ki kell alakítani, és az **emlősök átvezetése mellett egyéb taxonok (pl. kétéltűek, hüllők) átvezetését is szolgáltatnia** kell, különösen, hogy mindkét közút alatt vezetett vadátjáró vízfolyás mellett van.

3.6.1.41. A vadátjárók helyszíneinél a terület megfelelő tájbaillesztése (főút elválasztó hatásának mérséklése) érdekében **az Igazgatóság által kiadott fajlista alapján kell a növénytelepítést elvégezni!**

3.6.1.42. A **14+979 kmsz.-ű (132 kV) és a 16+282 kmsz.-ű (400 kV) területen tervezett nagyfeszültségű elektromos légvezetékek** építése során a munkaterületet, valamint az újonnan kialakított szervizutak, felvonulási területek, építéshez kapcsolódó egyéb létesítmények, keletkező hulladékok elhelyezésének bolygatás területeit jól láthatóan ki kell jelölni! A természetvédelmi szempontból értékes élőhelyeket az Igazgatóság közreműködésével kerítéssel le kell határolni, azok járművel történő felsértése, taposása, illetve egyéb módon való károsítása, szennyezése szigorúan tilos!

3.6.1.43. A 14+979 kmsz.-nél tervezett **132kV** elektromos légvezeték építése körül **13 méter védőzóna**, a 16+282 kmsz.-nél tervezett **400kV** elektromos légvezeték építése körül **28 méter védőzóna** kijelölése kötelező!

3.6.1.44. A **14+979 kmsz.-nél** tervezett elektromos légvezeték építése során fokozott figyelmet kell fordítani a közvetlenül a **létesítmény mellett húzódó Hadházi-csatornára és a környezetében lévő ideiglenes tározóra!** A patak és környezetének szennyezése, élővilágának károsítása szigorúan tilos!

3.6.1.45. Az elektromos légvezetékek építése során a **madárvédelmi követelményeket** figyelembe véve, az alkalmazott áramkötéseket burkolt vezetővel kell készíteni, továbbá a keresztartókon madárvédő burkolatok felszerelése és rögzítése szükséges az alábbiak szerint:

- Tartóoszlopok (madárbarát fejszerkezettel)
A minősítések alapján „megfelelő”, „feltételekkel megfelelő”, valamint korlátozott számban a „kísérleti szakaszokon vizsgálandó” kategóriájú fejszerkezetek beépítése engedélyezhető. Változtatás nélkül azonban csak a „megfelelő” minősítésű fejszerkezetek alkalmazhatók, a „feltételekkel megfelelő” minősítésű fejszerkezetek és szerelvények kizárólag a madárvédelmi szempontok szerinti előírások maradéktalan betartása mellett építhetők be.
- Feszítőoszlopok (madárbarát fejszerkezettel)
A nyomvonalban elhelyezett (nyomvonalatörés nélküli szakaszban álló) oszlopokra legalább 700 mm hosszúságú (beépítési hossz), legalább 600 mm szigetelt hosszal bíró feszítőszigetelők alkalmazhatók a biztonsági távolság növelése érdekében, a sodrony felőli végeiken legalább 200 mm átmérőjű utolsó ernyőzettel. Bármely nyomvonalatörésben szintén ezek a szigetelők építhetők be, de kiegészítendő továbbá

a szigetelők rögzítő füleihez a tartó keretre szerelt beülés-gátlókkal, vagy a feszítő szerkezet alapját adó fém keret vízszintes vetületének méretével azonos, legalább 500 mm lábmagasságú, a keret anyagával azonos, tartós kivitelű madár-kiülővel.

- Oszlopkapcsolók

A minősítések alapján „megfelelő”, „feltételekkel megfelelő”, valamint korlátozott számban a „kísérleti szakaszokon vizsgálandó” kategóriájú kapcsoló szerkezetek beépítése engedélyezhető. Változtatás nélkül azonban csak a „megfelelő” minősítésű kapcsolótípusok alkalmazhatók, a „feltételekkel megfelelő” minősítésű változatok és szerelvények kizárólag a madárvédelmi szempontok szerinti előírások maradéktalan betartása mellett építhetők be. Az új létesítésű, vagy teljes rekonstrukció alá eső szakaszokon, illetve kapcsolócsere esetén a **tokozott oszlopkapcsolók valamelyike, vagy az OK-2-MV 24/400** típus alkalmazandó, az adott készüléktípus műszaki követelményrendszere szerint, annak megfelelő kialakítással. Az áramkötések csatlakozóinak kötelező tartozékaként ki kell alakítani a védőburkolatát, ha pedig létezik alkalmas, burkolt csatlakozószerelvény, azt minden esetben használni kell. Az áramkötések minden esetben burkolt vezetékkel szerelendők (BSZV), a saját technológiai követelményrendszerüknek megfelelően, saját szerelvényeikkel.

3.6.1.46. A kiviteli szintű tervezési fázisban a vegetáció ismételt felmérését követően **növényáttelepítési eljárást kell lefolytatni a védett növényfajok állományait érő negatív hatások csökkentése érdekében azokra a védett növény egyedekre vonatkozóan, amelyek a tervezett beavatkozások során közvetlenül érintettek az építési, kivitelezési tevékenységek által.** Az áttelepítés engedélyhez kötött tevékenység, melyre vonatkozó kérelmet az illetékes természetvédelmi hatósághoz kell benyújtani. Az engedélyezési eljárás lefolytatását követően pontos növényáttelepítési útmutatót (**átültetési-áttelepítési terv**) kell készíteni az Igazgatóság bevonásával, majd az **áttelepítés kizárólag az Igazgatóság szakfelügyelete mellett végezhető.** A kivitelezés megkezdése előtt ki kell jelölni azt a határt, amit a munkavégzés során depónialétesítésre, közellítőt, ideiglenes kerülőt kialakítására sem lehet igénybe venni.

3.6.1.47. A beruházás megkezdése előtt, a védett pompás kosbor virágzási időszakában, vagyis május 20. és június 15. között fel kell mérni pontosan az állományt a **2. körzetben a ~24+150 és a ~24+900 km szelvények között, a példányokat karókkal megjelölni, majd az ősz folyamán áttelepíteni.** Az orchideák gombákkal való mikorrhiza kapcsolata által az áttelepítést nagyobb földlabdával kell elvégezni. Az érintett egyedek áttelepítésének megvalósítása **kizárólag a természetvédelmi hatóság engedélye alapján és az Igazgatóság szakfelügyelete mellett végezhető!**

3.6.1.48. A közvilágítás kiépítését megelőzően az érintett helyszíneket (Oláhréti út, M3 csomópontnál tervezett körforgalmak) újra át kell tekinteni, figyelembe véve a növényzet és az épületek esetleges takarását. Azokban az esetekben, ahol a természetes élőhelyek közvetlen közelében létesül közvilágítás, a meglévő, vagy telepítendő növényzet árnyékoló hatását számba kell venni, a fakivágásoknál és növénytelepítéseknél ezt a szempontot kiemelten kezelni.

3.6.1.49. A mesterséges éjszakai megvilágítás az alábbi természetvédelmi szempontok figyelembevételével valósulhat meg:

- A világítási berendezések olyan elhelyezése/elrendezése, amely tekintettel van ökológiai kapcsolatok biztosítására, fenntartására (pl. a területeken élő fajok által használt nem megvilágított táplálkozó helyek és nyugalmi időszakban használt területek között).
- Az elhelyezéskor a domborzati adottságok ismertetében a lokális megvilágításra kell törekedni.
- A világítás az emberi igények alapján meghatározott világítási célhoz/látási feladathoz minimálisan szükséges időtartamra korlátozódjon.

- A fény megfelelő irányításával a környező vegetáció (élőhelyek) mentesítése a szóródó, visszaverődő fénytől. A világítótest magasságának ésszerű minimalizálása megfelelő árnyékolt közvilágítási lámpatestek használata (sík burás).
- Az emberi igények alapján meghatározott világítási célhoz/látási feladathoz minimálisan szükséges fényáramot biztosító fényforrások használata, a fényteljesítmény optimalizálása.
- A kibocsátott fény spektrális összetételének a környező területek élővilágához, mint adottsághoz alkalmazkodó meghatározása. A kibocsátott fény spektruma ne tartalmazzon a rovarok számára különösen vonzó hullámhosszakot.

3.6.1.50. **Az éjszakai munkavégzés nem megengedett.**

3.6.1.51. **A munkálatok befejezését követően a kötelező az Igazgatóság szakmai közreműködésével a rombolt felületeknek, károsodott gyeppfelszínnek, bolygatott területeknek - beleértve a főút nyomvonalát, a szerviz utakat, ideiglenes telephelyeket és a deponálásra használt területeket – a helyreállítása és rekultivációja.**

3.6.1.52. Az üzembehelyezést követően a nem kívánt gyomosodást és az idegenhonos inváziós fajok (pl. gyalogakác, fehér akác, zöld juhar, parlagfű, selyemkóró, aranyvessző) megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell a munkálatokkal érintett területek teljes szakaszán és közvetlen környezetében. A gyommentesítésről lehetőleg mechanikus védekezéssel vagy az Igazgatóság jóváhagyásával speciális növényvédőszer-kijuttatással (pontos, cseppmentes és célirányos vegyszer-kijuttatás) kell gondoskodni!

3.6.1.53. A bolygatott gyepek, **területek kaszálásáról folyamatosan, legalább évi két alkalommal** gondoskodni kell.

3.6.1.54. Gyepesítésre a leggyorsabb talajkötést biztosító magkeveréket kell alkalmazni, amit a későbbiek felülvetések alkalmával fokozatosan át kell alakítani természetvédelmi érdekből a terület eredeti növényzetére jellemző, őshonos gyepké. Az út mentén a takaró- vagy védőfásítások fafajösszetételét úgy kell megválasztani, hogy az a talajadottságoknak leginkább megfelelő, tájbaillő, őshonos fajokból álljon.

3.6.1.55. **A kivitelezés során védett élőlény egyedének, illetve állományának veszélyeztetése esetén a munkálatokat le kell állítani és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes természetvédelmi őrt, aki a helyszínen a természeti értékek védelme érdekében a munkálatokat felfüggesztheti, valamint a természetvédelmi hatóság útján további korlátozásokat tehet.**

3.6.2. **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:**

3.6.2.1. A kivitelezési és az üzemeltetés során végzendő munkálatok megkezdése előtt 5 nappal értesíteni kell a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot (továbbiakban: Igazgatóság).

3.6.2.2. A kivitelezési munkálatok, valamint az üzemeltetés során védett élőlény egyedének, illetve állományának veszélyeztetése esetén a munkálatokat fel kell függeszteni és haladéktalanul értesíteni kell az Igazgatóság területileg illetékes természetvédelmi őrt, aki a helyszínen a természeti értékek védelmének érdekében a munkálatokat leállíthatja, valamint korlátozásokat tehet.

3.6.2.3. Az erdészeti munkákat a természetvédelmi értékek zavarásának, illetve károsításának elkerülése érdekében, vegetációs és fészkelési időszakon kívül kell végezni.

3.6.2.4. A munkálatok során az esetlegesen gödrökbe, munkaárkokba kerülő állatfajok (hüllők, kételtűek, kisemlősök) egyedeinek kíméletes kimentéséről és zavarásmentes élőhelyre történő szállításáról a munkálatok során a betemetés, mederburkolatok kialakítása előtt gondoskodni kell.

- 3.6.2.5. A kivitelezési munkálatok során a létesítendő depóniák oldalait, egyéb részsüket 45° vagy annál kisebb dőlésszögben kell kialakítani vagy azok lefedéséről kell gondoskodni a védett és fokozottan védett üreglakó madárfajok megtelepedésének elkerülése érdekében.
- 3.6.2.6. A Natura 2000 hálózat részét képező területek szomszédságában folytatott tevékenységet kizárólag fészkelési és vegetációs időszakon kívül lehet végezni.
- 3.6.2.7. A beruházás során a 0+000 és 6+300 km szelvények közötti szakasz nyugati oldalán húzódó Natura 2000 hálózat részét képező területek igénybevétele tilos.
- 3.6.2.8. A Natura 2000 hálózat részét képező területek szomszédságában a bővítésre kerülő 0+000 és 6+300 km szelvények közötti szakasz mentén madárvédő fal kialakítása szükséges.
- 3.6.2.9. A területen folytatott tevékenység semmilyen káros hatással nem lehet a környező Natura 2000 hálózat részét képező területekre, azokon deponálás gépek felvonulása nem megengedett.
- 3.6.2.10. A Natura 2000 hálózat részét képező területeket érintő munkálatok során az igénybevett területet az indokolt szükségleteknek megfelelően a lehető legkisebbre kell korlátozni.
- 3.6.2.11. Depóniát a kivitelezők csak a természetvédelmi őr által kijelölt részen helyezhetnek el, és azt onnan a lehető leghamarabb el kell távolítani.
- 3.6.2.12. A Natura 2000 hálózat részét képező területeken a munkavégzés a véglegessé vált természetvédelmi engedélyek birtokában végezhető.
- 3.6.2.13. A tervezett beruházás megvalósítása kapcsán esetlegesen szükséges állandó és ideiglenes külső világítási rendszerek (pl. felvonulási, deponálási területek kivilágítása) az alábbiaknak megfelelően alakíthatóak ki:
- Teljesen ernyőzött, a horizont alá 3-4 fokkal takart síkburás, legfeljebb 2700 K színhőmérsékletű lámpák alkalmazhatóak, olyan módon felszerelve, hogy az a horizont síkja fölé, illetve a megvilágítandó területen kívülre ne világítson,
 - A területen külső világítás kialakítása során az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 54. § (2) bekezdésében foglaltakat be kell tartani.

3.7. Szakhatósági előírások

3.7.1. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36500/6289-2/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalása alapján:

- 3.7.1.1. Vízfolyáskorrekciónál vízjogi létesítési engedély birtokában kezdhető meg.
- 3.7.1.2. A mederkorrekciók, csatorna keresztezések kapcsán megvalósuló beruházások vonatkozásában be kell szerezni a csatorna/felszíni víz kezelőjének hozzájárulását.
- 3.7.1.3. Amennyiben sor kerül ivóvízvezetékek, szennyvízvezetékek átépítésére, védelembe helyezésére, kiváltására, megszüntetésére, új ivóvízvezeték, szennyvízvezeték építésére, úgy azok megvalósítása/üzemeltetése vízjogi engedély köteles tevékenység.
- 3.7.1.4. Amennyiben a csapadékvíz elvezető/elhelyező létesítmények nem csak az út víztelenítését szolgálják, hanem a hozzá kapcsolódó vízgyűjtőterület káros csapadékvizektől való mentesítését is, úgy megvalósításuk/üzemeltetésük vízjogi létesítési/üzemeltetési engedély köteles tevékenység.
- Vízjogi engedély köteles tevékenység esetében a forgalomba helyezési eljáráshoz hatóságom csak a vízjogi üzemeltetési engedély kiadását követően járulhat hozzá.*
- 3.7.1.5. Vízet, vízi utat, vízellétesítményt és tartozékaikat más nyomvonalas jellegű létesítménnyel megközelíteni úgy szabad, hogy állapotukat, biztonságukat, valamint használatukat, karbantartá-

sukat és üzemeltetésüket a megközelítő létesítmény ne veszélyeztesse, illetve ne akadályozza.

- 3.7.1.6. A felszín alatti vizek jó minőségi állapotának védelme érdekében a létesítmények megvalósításánál, a tevékenységek végzésénél a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet előírásait maradéktalanul be kell tartani.
- 3.7.1.7. A tevékenységet a környezet szennyezését és károsítását kizáró módon úgy kell végezni, hogy a talaj, illetve azon keresztül a felszín alatti víz ne szennyeződjön, a felszín alatti víz állapotában a tevékenység ne okozzon a 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet mellékleteiben megállapított (B) szennyezettségi határértékeket meghaladó minőség romlást.
- 3.7.1.8. Az út területéről elvezetett csapadékvíz felszíni befogadóba akkor vezethető, illetve akkor szikkasztható el a területen, ha a vízminőségi paraméterek értékei megfelelnek a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet által előírt és a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet 2. számú melléklete szerint vonatkozó határértékeknek és nem okoz a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet mellékleteiben megállapított (B) szennyezettségi határértékeket meghaladó minőség romlást.
- 3.7.1.9. A terhelés csökkentése (külterületen) érdekében új utak esetében kötelező a közlekedési út felületéről csapadékvízzel lemosódó TPH, PAH és nehézfémek (Pb, Cu, Zn, Cd, Ni, Cr) visszatartása tározásos ülepítéssel és talajszűréssel, vagy olajfogásra alkalmas betétű szűrő műtárggyal.
- 3.7.1.10. A csapadékvíz akkor szikkasztható el a területen, ha az elszívárogatásra használt területen a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 10. §-a figyelembevételével a talajvíz és a földtani közeg szennyezettsége a 6/2009. (IV.14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendeletben megállapított „B” szennyezettségi határértéket nem haladja meg.
- 3.7.1.11. A gyorsforgalmi út és ahhoz kapcsolódó hidak, átereszek stb. építése során úgy kell eljárni, hogy a felszíni és felszín alatti vizeket szennyezés ne érje.
- 3.7.1.12. A csapadékvíz elvezető művek tisztításáról, karbantartásáról gondoskodni kell.
- 3.7.1.13. A tevékenység végzése során igénybe vett gépi berendezések és szállítójárművek üzemeltetése, karbantartása során gondoskodni kell arról, hogy üzemanyag és kenőanyag ne kerülhessen a talaj felszínére, valamint a felszíni és felszín alatti vizekbe. A szennyezések megelőzése érdekében a gépek rendszeres ellenőrzésére és a szükséges karbantartási munkák elvégzésére, kimondottan erre a célra kialakított, megfelelő műszaki védelemmel rendelkező helyen kell gondoskodni. Amennyiben vízszennyezés fordulna elő, úgy a Katasztrófavédelmi Igazgatóságot értesíteni kell és a kárelhárítást azonnal meg kell kezdeni.
- 3.7.1.14. A vízfolyásokat, nagyvízi medret, árvízvédelmi töltést érintő munkavégzés során a vízfolyást, árvízvédelmi művet kezelők előírásainak betartásáról, az akadály nélküli vízátfolyás biztosításáról, valamint az építés befejeztével a parti kezelői sávok, a meder, árvízvédelmi töltés stb. esetleges sérüléseinek helyreállításáról gondoskodni kell.
- 3.7.1.15. Az építés ideje alatt a gépek tisztítása esetén törekedni kell arra, hogy a szennyezett víz élővízfolyásba kerülése ne következzen be. A nyomvonallal érintett vízfolyások környezetében szennyezőanyag elfolyással járó tevékenység nem végezhető (munkagépek karbantartása, üzemanyag feltöltés stb.), gépek tárolására szolgáló telep nem alakítható ki. Gépjárművek tisztítását kizárólag a célnak megfelelő mosókban lehet végezni.
- 3.7.1.16. A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatát, hasznosítását szabályozó 83/2014. (III.14.) Korm. rendeletben foglalt előírásokat be kell tartani.

- 3.7.1.17. A 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet 10. § (1) bekezdése értelmében szennyező anyagok felszín alatti vízbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására, a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és - az engedélyezhető közvetlen bevezetések kivételével - műszaki védelemmel folytatható.
- 3.7.1.18. A 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet 10. § (2) a) pontja szerint tilos az 1. számú melléklet szerinti szennyező anyagnak, illetve az ilyen anyagot tartalmazó, vagy lebomlásuk esetén ilyen anyag keletkezéséhez vezető anyagnak felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése.
- 3.7.1.19. A 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet 10. § (2) b) pontja szerint tilos a felszín alatti vízbe veszélyes anyagok közvetett bevezetése.
- 3.7.1.20. A Katasztrófavédelmi Igazgatóság felhívja a figyelmét a tervezett vízálléscíményekkel kapcsolatos, az indokoló részbe foglalt kötelezettségekre.
- 3.7.2. A Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35900/7805-1/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalása alapján:**
- 3.7.2.1. **Amennyiben csapadékvíz-elvezető/elhelyező létesítmények kivitelezését a Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékességi területén is terveznek, azok építése/üzemeltetése vízjogi engedély köteles,** amelynek érdekében a forgalomba helyezés engedélyezéséig vízjogi üzemeltetési engedéllyel kell rendelkeznie a vízálléscíményeknek. A kivitelezés csak véglegessé vált vízjogi létesítési engedély birtokában végezhető.
- 3.7.2.2. Tudomásul kell venni, hogy aki tevékenységével vagy mulasztásával a vizeket veszélyezteti vagy károsítja, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény szerinti felelősséggel tartozik, illetve a vízügyi hatóság által meghatározott intézkedések megtételére köteles.
- 3.7.2.3. Az építési tevékenységet az 1995. évi LIII. törvény 6. §-ban foglaltak alapján úgy kell végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést és kizárja a környezetkárosítást.
- 3.7.2.4. Az építési tevékenységet úgy kell végezni, az építőanyagokat és az építéshez használt gépeket úgy kell tárolni, hogy biztosított legyen a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 10. § (1) bekezdése szerint a felszín alatti vizek jó minőségi állapota. Az építési tevékenység nem okozhatja a felszín alatti víz és a földtani közeg 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben meghatározott (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotát.
- 3.7.2.5. Tilos a felszíni vizekbe, illetve azok medrébe bármilyen halmazállapotú, vízszennyezést okozó anyagot juttatni.
- 3.7.2.6. Az okozott, vagy havária jellegű szennyezést, károsodást haladéktalanul be kell jelenteni a vízügyi hatóságnak, azonnal gondoskodva a szennyező tevékenység befejezéséről és a kárenyhítés megkezdéséről (219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 19. § (1) bek., valamint a 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet. 11. § (2) bek. szerint).
- 3.7.2.7. Szennyező anyag felszín alatti vízbe történő közvetett és közvetlen bevezetése, valamint földtani közegbe történő közvetlen bevezetése tilos.
- 3.7.2.8. A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (1) és a 4. § (1) és (2) bekezdése szerint a használat során figyelembe kell venni a csatornák parti sávját – mely belvízelvezető csatormánál a medertől számított legfeljebb 3-3 m-ig terjed – a csatorna fenntartási munkáinak és az egyéb szakfeladatok ellátása érdekében azt szabadon kell hagyni.

3.8. Szakkérdés vizsgálatával kapcsolatos előírások

3.8.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.8.1.1. Kulturális örökségvédelmi előírások:

- 3.8.1.1.1. A végleges nyomvonalra vonatkozóan a hatályos jogszabályoknak tartalmi és formai szempontból megfelelő, teljes előzetes régészeti dokumentáció elkészítése szükséges. Az előzetes régészeti dokumentációnak tartalmaznia kell a záródokumentumát, a feltárási projekttervet:
- A tervezett út végleges nyomvonalára vonatkozóan az előzetes régészeti dokumentációt a geofizikai kutatás és régészeti próbafeltárás eredményeivel ki kell egészíteni, és annak eredményei alapján össze kell állítani a feltárási projekttervet.
 - Amennyiben az érintett ingatlannal a beruházó nem jogosult rendelkezni, és az ingatlannal rendelkezni jogosult nem járul hozzá a próbafeltárás elvégzéséhez a próbafeltárást az előzetes régészeti dokumentáció elkészítését, valamint a próbafeltárást akadályozó körülmény megszűnését követően kell elvégezni.
 - A beruházó az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére jogosult **Magyar Nemzeti Múzeummal** írásbeli szerződést köteles kötni.
 - A próbafeltárást a feltárást végző intézmény – az erről szóló a beruházóval kötött szerződés megküldésével bejelenti az örökségvédelmi hatóságnak.
- 3.8.1.1.2. A próbafeltárás eredményein alapuló előzetes régészeti dokumentáció záródokumentumát, a feltárási projekttervet az utépítési engedélyezés során be kell nyújtani. Az utépítési tervdokumentációt csak abban az esetben áll módomban elbírálni, amennyiben tartalmazza az előzetes régészeti dokumentáció feltárási projektterv eredményeit.
- 3.8.1.1.3. Az elkészített előzetes régészeti dokumentáció feltárási projekttervének eredményei alapján további régészeti szakfeladatok (régészeti megfigyelés, teljes felületű feltárás) megállapítására kerülhet sor.
- 3.8.1.1.4. A földmunkákkal érintett és az egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területeken a kivitelezéshez szükséges elsődleges földmunkák régészeti megfigyelés biztosítása mellett végezhetőek.
- 3.8.1.1.5. A tervezett beruházás kivitelezése csak az előzetes régészeti dokumentáció feltárási projekttervében javasolt régészeti kutatások befejezése után kezdhető el, a feltárt terület nagyságát és határait a munkaterület átadás-átvételtől készített jegyzőkönyvben rögzíteni kell.
- 3.8.1.1.6. A tárgyi létesítmények műszaki átadás-átvételének és forgalomba helyezési engedélyének hozzájárulásához feltétel a régészeti kutatás ellátását igazoló építési naplóbejegyzés másolatának bemutatása.

3.8.1.2. Termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett előírások

- 3.8.1.2.1. A beruházás során be kell tartani a 2007. évi CXXIX. tv. (a termőföld védelméről) 43. §. (1) bekezdésének előírásait, amely szerint az érintett és a szomszédos termőföldeken a talajvédő-gazdálkodás feltételei nem romolhatnak, a termőföld talajidegen anyagokkal nem szennyeződhet. Termőföldön talajidegen-, vagy veszélyes anyag még átmenetileg sem tárolható.
- 3.8.1.2.2. Az út építéséhez (négy nyomúsításához) közvetlenül és közvetve kapcsolódóan a szántó, nádas, kert, szőlő és rét-legelő művelési ágú területeken - a környezeti hatástanulmány 76. táblázata alapján - Nyíregyháza, Újfehértó és Érpatak települések határában **gondoskodni kell a felső humuszos termőréteg védelméről** (letermelés, deponálás,

szakszerű felhasználás, rekultiváció) az elkészítendő talajvédelmi terv előírásainak megfelelően.

3.8.1.3. Termőföld mennyiség védelmére vonatkozó előírások:

- 3.8.1.3.1. A beruházás **Nyíregyháza, Újfehértó, Érpatak települések területén lévő termőföldeket érint**, mely termőföld területek más célú más célú időleges, illetve más célú, végleges **hasznosításának engedélyezése** a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztályánál a **termőföld védelméről szóló 2007. évi. CXXIX. törvény** (a továbbiakban: Tfv.) értelmében **bármilyen beruházás megvalósításának előfeltétele**.
- 3.8.1.3.2. **A beruházás megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az eljárás tárgyát képező, földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.**

3.8.2. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal előírásai:

3.8.2.1. Közegészségügyi előírások:

- 3.8.2.1.1. A talajt, a vizeket és a levegőt nem szabad fertőzni, illetőleg olyan mértékben szennyezni, amely közvetlenül vagy közvetve az ember egészségét veszélyezteti.
- 3.8.2.1.2. A vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség megőrzése és a szennyezések megelőzése és csökkentése érdekében a felszíni vizek minőségének megóvását biztosítani kell az építési, kivitelezési tevékenység során.
- 3.8.2.1.3. Az építés, kivitelezési tevékenység végzése során úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek állapota ne romoljon.
- 3.8.2.1.4. Az egyes védőidomokban, védőterületeken olyan tevékenység végezhető, amely a kitermelés előtt álló vagy a már kitermelt víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelési folyamatot nem veszélyezteti.
- 3.8.2.1.5. Az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nem léphetik túl a rendeletben meghatározott határértékeket.
- 3.8.2.1.6. A létesítés során keletkező veszélyes hulladékot az emberi egészség veszélyeztetését, károsítását kizáró módon, elkülönítetten kell gyűjteni.
- 3.8.2.1.7. A veszélyes anyagok és a veszélyes keverékek tárolásáért szervezett munkavégzés esetében a munkáltató, nem szervezett munkavégzés során a vállalkozó, illetve - egyéb nem szervezett munkavégzés esetén - a tevékenység végzésére a tevékenység bejelentésével jogot szerző természetes vagy jogi személy felelős. Bejelentéshez nem kötött tevékenység esetén a veszélyes anyagok és a veszélyes keverékek megfelelő módon történő tárolásáért a tevékenységet végző felel. A tárolt veszélyes anyag, illetve veszélyes keverék a biztonságot, az egészséget, illetve testi épséget nem veszélyeztetheti.
- 3.8.2.1.8. A veszélyes anyaggal, illetve a veszélyes keverékkel kapcsolatos tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy a tevékenység az azt végzők és más személyek egészségét ne veszélyeztesse.
- 3.8.2.1.9. A forgalomba hozott veszélyes anyaggal vagy veszélyes keverékkel foglalkozásszerű tevékenység csak az adott veszélyes anyagra vagy veszélyes keverékre vonatkozó biztonsági adatlap birtokában kezdhető meg.
- 3.8.2.1.10. Veszélyes anyaggal vagy veszélyes keverékkel foglalkozásszerű tevékenységet folytatni kívánó természetes vagy jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet a tevékenység megkezdésével egyidejűleg ezt köteles bejelenteni az

egészségügyi államigazgatási szervnek. A bejelentést meg kell ismételni a bejelentett adat megváltozása, vagy a tevékenység megszűnése esetén.

- 3.8.2.1.11. A veszélyes anyagokkal vagy veszélyes keverékekkel végzett tevékenység, illetve a tevékenységben bekövetkezett változás bejelentése elektronikus úton az Országos Szakrendszeri Információs Rendszer által biztosított módon történik. A bejelentés ellenőrzésekor a tevékenységet végző dokumentálhatóan igazolja, hogy eleget tesz a kémiai biztonság megvalósítását szolgáló jogszabályi kötelezettségének.

3.8.2.2. Kulturális örökségvédelmi előírások:

- 3.8.2.2.1. Az ingatlan tulajdonosának, vagyonkezelőjének, bérletjének, a beruházónak, a kivitelezőnek a jogszabályok szerint biztosítani kell az ingatlanokon található régészeti örökség védelmét.
- 3.8.2.2.2. A földmunkálatok megkezdése előtt az elkészített előzetes régészeti dokumentációt (a továbbiakban: ERD) régészeti projekttervvel ki kell egészíteni és próbafeltáráson alapuló ERD II.-t kell készíteni.
- 3.8.2.2.3. Az elkészült ERD-ben foglalt örökségvédelmi intézkedéseket végre kell hajtani. Az elkészült dokumentációt az örökségvédelmi hatósághoz be kell nyújtani.

3.8.2.3. Termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett előírások

- 3.8.2.3.1. A beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az érintett és a környező termőföldön a talajvédő gazdálkodás feltételei ne romoljanak.
- 3.8.2.3.2. A kivitelezés és az üzemeltetés során biztosítani kell, hogy a környezeti hatások a környező termőföldek minőségében kárt ne okozzanak.
- 3.8.2.3.3. Az anyagszállítás zömében a meglévő közutakon és a nyomvonalon történjen, ügyelve arra, hogy minél kisebb mértékben vegye igénybe a terheletlen környezetet.
- 3.8.2.3.4. A beruházások megvalósítása előtt a beruházó köteles a beruházások területére vonatkozó talajvédelmi tervet készíttetni, és az abban lévő humuszmentési technológiai javaslatnak megfelelően a humuszos termőréteget letermelni, deponálni és tárolni, és felhasználni.
- 3.8.2.3.5. Rekultivációt megalapozó talajvédelmi tervet kell készíteni azokra a beavatkozások által érintett, összesen 400 m²-nél nagyobb területekre, illetve a talajfelszín megbontásával járó, 500 métert meghaladó vonalas létesítmények fektetési munkái esetében, amelyek a mezőgazdasági használattól eltérő beavatkozások miatt károsodtak és a rekultivációs műveleteket követően újra mezőgazdasági célú hasznosításra kerülnek.
- 3.8.2.3.6. A helyben nem felhasznált mentett humuszos termőréteg mennyisége után talajvédelmi járulékot kell fizetni, melyet a beruházás engedélyének jogerőre emelkedése után a talajvédelmi hatóság külön határozatban állapít meg.
- 3.8.2.3.7. A beruházások során a mentett humuszos termőréteg mennyiségéről és felhasználásáról a beruházó köteles külön nyilvántartást vezetni.
- 3.8.2.3.8. A beruházások megkezdésekor a beruházónak rendelkeznie kell a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. számú melléklet 2.4.2. pontjában meghatározott humuszgazdálkodási talajvédelmi tervvel.
- 3.8.2.3.9. A beruházás során - a talajvédelmi követelmények betartását - a talajvédelmi hatóság ellenőrzi.

3.8.2.4. Termőföld mennyiség védelmére vonatkozó előírások:

- 3.8.2.4.1. A Földmérési és Földügyi Osztály a fenti ügyszámú megkeresésben meghatározott engedélyezési eljáráshoz a 12813-4/2023. számon kiadott véleményében foglaltak

alapján azzal a feltétellel hozzájárul, hogy a szakkérdés vizsgálatában kiadott hozzájárulása nem helyettesíti a termőföldek más célú hasznosításának engedélyét, amit termőföldek igénybevételekor a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. számú törvény (a továbbiakban: Tfv.) rendelkezései alapján az illetékes ingatlanügyi hatóságtól meg kell kérni.

3.8.2.5. Erdővédelmi előírások

- 3.8.2.5.1. Az erdészeti hatóság azzal a feltétellel járul hozzá az engedély kiadásához, hogy a beruházó a kivitelezés megkezdése előtt folytassa le a beruházással érintett erdőrészek és egyéb részlet vonatkozásában az erdő igénybevételére és az igénybevétel engedélyezésére irányuló eljárást (végleges igénybevételi eljárást) az erdészeti hatóságnál.
- 3.8.2.5.2. Az építési tevékenységet úgy kell végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést és kizárja a környezetkárosítást.

4. A környezetvédelmi engedély érvényességi ideje:

A fentiekben megadott előírások betartása esetén ezen engedély a véglegessé válásának napjától határozatlan ideig érvényes.

A Főosztály a környezetvédelmi engedélyt visszavonja, ha a véglegessé válásától számított 10 éven belül a tevékenységet, illetve az ahhoz szükséges építési előkészítési munkákat nem kezdték meg, vagy ha a környezethasználó nyilatkozik arról, hogy a környezetvédelmi engedéllyel nem kíván élni, továbbá akkor is, ha az engedélyezéskor fennálló feltételek lényegesen megváltoztak.

Ezen határozat a jogszabályokban előírt más engedélyek beszerzése alól nem mentesít.

A környezeti hatásvizsgálati eljárás igazgatási szolgáltatási díjköteles, melynek megfizetésére az ügyfél köteles. Az ügyfél az engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díját (2.500.000,- Ft) az eljárás során megfizette, egyéb eljárási költség nem keletkezett.

A határozat ellen közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs, az a közléssel véglegessé válik, amely ellen - a közléstől számított harminc napon belül - közigazgatási pert lehet indítani, amelyet a Debreceni Törvényszékhez (4026 Debrecen, Perényi u. 1.) címzett, de a Főosztályon írásban vagy elektronikus kapcsolattartásra kötelezett esetén, elektronikus úton benyújtott keresettel lehet kezdeményezni. A perben a jogi képviselő kötelező.

A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét *az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. §-a* határozza meg, amelyet a 74. §-ban meghatározott módon kell megfizetni.

A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére, vagy ha szükségesnek tartja, tárgyalást tart.

INDOKOLÁS

Az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) meghatalmazása alapján eljáró UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.) 2023. november 24-én a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása megvalósításának tárgyában környezeti hatástanulmányt nyújtott be a Főosztályra.

A dokumentáció összeállításában szakértői jogosultsággal rendelkező szakértők vettek részt /Tervező: UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.), szakági tervező (élővilág): Dr. Boromisza Zsombor egyéni vállalkozó.

A beruházás *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) 1. számú mellékletének 37. pontja „Közutak és közforgalom elől el nem zárt magánutak, c) meglévő út négy- vagy több forgalmi

sávúra bővítése a meglévő vagy módosított nyomvonalon, legalább 10 km hosszan egybefüggő beavatkozástól hatálya alá tartozik; környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységnek minősül.

A kérelem alapján a Főosztály 2023. november 24-én közigazgatási hatósági (környezeti hatásvizsgálati) eljárást indított, amely a Khvr. 6-11. §-a alapján került lefolytatásra.

A projekt az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet 1.2.93. pontja - A 4. számú főút (R4), Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása. - alapján **nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházásnak** minősül.

A jelen eljárás a 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, az 1. számú melléklet, és a 2. sz. melléklet 9. pontja szerint kiemelt jelentőségű ügyé minősített közigazgatási hatósági eljárás.

A kiemelt beruházásokra vonatkozó szabályokat a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 193. § - 201. §-ai tartalmazzák.

A tervezett tevékenység ismertetése:

A benyújtott dokumentáció a 4. számú főút (R4), Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítására vonatkozó Környezeti hatástanulmányt tartalmazza. A fejlesztéssel érintett szakasz 354. sz. főút – távlati Debrecen Keleti elkerülő szakasz csomópontjától a 4. sz. főút – M3 autópálya csomópontjáig tart, hat külön szintű és két szintbeni csomóponttal, a 2x2 sávós külterületi elsődrendű főút paraméterekkel. A beruházás Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza területét érinti.

A 4. sz. főút bővítésének célja a megyeszékhelyek között az elérési idők csökkentése, a közlekedésbiztonság javítása.

A tervezett főúton a megengedett sebesség 110 km/h. 2x2 forgalmi sávós, fizikai elválasztással rendelkező keresztmetszettel épül ki. Koronaszélesség 22,5 m. A létesítmény mellett teljes hosszban védőkerítés létesül.

A tervezett nyomvonal teljes hossza: 34 318 m.

A tervezett nyomvonal összességében ~9,7 km hosszan használja fel a jelenlegi 354 sz. főút (~5,2 km), illetve a 4. sz. főút (~4,5 km) nyomvonalát.

A szakasz két vármegye területét érinti: Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg. A vármegyehatár a ~12+540 km szelvényben helyezkedik el.

Hajdú-Bihar Vármegye területére eső szakasz hossza: 12 540 m

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye területére eső szakasz hossza: 21 779 m

A vizsgálatok alapján a főút bővítésre a jelenleg üzemelő 4. sz. főút teljes szakasza nem volt alkalmas a települések lakott területinek és a védett természeti területek közelsége miatt.

A projekt becsült forgalomba helyezése 2033.

A tervezett beruházás részletes leírását a környezeti hatástanulmány tartalmazza.

A környezeti hatástanulmány elbírálása:

A környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint „Területi környezetvédelmi hatóságként vármegyei illetékességgel – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a vármegyei kormányhivatal jár el.” A 2. § (3) bekezdés szerint „Amennyiben nyomvonalas beruházás nyomvonala több területi környezetvédelmi hatóság illetékességi területét is érinti, az érintett hatóságok közül

- a) a b) pontban meghatározott eset kivételével az jár el, amely hatóság illetékességi területét a beruházás nyomvonalának hosszabb szakasza érinti.”

A tervezett **4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása** hosszabb szakasza a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály illetékességi területét érinti, ezért a fentiek alapján a Főosztály jár el az ügyben.

Az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 43. § (2) bekezdése alapján a Főosztály az eljárás megindítását követő 8 napon belül a 7607-1/2023. számú iratában tájékoztatta az ügyfelet arról, hogy a benyújtott kérelmét teljes eljárásban bírálja el, valamint a teljes eljárás ügyintézési határidejéről, a határidő túllépésének jogkövetkezményeiről.

Az Ákr. 128. § (1) bekezdése alapján kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a kérelmező ügyfél előlegezi. *Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről* szóló 469/2017. (XII.28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban eljárási költség az igazgatási szolgáltatási díj. A benyújtott kérelem elbírálására irányuló eljárás a *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 14/2015. (III.31.) FM rendelet (továbbiakban: Díjrendelet) értelmében igazgatási szolgáltatási díjköteles.

Az igazgatási szolgáltatási díj mértéke a Díjrendelet 2. számú melléklete 9. főszám, 9.2 pontja alapján 2.500.000,- Ft., amely a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetésre került, egyéb eljárási költség nem merült fel.

A Főosztály a 7607-2/2023. számú végzésében a Khvr. 9. § (1) bekezdésének megfelelően **közmeghallgatást** rendelt el, az alábbiak szerint:

A Kormány Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 424/2022. (X.28.) Korm. rendelet (az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófa tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról) 1. §-ában, amely jelenleg is fennáll.

A Főosztály a hivatkozott számú végzésében tájékoztatta az ügyben érintett ügyfeleket, az eljárásban résztvevő szakhatóságokat, szakkérdést vizsgálókat, a beruházással érintett települések (Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza) jegyzőit, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt egyes szervezetek működésére vonatkozó, továbbá egyes közigazgatási eljárási szabályok megállapításáról szóló 146/2023. (IV.27.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül tartja meg.

A Főosztály a közmeghallgatásra vonatkozó adatokat, az érintettek közmeghallgatásban való részvétele szempontjából lényeges információkat tartalmazó közleményét honlapján és hivatalában közzétette, valamint annak közhírré tétele érdekében a 7607-3/2023. számú iratában megküldte az eljárásban részt vevő önkormányzatok jegyzőinek.

Az eljáró hatóságnak a közmeghallgatással kapcsolatos közleménye az eljárás megindítására vonatkozó adatokat, a kérelem és mellékletei elektronikus elérhetőségét is tartalmazta, így az eljárás megindításának a Khvr. 8. § (2) bekezdése szerinti közhírré tétele a közmeghallgatással egyidejűleg megtörtént. A települések jegyzői gondoskodtak a közlemény közzétételéről.

Fentiek szerint a Főosztály a közmeghallgatást az érintett nyilvánosság számára a közhírré tétel révén biztosította: a közzététel 30 napos időtartama alatt volt lehetőség a tevékenység környezeti hatásaira vonatkozó észrevételek, kérdések feltevésére.

A közzététel időtartama alatt, valamint jelen határozat kiadásáig a Főosztályhoz 2 db észrevétel érkezett írásban, melyet az érintett települések, Téglás és Újfehértó Város Jegyzőjéhez is benyújtottak.

A Főosztály a megküldött észrevételeket a 108-5/2024. számú levelével megküldte az UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.), mint a beruházó meghatalmazottja részére, hogy az észrevétellel kapcsolatos álláspontját, illetve szakmai válaszát meg tudja adni.

Az UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.) az észrevételekre vonatkozó válaszát megküldte. A Főosztály az UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.), mint válaszát a 108-17/2024. és 108-18/2024. számú levelében továbbította az észrevételt tevők részére.

A Főosztály az eljárás során érkezett észrevételekkel kapcsolatos tájékoztatását a 146/2023. (IV. 27.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján a honlapján közzétette.

A **Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság** a környezeti hatásvizsgálati eljárásban az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerinti ügyfélnek minősül, ezért a Főosztály a 7607-5/2023. számú iratában tájékoztatta a közigazgatási hatósági eljárás megindításáról és nyilatkozattételi lehetőségéről. A Vízügyi Igazgatóság az ügygel kapcsolatban észrevételt, nyilatkozatot nem tett.

A **Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság** a környezeti hatásvizsgálati eljárásban az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerinti ügyfélnek minősül, ezért a Főosztály a 7607-6/2023. számú iratában tájékoztatta a közigazgatási hatósági eljárás megindításáról és nyilatkozattételi lehetőségéről. A Vízügyi Igazgatóság az ügygel kapcsolatban észrevételt, nyilatkozatot nem tett.

A Főosztály a 7607-7/2023. számú végzésében tájékoztatta a **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság**ot az eljárás megindulásáról. A **Főosztály** továbbá **megkereséssel fordult Igazgatóság**hoz, mint a természeti értékek természetvédelmi kezelőjéhez, az ügy tárgyát képező beruházás által érintett területek vonatkozásában rendelkezésükre álló természetvédelmi adatok, illetve az eljárás szempontjából releváns tények megküldése érdekében.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság a HNPI-08047-2/2023. sz. iratában a megkeresésre az alábbi tájékoztatást adta:

„Hivatkozva a fenti tárgyú és iktatószámú megkeresésére, mint természetvédelmi kezelő az alábbi tájékoztatást adjuk.

A megküldött dokumentáció áttanulmányozását követően az alábbi észrevételeket tesszük:

- *A 190-191. oldalon jelzett B5 - Nem zombékoló magassásrétek élőhelytípus részletesebb felmérését szintén indokoltnak tartjuk (191.o. Carex spp.-t említ). Az említett zombéksás (C. elata) habár nem védett, de ritka, értékes faj. A faj esetében is szükségesnek tartjuk megvizsgálni, hogy milyen mértékben érintett, van-e lehetőség az áttelepítésére, illetve szükséges-e.*
- *A műszaki leírás 240. oldalán leírásra kerül a felvételezési módszertan („... állomány felmérése sok esetben a gyept övező földútról, távcső segítségével történt.”), ami véleményünk szerint, azokon a helyszíneken, ahol egy élőhely megszűnésével jár a beruházás, az ilyen jellegű felmérés nem elégséges. Ezeken a területen (pl. 2-es helyszín, Érpatak) a növényzet teljes, többszöri felmérésre van szükség, annak megállapítása érdekében, hogy a pompás kosboron kívül esetlegesen más védett növényfaj jelen van-e a területen.*
- *Ugyanebben a részben leírásra kerül az áttelepítés ütemezése. Kiemelten fontosnak tartanánk legalább hivatkozások szintjén bemutatni a pompás kosbor áttelepítési tapasztalatait, az áttelepített állományok utóéletét. A felhasznált irodalomban nem látunk erre utalást.*
- *A 241. oldalon „A terület vízellátottságának megőrzése érdekében a szakaszon tározó-párologtató árokszakaszok szolgálnak befogadóul.” Ezt a megállapítást szeretnénk kérni bővebben kifejteni, nem világos számunkra a tervezett beavatkozás, a tervezett paraméterek.*

Minden védett vagy értékes növényfaj esetében kérjük "pontos növényáttelepítés útmutató készítését a HNPI bevonásával". Az áttelepítési célterületek kiválasztása szakmai szempontok szerint történjen a HNPI bevonásával.

Továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerint:

42. § (1) Tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.

(2) Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a talajviszonyok, vízháztartás megőrzéséről.

(3) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett növényfaj:

e) egyedének betelepítéséhez, visszatelepítéséhez, természetbe vonásához;"

- Emellett javasoljuk, hogy mivel több éves projektről van szó, ezért lenne idő az áttelepítést több éven keresztül végezni. A pompás kosbor nem minden évben fejleszt föld feletti hajtást, így indokolt lehet az állomány több éven át történő felmérése, áttelepítése.
- Ahol szükséges árok kialakítása, ott javasoljuk a földmedrű árkok előnyben részesítését a burkolt változattal szemben.
- Tartósabb vízborítású terület, árkok kialakítása előtt javasoljuk az előzetes egyeztetést Igazgatóságunkkal. Értékes gyepterületek, rétek, védett fajok élőhelyét jelentő területek elárasztását nem tartjuk elfogadhatónak; ugyanakkor a létesítendő árkok nem okozhatják egy-egy terület szárazodását, azokról a vizet nem vezethetik el.

A tervezett beruházás során kérjük a következő általános javaslatok figyelembe vételét:

- A dokumentációban megállapított hatásterületen kívül a védett területet nem lehet igénybe venni.
- Kérjük a kivitelezés során törekedjenek a lehető legkevesebb fa kivágására, az esetleges fa- és cserjeirtással járó munkálatokat a fészkelési és vegetációs időn kívülre kell időzíteni.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a talajmunkákat követően a betelepülő inváziós növényfajok elleni védekezésre.
- A keletkezett gödröket, árkokat kérjük, betemetés előtt minden esetben ellenőrizni, a beléjük esett védett vagy fokozottan védett hulló- és kétéltű fajok kimentése érdekében.
- A kitermelt és visszatöltésre nem kerülő földmennyiség helyszínen történő szétterítése természetvédelmi szempontból nem támogatható. Gyepen történő deponálás, felvonulás, parkolás nem megengedhető.
- Amennyiben a munkálat gyepterületet érint, az azon való közlekedés lehetőleg száraz vagy fagyott talajviszonyok mellett történjen.
- A kivitelezés során esetleg deponált föld esetében, kiemelt figyelmet kell fordítani a függőleges homokfalak lehálózására vagy rézsutassá tételére, ugyanis védett madarak (gyurgyalag, partifecske) esetleges befészkelése esetén a depóniák felhasználását nem lehet elkezdni, vagy fel kell azt függeszteni. Célszerű lehet fecskehotelt kialakítani, hogy a fészkelési időben lehetőleg a legkevésbé munkákat akadályozó helyszíneken telepedjenek meg a madarak.
- A munkavégzés következtében esetlegesen károsodott gyepfelszínt helyre kell állítani.
- A kivitelezés során védett élőlény egyedének, illetve állományának veszélyeztetése esetén a munkálatokat le kell állítani és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes természetvédelmi őrt, aki a helyszínen a természeti értékek védelmének érdekében a munkálatokat felfüggesztheti, valamint a természetvédelmi hatóság által további korlátozásokat tehet."

Az eljáró hatóság a rendelkező rész 3.6. fejezete szerinti természetvédelmi előírások megállapításánál, a természeti környezetet érintő hatások megítélése során az ügyiratban foglaltakat figyelembe vette.

A Khvr. 1. § (6b) alapján a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálati, környezeti hatásvizsgálati, egységes környezethasználati, valamint összevont eljárásában a tevékenység telepítési helye szerinti település önkormányzata ügyfélnek minősül, aki a környezetvédelmi hatóság által megküldött kérelem és mellékletei tekintetében a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozhat. A Főosztály a hivatkozott jogszabályhely alapján a 7607-4/2023. számú iratában az **érintett települések** (Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza) **önkormányzatát tájékoztatta** a környezeti hatásvizsgálati eljárás megindulásáról, a benyújtott kérelem és dokumentáció elérhetőségéről, valamint a nyilatkozattétel lehetőségéről. Az érintett települési önkormányzatok részéről észrevétel, nyilatkozat nem érkezett.

A Főosztály a 7607-8/2023. sz. végzésében megkereséssel fordult a tervezett tevékenység telepítési helye szerinti települések Jegyzőihöz, a tervezett tevékenységnek a településrendezési eszközökkel, valamint a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozásával való összhang megállapítása érdekében.

Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya Debrecen település vonatkozásában IGAZ-387224-5/2023. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„Az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) meghatalmazása alapján eljáró UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.) kérelmére a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása megvalósítása tárgyban indult környezeti hatásvizsgálati eljárásban a fenti számú megkeresését az alábbiakban teljesítem:

A tárgyi tevékenység településrendezési eszközökkel való összhangjának megállapítása tekintetében Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Főépítési Irodája a TERV-387796-3/2023. számú állásfoglalása szerint:

„A kérelemhez csatolt tervdokumentációt megvizsgáltam és összevettem az 1980/2020. (XII.28.) PM határozattal megállapított Debrecen Megyei Jogú Város településszerkezeti tervvel (továbbiakban: TSZT) és a helyi építési szabályzatáról szóló Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 47/2020. (XII.28.) önkormányzati rendeletével elfogadott tárgyi területre vonatkozó szabályzási tervével. Településrendezési szempontból a tervezett beruházás ellen kifogást nem emelek és hozzájárulok azzal, hogy a településrendezési eszközökkel való összhang a későbbi módosítással biztosítható.

Fentiekkel összefüggésben tájékoztatom, hogy tekintettel arra, hogy a tárgyi infrastruktúra fejlesztés a 345/2012. (XII.16.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglaltak alapján (1.2.93. pontja: A 4. számú főút (R4), Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása tárgyú projekt) nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás, melyre a 2006. LIII. törvény eltérő rendelkezési vonatkoznak azzal, hogy a 419/2021. (VI.15.) Korm. rendelet szerinti településrendezési eszközök módosításának elfogadása ugyan nem feltétele az útépitési engedélyek kiadásának, ugyanakkor „az építési engedély akkor válik hatályossá és az építési tevékenység akkor kezdhető meg, amikor a településrendezési terv olyan módosítása lép hatályba, amellyel a kiadott engedély összhangban van.”

Felhívom a figyelmet arra, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. 30. §-ban foglaltak alapján - a beruházás okán indokolt, így a közérdeken alapuló területszerzésre irányuló kisajátítási eljárások lefolytatása a településrendezési eszközök összhangjának, illetve (szükség esetén) a módosítások hiányában nem lesz maradéktalanul biztosítható, továbbá az egyes ingatlanokon áthaladó vezetékekkel és azok védőtávolságaival kapcsolatos összes korlátozási, kártalanítási kötelezettség azt terheli, akinek az az (beruházási) érdekét szolgálja.”

A tárgyi tevékenység helyi természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással való összhangjának megállapítása tekintetében Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Zöldterületi Osztálya az alábbi, ZÖLD-387523-2/2023. számú állásfoglalását adta:

„A 4. sz. főút tervezett bővítése felhasználja a 354. sz főút területét, olyan módon, hogy a bővítés a meglévő nyomvonalától keleti irányban valósul meg. A bővítéssel érintett nyomvonal Debrecen közigazgatási területén belül végig a 0116/1 hrsz-ú helyi védett terület mentén, illetve azon belül halad. A szóban forgó debreceni 0116/1 hrsz-ú ingatlan Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a helyi jelentőségű védett természeti értékek védelméről szóló 24/2006. (VIII.14.) rendelete (a továbbiakban Rendelet) 1. számú mellékletének II. 2. pontjában bejegyzett 2.4. Monostori- és Szentgyörgyi-erdő Természetvédelmi Terület része, és egyben a Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek (HUHN20033) kiemelt jelentőségű különleges természetvédelmi terület (Natura 2000 terület) része is. A természetvédelmi cél a Rendelet szerint az értékes fa, cserje és lágyszárú állomány valamint az erdőre jellemző társulások, tájképi értékek

és a gazdag állatvilág megóvása, fejlesztése, különös tekintettel az idős tölgyes állományok fenntartására.

A megkeresésben hivatkozott környezeti hatástanulmány (a továbbiakban: Dokumentáció) része a Debrecen-Hajdúböszörményi-tölgyesek (HUHN20033) Natura 2000 hatásbecslési dokumentációja is. A Dokumentáció szerint „a szakaszon a jelenleg is üzemelő kétszer egysávos 354. számú főút területét használja fel a tervezett főút bővítés. Az erdőterületet a 354. sz főút nyugati oldalán végig drótkerítés, illetve madárvédő fal védi. A kerítés, illetve a madárvédő fal változatlanul helyben megmarad. A nyomvonal 0+000 – 0+570 km szelvények közötti szakaszán a bővítés a 354. sz. főút szilárd burkolatú területétől keletre egy erősen degradált, természetvédelmi szempontból értéktelen akácost érint. A főút bővítése során tehát a 354. sz. főút területe, illetve a tőle keletre fekvő akácos válik érintetté a Natura 2000 területen belül. A Natura 2000 területen belül e szakaszon összesen 23297 m² terület válik érintetté.” ... „A következő terület, ahol a nyomvonal (a 354. sz. út) a Natura 2000 területbe belemetsz: az 1+400 - 1 +670 km szelvények közötti szakasz, ahol szintén keleti irányban kell területvesztéssel számolni. Összesen 10910 m² terület válik érintetté. ”

A 0116/1 hrsz-ú ingatlanon kívül más debreceni helyrajzi számú ingatlant a bővítésre kerülő nyomvonal nem érint és mással nem szomszédos, mivel a fent leírt szakaszon a keleti oldalon végig Bocskaikert és Hajdúhadház közigazgatási területét érinti: A Dokumentáció szerint „a főút bővítés forgalomba helyezésének tervezett időpontja: 2033. A kivitelezés nagyjából másfél - két év, ezért a munkálatok várhatóan 2031 folyamán kezdődnek meg. A beruházás során a legerőteljesebb ökológiai hatások a kivitelezés során jelentkeznek.”

A fentiek alapján a tervezett tevékenység a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással nem áll ellentétben, sőt összhangban áll abban a tekintetben, hogy a beavatkozásra a főúttól keleti irányban kerül sor, ami nem érinti a természetvédelmi terület őshonos vegetációját és annak természetvédelmi szempontból értékes elemeit, ezáltal természetvédelmi érdeket nem sért.

Mivel a helyi jelentőségű védett Monostori- és Szentgyörgyi-erdő Természetvédelmi Terület egyben a Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek (HUHN20033) kiemelt jelentőségű különleges természetvédelmi terület (Natura 2000 terület) része is, ezért a kivitelezés során a Rendeletben foglaltak betartása mellett a Dokumentáció részét képező T_00_KHT_0104_V02 elnevezésű Debrecen-Hajdúböszörményi-tölgyesek (HUHN20033) Natura 2000 hatásbecslési dokumentációjának 7. pontjában a kedvezőtlen hatások mérséklése érdekében javasolt hatáscsökkentő intézkedések betartását támogatjuk.”

Tájékoztatom a megkereső hatóságot, hogy Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése helyi környezetvédelmi tárgyú rendeletet nem alkotott.”

Bocskaikert Község Önkormányzati Hivatal Jegyzője Bocskaikert település vonatkozásában B/136-1/2024. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„Bocskaikert Község hatályos településrendezési eszközeinek 354. sz. főúthoz kapcsolódó tervezett fejlesztés (kétszer két sávossá történő bővítés, csomópont létesítés, megszüntetés) összhangjával kapcsolatosan a következő megállapításokat tehetők.

A véleményhez rendelkezésre bocsátott dokumentumok a fejlesztéshez szükséges bővítési területek pontos igényét, helyét még nem tartalmazzák.

Idézet a dokumentációból:

„Bocskaikert területén a tervezett fejlesztés a 354. sz. főúthoz kapcsolódó területen valósulna meg. A 354.sz. főút a település nyugati, külterületi részén halad, a 4. sz. főút, a település belterületi részén található. A község szabályozási terve tartalmaz a 354. sz. főút nyomvonalát. A külterületi szakaszon a keleti irányú többlet terület igénybevétel (beépítési lehetőség nélküli) kertés mezőgazdasági területet érint. Észak felé a belterületet elérve a nyomvonal a közigazgatási határon túl, Hajdúhadház területén halad, többlet terület igénybevétel -kis mértékben- Bocskaikert területén is szükségessé válhat. Ennek pontos mértéke a továbbtervezés során alakul ki.

A bocskaikerti beépítések Lke-2 kertvárosi lakó övezetbe soroltak. A forgalommal összefüggő hatásokra vonatkozó számításokat és javasolt intézkedéseket a zaj és levegőtisztaság-védelmi fejezetek tárgyalják, és tesznek javaslatot a szükséges intézkedésekre.

A tervezett fejlesztéshez kapcsolódóan a tervek pontosodását követően a településrendezési eszközökkel az összhangot meg kell teremteni.

A településsel folytatott egyeztetés során Bocskaikert képviselői kérték csomópont kialakítását a település környezetében, különösen is azért, mivel fejlesztéssel összefüggésben a meglévő Teleki úti csomópont megszűnik. A távlati állapotban a főútra a Bocskaikerttől északra kialakítandó Hajdúhadház-Dél csomópontban lehet majd felhajtani."

Bocskaikert hatályos településszerkezeti tervével és szabályozási tervével, a fentiek alapján az út fejlesztési terve nincs összhangban.

A településszerkezeti terv módosítására van szükség, a csomópont megszűnése miatt. A szabályozási terv módosítása, a közlekedési terület, még meg nem határozott, de előzetesen prognosztizált szélesítése miatt szükség van.

Bocskaikert új Településterve jelenleg készítés alatt van. Az egyeztetési szakasz már befejeződött, hamarosan a záró szakmai vélemény megkérésére kerül sor. A Településterv részét képező Településfejlesztési terv az eddig elérhető információ alapján, az útfejlesztést tartalmazza, de a belterület északi részén meglévő csomópont még szerepel a fejlesztési tervben. A Szabályozási terv, a részletes (kisajátítási vonalakat/ tervezett szabályozási vonalakat meghatározó) terv hiányában, a szükséges közlekedésfejlesztési területeket nem tartalmazza. E tervek módosítására is szükség lesz, mert a jóváhagyás előtti, jelen szakaszba ez már nem valósítható meg.

Javasoljuk, hogy a 471 sz. főutat jelen úttal összekötő, ugyancsak előkészítő szakaszban lévő (Debrecen keleti elkerülő út részeként tervezett) új út és 354 sz. út csatlakozásánál kiépülő csomópont ugyancsak szabályozási terv módosítását igénylő folyamata egy ütemben történjen. Jelen közlekedésfejlesztés tervezési szakasza e tervezett csomópont előtt véget ér, ami megnehezíti javaslatunk megvalósítását. E nélkül Bocskaikert Településrendezési tervét két alkalommal kell majd módosítani."

Hajdúhadház Város Önkormányzati Hivatal Jegyzője Hajdúhadház település vonatkozásában PH/514-1/2024. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Komplex Engedélyezési, Természetvédelmi és Nyilvántartási Osztály (4400 Nyíregyháza, Kölcsey u. 12-14. sz.) megkeresésére a 4. sz. főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítására vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárásához az alábbiakat nyilatkozom:

- A tervezett tevékenység Hajdúhadház város hatályos településrendezési eszközeivel nincs összhangban, azonban az összhang a településrendezési eszközök módosításával megteremthető.
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 182/2022. (VIII.25.) határozattal állapította meg a város településszerkezeti tervét, és a 23/2022. (VIII.25.) önkormányzati rendelettel állapította meg a Helyi Építési szabályzatát.
- A tervezett tevékenység a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott környezet- és természetvédelmi követelményekkel nincs összhangban."

Téglás Város Önkormányzati Hivatal Jegyzője Téglás település vonatkozásában PH/2761-8/2023. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„Fenti számú megkeresésére a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása megvalósításának tárgyában folyó környezeti hatásvizsgálati eljárásban Téglás Polgármesteri Hivatal Jegyzője részére az alábbi nyilatkozatot teszem:

1./ A tervezett tevékenység Téglás település jelenleg hatályos külterületi szabályozási tervével nem ellentétes.

2./ A tervezett tevékenység Téglás Város Képviselő Testületének a helyi jelentőségű védett természeti területek védeltségének fenntartásáról szóló 21/2007. (XII. 22.) rendeletében foglalt helyi jelentőségű védett természeti területet nem érint.”

Újfehértó Város Önkormányzati Hivatal Jegyzője Újfehértó település vonatkozásában UJF/15752-2/2023. és az UJF/15738-2/2023. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„Hivatkozással 2023.december 08-án kelt, fenti számú megkeresésére az alábbi nyilatkozatot adom:

1. a megadott dokumentumtárba feltöltött 4. számú főút (R4), Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításához készült tanulmánytervben jelölt nyomvonal nem egyezik Újfehértó város településszerkezeti tervéről és annak leírásáról szóló 167/2020. (XII. 29.) számú határozatával, illetve Újfehértó Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 33/2020. (XII. 29) önkormányzati rendeletével és annak mellékletét képező szabályozási tervekkel.
2. a városnak külön helyi környezet- és természetvédelmi szabályozásra vonatkozó rendelete nincs.”

Bökönyi Község Önkormányzati Hivatal Jegyzője Érpatak település vonatkozásában Erp/717-15/2023. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„A megkeresésben foglalt tevékenység, a „4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása” a beadványban foglalt mellékletek alapján Érpatak Község Önkormányzati Képviselő-testületének Érpatak Község helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 11/2002. (XII. 23.) számú önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: HÉSZ) előírásaival és a hatályos településrendezési eszközeivel jelenleg ellentétes, azonban a teljes településre vonatkozó településrendezési terv, és ehhez kapcsolódóan a HÉSZ módosítása az összhang megteremtése érdekében folyamatban van.

A tevékenység - Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testületének a településképp védelméről szóló 4/2019. (II.14.) számú, valamint az épített örökség védelmének helyi szabályozásáról szóló 10/2008. (X.08.) számú önkormányzati rendeleteiben foglaltak figyelembe vételével - a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos szabályozással összhangban áll.”

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Főépítési Osztály Nyíregyháza település vonatkozásában FŐÉP/1896-2/2023. számon az alábbi nyilatkozatot adta:

„A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályához (a továbbiakban: Főosztály) az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) meghatalmazása alapján eljáró UNITEF'83 Zrt. (1119 Budapest, Bornemissza tér 12.) kérelmet nyújtott be környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatására a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításának megvalósítása tárgyában.

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet alapján a tervezett beruházás nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű.

T. Főosztály 7607-8/2023. ügyszámú megkeresésében Nyíregyháza MJV Főjegyzőjének nyilatkozatát kérte a város településrendezési eszközeivel való összhangra vonatkozóan. Nyíregyháza város településrendezési eszközeiről történő tájékoztatásadás a Főépítési Osztály feladatai közé tartozik. Megkeresésére az alábbi tájékoztatást adom:

A tervezett beruházás Nyíregyháza Megyei Jogú Város hatályos szabályozási tervével, Helyi Építési Szabályzatával, valamint a 31/2017. (X.27.) önk. rendeletével jelenleg nincs összhangban. Az összhang megteremtése a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről,

valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet teljes eljárása alapján megvalósítható."

A Főosztály a 7607-9/2023. számú végzéseiben, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontjában szereplő szakkérdésben **vízgazdálkodási és vízvédelmi hatóságként a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei és a Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot szakhatóságként a kereste meg.**

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 36500/6289-2/2023.ált. számú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hozzájárulását előírásokkal adta meg. Előírásait a rendelkező rész 3.7.1. pontja tartalmazza.

Döntését az alábbiak szerint indokolta:

„A Főosztály a 2023. december 11-én érkezett, hivatkozott számú megkeresésében, az Építési és Közlekedési Minisztérium (1134 Budapest, Alkotmány u. 5.) által kérelmezett 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása megvalósítása tárgyában környezeti hatásvizsgálat ügyében indult közigazgatási hatósági eljárásban szakhatósági állásfoglalás megszerzésére irányuló kérelmet nyújtott be a Katasztrófavédelmi Igazgatósághoz.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörébe az az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. táblázatának 2. és 3. pontja szerint az alábbi szakkérdések elbírálása tartozik:

- *„Annak elbírálása, hogy a tevékenység vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése, valamint a szennyvíz tisztítása biztosított-e, vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e, továbbá annak elbírálása, hogy a tevékenység az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol. ”*
- *„Annak elbírálása, hogy a tevékenység kapcsán a felszíni és felszín alatti vizek minősége, mennyisége védelmére és állapotromlására vonatkozó jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e. ”*

Jelen eljárásban benyújtott tervdokumentációban az alábbiak kerültek megállapításra:

- *A fejlesztéssel érintett szakasz 354. sz. főút - távlati Debrecen Keleti elkerülő szakasz csomópontjától a 4. sz. főút - M3 autópálya csomópontjáiig tart, hat külön szintű és két szintbeni csomóponttal, a 2x2 sávós külterületi elsőrendű főút paramétereinek megfelelően.*
- *A két végpont - 354. sz. főút 9+420 km sz. és a 4. sz. főút 266+711 km sz. - közötti országos közúthálózaton történő legrövidebb távolság 30,5 km-re adódik.*
- *A szakasz két vármegye területét érinti: Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg.*
- *A tervezett nyomvonalváltozatok a következő települések közigazgatási területét érintik a szelvényezés irányában: Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértá, Érpatak és Nyíregyháza.*
- *A tervezett útszakasz teljes hossza: 34 318 m*
- *Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területére eső szakasz hossza: 21 779 m*
- *A tervezett nyomvonal összességében -9,7 km hosszan használja fel a jelenlegi 354 sz. főút (~5,2km), illetve a 4. sz. főút (~4,5 km) nyomvonalát.*
- *A 354. sz főút, illetve a 4. sz. főút szélesítése esetén a helyszínrajzi és magassági vonalvezetés igazodik a meglévő főúthoz.*
- *A szakaszon a kezelővel történt egyeztetés alapján tározó-párologtató árkok, illetve a keresztezett vízfolyások szolgálnak befogadóként.*
- *A vízfolyás keresztezések műszaki megoldásait a szaktervezők egyeztették a kezelőkkel. Azokban az esetekben, amikor a keresztezés szöge kedvezőtlen, a vízfolyás korrekcióját irányozták elő, többségében azonban a beavatkozás a mederrendezés, amely a talpárkok*

bevezetéseinél, az elő-és utómeder burkolását foglalja magában. További vízfolyásokat érintő beavatkozás a keresztezés műtárgyának (hid, átereszt) megépítése.

- Az út üzemének hatása elsősorban a befogadóként használt vízfolyások vízminőségére lehet hatással. A szennyeződések az alkatrészek kopásából, az elcsöpögő üzemanyagból, kisebb mennyiségben a légszennyező anyagok kicsapódásából, illetve a balesetek során előforduló haváriás szennyeződésekéből eredhetnek. Az üzemeltetés káros hatása elsősorban a téli síkosságmentesítés során jelentkezik. A tavaszi hóolvadás után a fészini vizekben időszakosan megnövekedhet a sótartalom. Ennek hatása rövid idejű, de a bevezetés utáni szakaszon intenzív lehet. Az év további részében nem kell számolni az útról lefolyó csapadékból eredő sóterheléssel.
- Építés alatt az érintett vízfolyások minőségére gyakorolt hatások lehetnek jelentősek. Ezek adódhatnak abból, hogy a vízfolyások környezetében végeznek gépkarbantartást, javítást. A burkolatbontás, valamint a hidak, és a pályaszerkezet építése során a munkagépek elcsöpögő üzemanyaga okozhat szennyezést. A mederállapot időszakos változását okozhatja, ha ideiglenes csőátereszek fektetésével biztosítják az átkelést a vízfolyáson. A munka végeztével a medret helyre kell állítani. A terület hatásviselői felszíni víz tekintetében a keresztezett és a csapadékvizek befogadására szolgáló vízfolyások.
- A kissé hullámos felszínű domborzaton belül a halmok alatt kissé mélyebben, míg a mélyebb fekvésű, vizenyős területek részen felszín közelében található a talajvíz. A keresztező vízfolyások, csatornák medrének közelében a becsült maximális vízszint a kapcsolódó terepszinten van.
- Ahol a talajvíz mélyebben található, a létesítmény az áramlási viszonyokat nem változtatja meg számottevő mértékben. A magasabb talajvízállású szakaszokon a vízfolyások keresztezésére létesített műtárgyak, illetve töltések okozhatnak lokális anomáliákat a talajvíz áramlásában, amelyek azonban rövid időn belül kiegyenlítődnek. A burkolt felületek létesítése lokálisan megváltoztatja a beszivárgást, azonban a talajvíz oldalirányú mozgása az anomáliákat kiegyenlíti. Összességében a tervezett beruházás a talajvíz szintjében érzékelhető változást várhatóan nem okoz.
- A nyomvonal közvetlen környezetében fekvő öntözött területek a nyomvonalától távolabb fekszenek, nem válnak érintetté, ezért kiváltásuk nem szükséges.
- Víztermelő kút a nyomvonal nem érint, jelenlegi ismeretek szerint kiváltás nem szükséges. A legközelebb fekvő kút Nyíregyháza területén a K-113 j. kút, amely ~55 m-re fekszik a nyomvonalától, ezért a létesítmény üzemelése és üzemeltetése nem lesz hatással rá.
- A befogadó vízfolyások tekintetében áttekintették az útpályáról lemosódó TPH szennyezés legkedvezőtlenebb esetben létrejövő, bevezetendő koncentrációit. A számítás alapját a 2037-ben várható távlati forgalmi adatok adták. Megállapították, hogy a forgalom nagysága alapján a távlatban várható terhelések a határértékek alatt fognak alakulni.
- A tervezési terület alapvetően vízhiányos. Jelenleg folyamatban van a Nyírség vízpótlása projekt, amelynek keretében állandó- és időszakos tározók, illetve műtárgyak és csatornák létesülnek a terület megfelelő vízvisszatartásának, vízellátásának biztosítása érdekében. A vizek helybentartása mindezek miatt prioritás. A tervezett vízvezetési megoldások figyelembe vették mindezt és a nyomvonal jelentős szakaszán tározó-párológató árkok létesítése tervezett, amely biztosítja a területre hulló csapadék helybentartását.
- A közúti közlekedés főként a levegőből kiülepedő porszemcsék és az úttestről a csapadékvíz által lemosódó egyéb szennyeződések révén gyakorolhat kedvezőtlen hatást a földtani és felszín alatti közegre. Elsősorban a kopásanyagok, kenőanyagok, benzin és dízelcseppek, téli sózásból származó oldatok és az ülepedő por hatásával lehet számolni.
- Megállapításra került, hogy a gyorsforgalmi és közutak mentén végzett részletes feltérési vizsgálatok eredményei alapján a levegőbe kibocsátott szennyező anyagok nem veszélyeztetik sem a környező földhasználatot, sem a felszín alatti vízbázisokat. Az utakra kerülő szennyező anyagok közül leggyakrabban szénhidrogén származékok (benzin, gázolaj, motorolaj stb.). Ezek mennyiségi meghatározása, becslése jelen ismeretségi fokon nem lehetséges.

- A befogadók védelme érdekében a talpárok bevezetés előtt hordalékfogó, ülepítő tereket kell kialakítani betétpallós elzárási lehetőség kialakításával a havária elzárási lehetőség biztosítására. Továbbá a tervezett útszakasz nem változtatja meg jelentősen a térség felszínborítottsági arányait, így a lokális anomáliákon túl, a talajvíz szintjében érzékelhető változást várhatóan nem okoz.
- Összességében megállapították, hogy a vizsgálatok alapján meghatározott védelmi intézkedések, a tervezett műszaki megoldások együttesen biztosítják a talaj, és a felszín alatti vizek minőségének védelmét.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság az engedélyezéshez a rendelkező részben foglalt előírásokkal hozzájárult, tekintettel arra, hogy a tevékenységhez kapcsolódó vízgazdálkodási és vízvédelmi követelmények az előírások maradéktalan betartásával biztosíthatók. Vízbázis, illetve vízvédelmi szempontból a területen folytatott tevékenység az előírások maradéktalan betartása esetén, a felszíni és felszín alatti vizekre jelentős terhelést nem okoz, a károsító hatás kizárható. A tervezett az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra hatást nem gyakorol. A beruházással érintett területen vízbázis védőövezete nem található.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet és a felszín alatti vizek állapotáról készült országos érzékenységi térkép alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza települések az érzékeny felszín alatti területek közé kerültek besorolásra.

Amennyiben a területen található elbontandó vízilétesítmény, annak megszüntetése vízjogi engedély köteles tevékenység.

Az érintett vízfolyások, mederkorrekciók, csatorna keresztezések esetleges áthelyezése, kiváltása vonatkozásában be kell szerezni a vagyronkezelő hozzájárulását. A vízfolyások, mederkorrekciók, csatorna keresztezések esetleges áthelyezése, kiváltása vízjogi engedély köteles tevékenység.

Amennyiben sor kerül ivóvízvezetékek, szennyvízvezetékek kiváltására, megszüntetésére, új ivóvízvezeték, szennyvízvezeték építésére, úgy azok megvalósítása/üzemeltetése vízjogi engedély köteles tevékenység. Amennyiben a csapadékvíz elvezető/elhelyező létesítmények nem csak az út víztelenítését szolgálják, hanem a hozzá kapcsolódó vízgyűjtőterület káros csapadékvizektől való mentesítését is, úgy megvalósításuk/üzemeltetésük vízjogi létesítési/üzemeltetési engedély köteles tevékenység, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 47. § 9. pontjának megfelelően. Vízjogi engedély köteles tevékenység esetében a forgalomba helyezési eljáráshoz hatóságom csak a vízjogi üzemeltetési engedély kiadását követően járulhat hozzá.

A szennyezett csapadékvíz tisztítására előtisztító műtárgyat kell létesíteni, melynek beépítése és üzemeltetése vízjogi engedély köteles tevékenység.

A tervezett útszakasz megvalósításához kapcsolódó (csapadékvíz elvezetését/elhelyezését és tisztítását, közművezeték kiváltás, áthelyezés stb.) vízilétesítmények kialakítása csak a vízügyi hatóság által kiadott végleges vízjogi létesítési engedély, az üzemeltetése végleges vízjogi üzemeltetési engedély birtokában kezdhető meg.

A megvalósítandó vízilétesítmények kialakítása csak a vízügyi hatóság által kiadott végleges vízjogi létesítési engedély, az üzemeltetése végleges vízjogi üzemeltetési engedély birtokában kezdhető meg a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28.§ (1) bekezdése alapján: „ Vízjogi engedély szükséges - jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve - a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatbavételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély).

A megvalósult vízilétesítmények használatbavételéhez szükséges vízjogi üzemeltetési engedély kérelemről és mellékleteiről a 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 5. §-a és a 41/2017. (XII.29.) BM rendeletben rendelkezik.

Vízjogi engedély köteles tevékenység esetében a forgalomba helyezési engedélyezési eljáráshoz hatóságom csak a vízjogi üzemeltetési engedély kiadását követően járulhat hozzá.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Tv. 33/G § és a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Kormányrendelet 23/ A.§ (2) bekezdése alapján az elektronikus ügyintézésre kötelezett ügyfél és az elektronikus ügyintézés választó természetes személy vízügyi hatósági ügyeit a VIZEK integrált hatósági rendszeren keresztül intézheti.

Fentiek alapján felhívom szíves figyelmét, hogy beadványa kizárólag akkor minősül kérelemnek, és a hatóság abban az esetben indítja meg a hatáskörébe tartozó eljárást, amennyiben a kérelmét elektronikus ügyintézés biztosító információs rendszer, a VIZEK integrált hatósági rendszeren (vizek.gov.hu) keresztül nyújtja be.

A rendelkező részben foglaltak teljesülése esetén a tervezett létesítmény, illetve tevékenység nem jelent veszélyt a felszíni és felszín alatti vízkészletekre, vízbázisra, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben foglalt követelmények betartása biztosítható.

A megvalósult vízlétesítmények használatbavételéhez szükséges vízjogi üzemeltetési engedély kérelméről és mellékleteiről a 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 5. §-a és a 41/2017. (XII.29.) BM rendeletben rendelkezik.

Fentiek alapján megállapítható, hogy tervezett létesítmény és ahhoz kapcsolódó építési, üzemelési/karbantartási tevékenység, megfelelő műszaki állapotú technológiai berendezések alkalmazásával, a munkafolyamatok megfelelő szervezésével, a csapadékvíz tisztító létesítmények szakszerű üzemeltetésével a vonatkozó előírások betartása esetén a vizek minőségi állapotában nem fog a jelenleginél kedvezőtlenebb állapotot okozni, a vizek szennyeződése megelőzhető, kiküszöbölhető. A tervezett vízvédelmi beavatkozások a jó vízminőségi állapot elérését, megőrzését szolgálják.

A beruházás építése, illetve üzemelése a felszíni víztest fizikai tulajdonságainak módosulását, vagy a felszín alatti víztest szintjének változását nem eredményezi, a vizek kémiai és ökológiai állapotát várhatóan nem befolyásolja negatívan.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a tervezett tevékenység a rendelkező részben előírtak betartásával, fegyelmezett üzemeltetés mellett, valamint a technológiai rend betartásával nem jelent veszélyt a felszíni és felszín alatti vízkészletekre, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben, valamint a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben foglalt követelmények betartása biztosítható.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 66/A. § (1) bekezdése és a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet (továbbiakban: 223/2014. (IX.4.) Korm. rend.) 10. § (3a) bekezdése alapján a környezethasználattal járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárásban a környezetvédelmi szempontok részét képező vízvédelmi szempontok érvényesülését vízvédelmi hatósági jogkörömben szakkérdésként megvizsgáltam.

A Kvt. 66/A §. (2) bekezdése rögzíti, hogy a hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az környezeti elemet, így a felszíni, vagy felszín alatti vizet veszélyeztetne vagy károsítana.

A felszíni és felszín alatti vizek jó minőségi állapotának elérése, biztosítása érdekében, a vizek szennyeződésének megelőzéséről a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 4. és 9. §-a, valamint a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 10. §-ának (1) bekezdése alapján figyelembe véve Magyarország felülvizsgált, a Kormány által elfogadott (VGT3) vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján rendelkeztem.

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok

kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet alapján a tárgyi ügy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. Törvény 5.§ (1) bekezdése alapján a Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását a megkeresés beérkezésének napjától számított 15 napon belül megadta.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet, a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló módosított 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése szerint, 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. számú táblázatának 2. és 3. pontjában megállapított szakkérdésben, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 55. § alapján, a 80. §-ban meghatározott formában, a 81. §-nak megfelelő tartalommal hozta meg.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet 10.§ (1) bekezdés 7. pontja, illetékességét ugyanezen Korm. rendelet 2. számú melléklet 7. pontja állapítja meg.

A fellebbezési jogról tájékoztatást az Ákr. 116. § (1) bekezdésére tekintettel adtam.

Az Ákr. 85. § (1) bekezdésére tekintettel kérem, az érdemi határozatot a Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére megküldeni szíveskedjen.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 35900/7805-1/2023.ált. számú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hozzájárulását előírásokkal adta meg. Előírásait a rendelkező rész 3.7.2. pontja tartalmazza.

Döntését az alábbiak szerint indokolta:

„A Szabolcs-Szatmár Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Komplex Engedélyezési, Természetvédelmi és Nyilvántartási Osztály 7607-9/2023. számon, 2023. december 11-én érkezett ügyiratában az Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) részére a 4. sz. főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításának megvalósítására vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárásban szakhatóságként megkereste a Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot (továbbiakban: vízügyi és vízvédelmi hatóság).

A Főosztály az UNITEF'83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zrt. (119 Budapest, Bornemissza tér 12.) által készített 41571/2B tervszámú dokumentációkat elektronikus úton közzétette.

A szakhatósági eljárás során a vízügyi és vízvédelmi hatóságnak az alábbi szakkérdéseket kell vizsgálni az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. pont, 2-3 alpontja alapján.

Annak elbírálása, hogy a tevékenység vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése, valamint a szennyvíz tisztítása biztosított-e, vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e, továbbá annak elbírálása, hogy a tevékenység az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol.

Annak elbírálása, hogy a tevékenység kapcsán a felszíni és felszín alatti vizek minősége, mennyisége védelmére és állapotromlására vonatkozó jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e.

A benyújtott dokumentációban ismertetésre került, hogy a 4. sz. főút Debrecen – Nyíregyháza szakaszának négy nyomúsítását tervezik. A tervezéssel érintett szakasz a 354. sz. főút – távlati Debrecen Keleti elkerülő szakasz csomópontjától a 4. sz. főút – M3 autópálya csomópontjáig tart, hat külön szintű és két szintbeni csomóponttal, a 2x2 sávú külterületi elsőrendű főút paramétereinek megfelelően. A tervezett útszakasz hossza 34 318 m és összességében ~9,7 km hosszán használja

fel a jelenlegi 354 sz. főút (~5,2 km), illetve a 4. sz. főút (~4,5 km) nyomvonalát. A két végpontja a 354. sz. főút 9+420 km sz. és a 4. sz. főút 266+711 km sz.

A tervezett főút Hajdú-Bihar vármegye területére eső szakasza 12 540 m hosszú.

A beruházás Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza területét érinti.

A tervezett főút forgalomba helyezésének várható időpontja: 2033. év.

A vizsgált nyomvonal a vízügyi és vízvédelmi hatóság illetékességi területén Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház közigazgatási területeit érinti.

A tervezett szakasz vízvezetését tározó-párologtató árkokkal kívánják megoldani, befogadóként pedig a keresztezett vízfolyások szolgálnak majd. Azokban az esetekben, amikor a keresztezés szöge kedvezőtlen, a vízfolyás korrekcióját irányozták elő, többségében azonban a beavatkozás a mederrendezés, amely a talpárkok bevezetéseinél, az elő-és utómeder burkolását foglalja magában. További vízfolyásokat érintő beavatkozás a keresztezés műtárgyának (híd, átérés) megépítése.

A csapadékvíz helyben tartása érdekében minél hosszabb tervezési szakaszon kétoldali tározó-párologtató-szikasztó árokrendszer kerül kialakításra, mely a pályaszerkezet kivételenítését is biztosítja. Ennek megfelelően 5+650 – 12+500 km sz., 14+367 – 15+660 km sz. és 17+150 - 18+830 km sz. között tározó-párologtató-szikasztó árkokat terveznek, 12+500 – 14+367 km sz. között pedig a Hadházi (VIII/7-2) oldalág felé gravitáló árokszakasz a vízfolyásba bekötésre kerül a 14+367 km szelvényben.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 2. mellékletével összhangban a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelete felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolása alapján az érintett települések fokozottan érzékeny és érzékeny területen fekszenek.

A területek a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelettel, valamint határozattal kijelölt vízbázis védőterületet érint.

A vizek lefolyására, mederfenntartásra, az árvíz és a jég levonulására, nem gyakorol hatást.

A tevékenység kapcsán a felszíni-és felszín alatti vizek minősége, mennyisége védelmére és állapotromlására vonatkozó jogszabályban, határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők.

Az előzőekben foglaltakra tekintettel a 4. sz. főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításának megvalósítására vonatkozó engedély kiadásának vízgazdálkodási és vízvédelmi szempontból akadálya nincs, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

A közlekedési infrastruktúra építése az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Kormányrendelet alapján kiemelt jelentőségű ügy.

A szakhatósági állásfoglalás megkeresés 2023. december 11-én érkezett a hatósághoz. A szakhatóság eljárására irányuló ügyintézési határidő a megkeresés beérkezését követő naptól számított tizenöt nap (a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. tv. 5.§. (1) bekezdés alapján). Az ügyintézési határidő betartásra került.

Tájékoztatom, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. §. (1) bek. előírja, hogy: A jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve vízjogi engedély szükséges:

a.) a vízimunka elvégzéséhez, vízellátási mű megépítéséhez és átalakításához (vízjogi létesítési engedély)

b.) vízilétesítmény használatbavételéhez és üzemeltetéséhez és vízhasználathoz (üzemeltetési engedély)

c.) a vízilétesítmény megszüntetéséhez (megszüntetési engedély)

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (továbbiakban: rend.) 3. § (1) bekezdése szerint a vízimunka elvégzéséhez, vízilétesítmény megépítéséhez (átalakításához, megszüntetéséhez) szükséges vízjogi létesítési engedélyt az építető, a tulajdonos vagy a vagyonkezelő köteles megszerezni. A kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott mellékleteket – ideértve az engedélyezési terveket (tervdokumentációt) – kell csatolni.

A vízjogi engedélyezési eljáráshoz benyújtandó mellékleteket a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet tartalmazza.

A döntés elleni önálló jogorvoslatot Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (4) bekezdése nem teszi lehetővé.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet állapítja meg. Szakhatósági állásfoglalásunkat az Ákr. 55. § (1) bekezdése és az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet figyelembevételével hoztam meg.

Kérem a Tisztelt eljáró Hatóságot, hogy az Ákr. 85. § (1) bekezdésére figyelemmel az érdemi határozatot szíveskedjen részemre megküldeni.”

A Főosztály a 7607-10/2023. számú végzéseiben, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 4. pontjában szereplő szakkérdésben **a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerveként a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei és a Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot szakhatóságként a kereste meg.**

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szakkérdésének vizsgálatában katasztrófavédelmi szempontból a 36500/6462-1/2023.ált. ügyszámú szakhatósági állásfoglalásában előírások nélkül hozzájárult a környezetvédelmi engedély megadásához. Indokolása az alábbi:

„A megkereső hatóság által rendelkezésre bocsátott iratok alapján Ügyfél környezetvédelmi engedélyének megadásához hozzájárultam.

A környezeti hatásvizsgálat elbírálása során megállapítottam, hogy

- a környezeti hatástanulmány a telepítési hely környezetében működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekben feltételezett súlyos balesetek minden lehetséges károsító hatásának következményeit megfelelően tartalmazza, tekintettel arra, hogy a telepítési hely környezetében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem található;
- a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetekből származó hatótényezők bemutatása arányban áll a telepítési hely környezetében működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemből származó, a telepítési helyet esetlegesen érintő károsító hatásokkal, tekintettel arra, hogy a telephely környezetében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem található;
- a hatótényezők bemutatása során a környezethasználó a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset értékeléséhez és a vizsgálat tárgyának a hatásokkal szembeni érzékenységéhez a megfelelő kiindulási mutatókat, számítási módszereket helyesen alkalmazta, tekintettel arra, hogy a telepítési hely környezetében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem található;
- a környezeti hatástanulmány a települések katasztrófavédelmi osztályba sorolását, a települési veszélyelhárítási tervben meghatározott természeti eredetű kockázatokat figyelembe veszi és a feltárt kockázatok károsító hatásainak várható következményeit megfelelően tartalmazza.”

Döntésem a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hoztam.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésén alapul. Hatáskörömet az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 4. sora, az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet, illetékességemet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen rendelet 1. melléklete határozza meg.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján zártam ki.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szakkérdésének vizsgálatában katasztrófavédelmi szempontból a 35900/7764-1/2023.ált. ügyszámú szakhatósági állásfoglalásában előírások nélkül hozzájárult a környezetvédelmi engedély megadásához. Indokolása az alábbi:

„Az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség tekintetében, a megkereső hatóság által csatolt iratokat megvizsgáltam és a következőket állapítottam meg:

Az Iparbiztonsági hatóság a Főosztály által megküldött dokumentációkat megvizsgálta, mely alapján megállapításra került, hogy a környezeti hatástanulmány kellő részletességgel tartalmazza az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettséget.

A vizsgálat során megállapítottam, hogy nem merült fel olyan körülmény, amely alapján az érintett területen az ipari baleseteknek, illetve természeti katasztrófáknak való kitettsége feltételezett lenne.

Fentiekre tekintettel az összevont környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban az engedély megadásához hozzájárultam.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésén alapul. Hatáskörömet az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 4. sora, illetékességemet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen rendelet 1. melléklet 9. pontja határozza meg.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján zártam ki.”

A Főosztály a 7607-11/2023. számú végzésében az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 20. pontjában szereplő szakkérdésekben **szakhatóságként a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságát, mint Bányafelügyeletet** kereste meg.

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Bányászati és Gázipari Főosztály Miskolci Bányafelügyeleti Osztály az SZTFH-BANYASZ/15938-5/2023. számú végzésében szakhatósági eljárását megszüntette, a következő indoklással:

„A Bányafelügyelet a beérkezett dokumentációk, valamint saját nyilvántartásai alapján az alábbiakat állapította meg:

- a tevékenység végzése nem felszínmozgás-veszélyes területen tervezett, illetve az állam kizárólagos tulajdonát képező, az állami ásványi nyersanyag és geotermikus nyilvántartás szerint nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon területét nem érinti.

A Bányafelügyelet megállapította, hogy az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. pontja

táblázatának 20. sora alapján a szakhatóság közreműködésére vonatkozó feltételek nem teljesülnek, ezért hatáskörének hiányát állapította meg és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (2) bekezdés és a 17. §-a alapján a rendelkező rész szerint döntött.

A bányafelügyelet részére fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és egyéb eljárási költségekről, valamint a felügyeleti díj fizetésének részletes szabályairól szóló 9/2022. (I.28.) SZTFH rendelet 2. §-a által előírt, 2. számú melléklet 5. pontja szerinti 23 000,-Ft igazgatási szolgáltatási díj rendezett.

A végzés elleni önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55. § (4) bekezdése zárja ki.

A Bányafelügyelet hatáskörét az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. pontja táblázatának 20. sora állapítja meg, illetékessége a bányászatról szóló 1993. évi XL VIII. törvény 43. § (1) bekezdésén alapul.”

A Főosztály a 7607-12/2023. számú végzésében az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 22. pontjában előírt szakkérdésekben szakhatóságként megkereste

- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztályát,
- és a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztályát,

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztály 7824-2/2023. számú szakhatósági állásfoglalásának előírásait a határozat rendelkező részének 3.2.1. pontja tartalmazza.

A szakhatóság döntését az alábbiak szerint indokolta:

„Hulladékgazdálkodási szakkérdésben a hulladékgazdálkodási hatóság a következőkről döntött:

A gazdálkodó szervezet a tevékenysége során engedélyhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységet nem végez.

A kivitelezés során keletkező építési-bontási hulladékok kezeléséről a hatályos jogszabályokban foglalt előírások szerint fognak gondoskodni, melyre vonatkozóan a rendelkező részben tett előírást a hulladékgazdálkodási hatóság.

A hulladék termelőt hulladékgazdálkodási kötelezettségek terhelik, melyről a szakhatósági állásfoglalás rendelkező részének 1., 2., 3. pontjában rendelkezett a hulladékgazdálkodási hatóság a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. tv. 4.§, 6 § (1), 12.§ (4), 31.§ (1), (2), (10) bekezdései alapján.

A keletkező hulladékok vonatkozásában nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettség is fennáll, melyre a rendelkező rész 5. pontjában tett előírást a hulladékgazdálkodási hatóság, a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 3.§, 4.§, 10.§, 11.§, 13.§-a alapján.

Ezen szakhatósági állásfoglalást a Főosztály az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Kormányrendelet 1. számú melléklet 9. táblázat 22. pontja alapján adja ki.

A szakhatósági állásfoglalás meghozatalára az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 55. § (1), (2) bekezdése alapján, az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerinti formában és a 81. § (1) bekezdése szerinti tartalommal került sor.

A Kormányhivatal hulladékgazdálkodási hatáskörét a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és 2. § (1) bekezdése, illetékességét ugyanezen rendelet 1. § (2) bekezdése állapítja meg.

A jogorvoslati jogról tájékoztatást az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján adtam. Az Ákr. 85. § (1) bekezdésére tekintettel kérem, az ügy érdemében hozott határozatot a hulladékgazdálkodási hatóság részére megküldeni szíveskedjen.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladék-gazdálkodási Osztály HB/17-HGO/02228-2/2023. számú szakhatósági állásfoglalásának előírásait a határozat rendelkező részének 3.2.2. pontja tartalmazza.

A szakhatóság döntését az alábbiak szerint indokolta:

„A 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 22. pontjában meghatározott szakkérdés vizsgálata tekintetében az alábbi megállapítások tehetők.

A hulladékképződés megelőzését szolgáló intézkedések vizsgálata: a dokumentációban rögzítésre került, hogy a beruházás hatásainak mérséklése érdekében javasolt a bontási tevékenység során keletkező bontott anyagok (aszfalt, Ckt, bontott beton, közlekedési táblák, szalagkorlátok) és a kitermelt bevágási földanyag lehetőség szerinti felhasználása a megfelelő minőségi követelmények figyelembe vétele mellett. A beruházás során elbontott anyagok mennyisége és a kivitelezési helyszín közelében meglévő egyéb felhasználható bontott anyagok mennyisége a későbbi tervfázisokban lesz megállapítható, de az újrahasználat elve már jelen tervfázisban is rögzíthető. A benyújtott környezetvédelmi hatástanulmány részleteiben vizsgálta a másodlagos nyersanyagok felhasználásának lehetőségét, azok potenciális forrásait, felhasználhatóságuk műszaki és környezetvédelmi követelményeit.

A hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályi követelmények teljesítésének vizsgálata során megállapításra került, hogy a kivitelezés és az üzemeltetés során keletkező hulladékokat annak átvételére jogosult, engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezeteknek adják át.

A képződő hulladék elhelyezésére, előkezelésére, a kezelés megfelelőségére, hasznosítására, ártalmatlanítására vonatkozó hulladékgazdálkodási előírások vizsgálata során megállapításra került, hogy a kivitelezési tevékenység során keletkező hulladékok és veszélyes hulladékok ideiglenes tárolóit, valamint a munkagépek üzemanyag-tárolóit a szennyeződésre kevésbé érzékeny területeken tervezik kijelölni és kialakítani. Továbbá a dokumentáció szerint, a depóniák helyének kiválasztásakor figyelmet fordítanak a vízbázis védőterületek, természetvédelmi területek és a közeli lakóterületek védelmére. Az ideiglenes, veszélyes hulladéktárolók kialakításához szigetelő lemez (pl. polietilén fólia) alkalmazása tervezett. A keletkező hulladékok gyűjtéséről, és elhelyezéséről a hatályos jogszabályoknak megfelelően kívánnak gondoskodni.

A benyújtott dokumentáció szerint a kivitelező szervezet még nem ismert. Az építési és bontási munkákra vonatkozóan a Kivitelező vállalkozó az Építetővel megkötött szerződése alapján az építés, illetve a felhagyás ideje alatt a hulladékok gyűjtése, tárolása, esetleges hasznosítása a Kivitelező feladata.

A kivitelezés és az üzemeltetés során keletkező hulladékokat, az adott hulladék típus átvételére jogosult, hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező szervezetek részére történik majd átadásra.

Az útszakasz üzemelése során hulladék a közlekedő gépjárművektől, utasoktól származhat.

Az üzemeltetés során keletkező hulladékok a közút üzemeltetéséből adódnak, úgymint a téli síkosságmentesítés; árokkarbantartás; burkolatfestés; korlátok, forgalomtechnikai berendezések karbantartása; műtárgyak karbantartása, növényzet gondozása, kaszálás. Az országos közutak mentén végzett hulladékgyűjtések alkalmoszerűek, a begyűjtött hulladék elszállításáról a közút kezelője, jelen esetben a Magyar Közút Nonprofit Zrt., Veszprém Vármegyei Igazgatóság Veszprémi és Tapolcai mérnökségei végzik az útfenntartó tevékenységet.

A környezeti hatásvizsgálati dokumentációban rögzítésre került, hogy a Magyar Közút Debreceni és Nyíregyházi mérnökségi telepének hulladékgazdálkodási gyakorlata szerint, az üzemeltetés során összeszedett települési jellegű hulladékok az erre szakosodott vállalkozó számára kerülnek átadásra, a veszélyes hulladékok üzemi gyűjtőhelyen zárt, fedett konténerben kerülnek deponálásra és a szükséges időközönként veszélyes hulladék kezelésére jogosultsággal rendelkező vállalkozó részére átadásra.

Az építési/fenntartási tevékenységek során keletkező visszahasznosítható anyagok (mart aszfalt, táblák, szalagkorlátok stb.) az újra használatig telephelyen raktározásra kerülnek.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság vizsgálta, hogy szükséges-e hulladékkezelő létesítmény létesítése. A vizsgálat során megállapításra került, hogy beruházás során hulladékkezelő létesítmény nem kerül kialakításra, a keletkező hulladékok vonatkozásában azok elszállítása és hulladékkezelőnek történő átadása fog megvalósulni. Egyes hulladéktípusok vonatkozásában lehetőség van a hulladékok helyben történő kezelésére és a helyszínen történő felhasználására, mely esetben hulladékkezelő létesítményt nem szükséges kialakítani, a kezelési vagy hasznosítási műveletet engedéllyel rendelkező vállalkozás a helyszínen elvégezheti.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság vizsgálta, hogy merülnek-e fel a technológiából eredő környezetterhelési kockázatok. Az erre irányuló vizsgálat alapján megállapításra került, hogy hulladékgazdálkodási szempontból a technológiából eredő környezetterhelési kockázat elhanyagolható mértékű.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság vizsgálta, hogy merülnek-e fel a hulladékgazdálkodásból eredő környezeti kockázatok. A vizsgálat során megállapításra került, hogy a kivitelezés során a megfelelő technológiai fegyelem betartása, és a hulladék gyűjtésére és kezelésére vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett hulladékgazdálkodásból eredő környezeti kockázat nem merül fel.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság vizsgálta az építési vagy bontási tevékenység során az építési-bontási hulladékok kezelését. A benyújtott dokumentációban megadták az építési tevékenység során várhatóan keletkező hulladékok típusát, amelyeket besoroltak a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján. A beruházás keretében előnyben részesítik a bontott anyagok újrahasznosítását, meghatározott feltételek mellett. Az esetlegesen felhasználható, bontásból származó anyagok mennyisége a későbbi tervfázisokban kerül megállapításra. Az építési és bontási tevékenység során keletkező hulladékokat annak átvételére jogosult, engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére adják át.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság vizsgálta a bezárt hulladéklerakók rekultivációjánál szükséges intézkedéseket. A vizsgálat során megállapította, hogy jelen ügyben nem volt releváns, tekintettel arra, hogy az ügyben nincs bezárt hulladéklerakó.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság a rendelkező részben előírt feltételeket az alábbiakban indokolja.

Indokolás a rendelkező rész 3.2.2.1. pontjához:

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet) 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján a vállalkozó kivitelező feladata az építési munkaterületen keletkezett építési-bontási hulladék mennyiségének és fajtájának folyamatos vezetése az építési naplóban. A 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés i) és n) pontja alapján a felelős műszaki vezető feladata az építőipari kivitelezési tevékenység befejezésekor, az építési napló alapján a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 5. számú melléklete szerinti hulladék nyilvántartó lap kitöltése és az építetőnek történő átadása; valamint az illetékes hulladékgazdálkodási hatóság értesítése arról, hogy az építési munkaterületen keletkezett építési-bontási hulladék mennyisége elérte az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendeletben (a továbbiakban: 45/2004. (VII.

26.) BM–KvVM együttes rendelet) előírt küszöbértéket.

A 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés h) pontja szerint a kivitelezési szerződés tartalmazza az építőipari kivitelezés során keletkező hulladékok – engedéllyel rendelkező kezelőhöz történő – elszállítására (elszállíttatására) kötelezett megnevezését.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.2 - 3.2.2.2.3. pontjához:

A 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 3. § (2) bekezdése szerint amennyiben bármely az 1. számú mellékletben szereplő, a hulladék anyagi minősége szerinti csoportban (a továbbiakban: csoport) a keletkező építési vagy bontási hulladék mennyisége meghaladja az 1. számú mellékletben foglalt mennyiségi küszöbértéket, az építetű köteles az adott csoporthoz tartozó hulladékot – a hulladék további könnyebb hasznosíthatósága érdekében – a többi csoporthoz tartozó hulladéktól elkülönítetten gyűjteni mindaddig, amíg a hulladékot a kezelőnek át nem adja.

A 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 3. § (3) bekezdése szerint a (2) bekezdés szerinti kötelezettségének az építetű köteles a keletkezés helyén, vagy ha ez nem lehetséges, hulladékkezelő létesítményben eleget tenni.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.4. pontjához:

A 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 3.§ (4) bekezdése szerint az elkülönítetten gyűjtött hulladékot – amennyiben az műszakilag lehetséges – az építetű az építés során felhasználja, illetőleg amennyiben nem lehetséges, gondoskodik annak kezeléséről. A hulladék kezeléséről a hulladékbirtokos a 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 31. § (2) bekezdésében foglaltak szerint gondoskodik.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.5. pontjához:

A Ht. 31. § (1) bekezdése szerint a hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről. A hulladékbirtokos a Ht. 31. § (2) bekezdésében foglaltak útján gondoskodhat a hulladék kezeléséről.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.6. pontjához:

A 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 10. § (1) bekezdése szerint az építési, illetve bontási tevékenység befejezését követően az építetű köteles elkészíteni az építési tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot, illetve a bontási tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet szerinti bontási hulladék nyilvántartó lapot.

A 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet 10. § (3) bekezdése szerint az (1) bekezdés szerinti bontási hulladék nyilvántartó lapot, valamint a hulladékot kezelő átvételi igazolását az építetű köteles a területileg illetékes környezetvédelmi hatóságnak benyújtani. Ennek hiányában a környezetvédelmi hatóság szabálysértési eljárást kezdeményezhet, valamint az adott területre új építési engedélyhez a külön jogszabályban meghatározott szakhatósági hozzájárulást nem adhat.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.7. pontjához:

A Ht. 9. § (1) bekezdése szerint az újrafeldolgozáson vagy egyéb hasznosítási műveleten átesett hulladék nem minősül hulladéknak, ha megfelel a következő feltételeknek:

- a) az anyagot vagy tárgyat meghatározott rendeltetési célra használják fel,
- b) rendelkezik piaccal vagy van rá kereslet,
- c) megfelel a rendeltetésére vonatkozó műszaki követelményeknek és a rá vonatkozó jogszabályi előírásoknak, szabványoknak, és
- d) használata összességében nem eredményez a környezetre vagy az emberi egészségre káros hatást.

A Ht. 9. § (2) bekezdése alapján azt az anyagot vagy tárgyat, amely az (1) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése esetén megszűnik hulladéknak lenni, hasznosítottak kell tekinteni, és

- a) a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló kormányrendeletben,
- b) a hulladékká vált gépjárművekről szóló kormányrendeletben,
- c) az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló kormányrendeletben,
- d) az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló kormányrendeletben, és
- e) a tárgykörbe tartozó további uniós jogi aktusok átültetését szolgáló vagy más hazai jogszabályban meghatározott hasznosítási és újrafeldolgozási célok alkalmazásában is megszűnik hulladéknak lenni, amikor az ezekben a jogszabályokban előírt újrafeldolgozási, illetve hasznosítási követelmények teljesülnek.

Fentiek alapján a területi hulladékgazdálkodási hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy az építési tevékenység során csak olyan hasznosítási műveleten átesett hulladék használható fel, mely a fenti követelményeknek eleget tesz.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.8. pontjához:

A 45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet 13. § szerint az e rendeletben foglaltakon túl az építési és bontási hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeknek a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 309/2014 (XII.11) Korm. rendelet) alapján is eleget kell tenni.

Indoklás a rendelkező rész 3.2.2.9. pontjához:

A dokumentáció szerint az útszakasz üzemelése során hulladék származhat a közlekedő gépjárművektől, utasoktól. Az út menti kommunális hulladék megjelenését nem lehet műszaki eszközökkel megakadályozni, viszont a megfelelő helyen elhelyezett és ürített gyűjtő edények kihelyezésével és a növénytelepítés helyes - védelmi jellegű - megválasztásával lehet elkerülni. Az útüzemeltetés során összeszedett, települési jellegű hulladékok az út üzemeltetője által az erre szakosodott vállalkozónak kerül átadásra.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Továbbiakban: Kkt.) 34. § (1) bekezdése szerint a közút kezelője – az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint és az (5)–(8) bekezdésben foglaltakra tekintettel eljárva – köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.

A Kkt. 34. § (6) bekezdése alapján közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen kizárólag az utasforgalomból származó hulladék helyezhető el. Ha közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen nem utasforgalomból származó hulladékot helyeztek el és az ilyen hulladék elhelyezője azonosítható, továbbá a hulladékgazdálkodási bírság kiszabásának lehet helye, a közút kezelője értesíti a bírság kiszabására jogosult, külön jogszabályban meghatározott hatóságot. A közútkezelő a hulladékkezeléssel és az eljárással kapcsolatos költségeit a hulladék elhelyezőjével szemben érvényesíti.

A Ht. 31. § alapján a hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről a (2) bekezdésben foglaltak szerint. A Ht. 31. § (10) bekezdése szerint ha a hulladékbirtokos a hulladékot másnak a (2) bekezdés b) pont bb)–bf) alpontja szerint adja át, meg kell győződnie arról, hogy az átvevő az adott hulladék gyűjtésére, szállítására, közvetítésére, kereskedelmére, illetve kezelésére vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges nyilvántartásba vétele megtörtént.

A rendelkezésre álló dokumentációk alapján, jogszabályok és ezen állásfoglalás egyedi előírásainak maradéktalan betartása mellett a tevékenység megfelel a hulladékgazdálkodási előírásoknak, a területi hulladékgazdálkodási hatóság hozzájáruló szakhatósági állásfoglalást ad.

A szakhatósági megkeresés 2023. december 11. napján érkezett a területi hulladékgazdálkodási

hatósághoz. A szakhatóság eljárására irányuló ügyintézési határidő az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés szerinti 1. melléklet 9. táblázat 22. alpontjai alapján a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 5. § (1) bekezdése értelmében a megkeresés beérkezését követő naptól számított 15 nap. Az ügyintézési határidő betartásra került.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (4) bekezdése és a 112. § (1) bekezdése zárja ki. A jogorvoslatról a területi hulladékgazdálkodási hatóság az Ákr. 111-113. §-ára figyelemmel adott tájékoztatást.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság szakhatósági állásfoglalása az Ákr. 55. § (1), (4) bekezdései alapján, a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet) és az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendeletben biztosított jogkörök alapján, a Ht. 9. § (1) és (2) bekezdései, 31. § (1) - (2) és (10) bekezdései, Kkt. 34. § (1) és (6) bekezdései, a 191/2009 (IX.15.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés h) pontja, 12. § (2) bekezdés c) pontja, 13. § (3) bekezdés i) és n) pontjai, 5. számú melléklete, 45/2004 (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet 3. § (2) - (4) bekezdései, 10. § (1) és (3) bekezdései, és a 13. §- a, illetve a 309/2014. (XII.11.) Korm. rendelet alapján került megadásra.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság illetékességét a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, és a 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdése állapítja meg.

A területi hulladékgazdálkodási hatóság kéri a megkereső hatóságot, hogy az Ákr. 85. § (1) bekezdésére figyelemmel a határozatot részére megküldeni szíveskedjen.

Jelen döntés kiadmányozására a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal hatályos kiadmányozási szabályzata alapján a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztály vezetője jogosult.”

A Főosztály a 7607-14/2023. számú iratában a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és a 3. sz. melléklete alapján, a hatáskörükbe tartozó **szakkérdés vizsgálatával kapcsolatban megkereste:**

- a 3. számú melléklet 3. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztályát,** és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztályát,**
- a 3. számú melléklet 4. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztályát,** és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályát,**
- a 3. számú melléklet 6. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályát,** és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályát,**
- a 3. számú melléklet 7. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztályát,**
- a 3. számú melléklet 8. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztályát (Nyíregyháza),** és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Ingatlannyilvántartási Osztály; Földmérési és Földügyi Osztályát,**

- és a 3. számú melléklet 9. pontjában felsorolt szakkérdésekre vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodáját**, és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodáját**.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály az SZ/NEF/01886-3/2023. számú szakkérdés vizsgálatában a környezetvédelmi engedély kiadása ellen a vizsgált szakkérdések vonatkozásában kifogást nem emelt, az alábbi indokolással:

„Az eljárás során a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály az ügy tárgyhöz kapcsolódó szakkérdések [A környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedően] vizsgálatára a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályát kérte fel, mely az ügyvel kapcsolatos feladatkörrel és szakmai ismeretekkel rendelkezik.

A megkereső hatóság által csatolt dokumentumok alapján, figyelemmel a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 70. §-ának, valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet rendelkezéseire is a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya megállapította, hogy a főút négy nyomúsítása következtében (a szakértői anyagban bemutatott adatok és számítások alapján), a védelmi intézkedések betartása mellett jelentős környezeti terhelés nem valószínűsíthető, így szignifikáns humán-egészségügyi kockázattal növelő hatás kialakulására nem lehet következtetni, erre tekintettel a rendelkező részben rögzítettek szerint foglalt állást.

Állásfoglalásomat a hivatkozott jogszabályhely(ek) alapján hoztam.

A szakkérdés vizsgálatára vonatkozó feladatkörömet a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022 (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése, illetve a fővárosi és vármegyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII.2.) Korm. rendelet szerint, míg illetékességemet az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. tv. 16. § (1) bekezdése, valamint a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII.23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg.”

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály HB-01/NEO/02743/2023. sz. ügyiratában megállapította, hogy a tervezett beruházás közegészségügyi szempontból megfelelő, indokolása az alábbi:

„Építési és Közlekedési Minisztérium. (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.) által 4. számú főút Debrecen, és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása megvalósítására vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása során népegészségügyi feladatkörbe tartozóan - A környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedően - szakkérdésként vizsgálatra kerültek.”

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály HB-03/NEO/06378-2/2023. sz. ügyiratában megállapította, hogy a tervezett beruházással kapcsolatos közegészségügyi előírásait a rendelkező rész 3.8.2.1. pontja tartalmazza, indokolása az alábbi:

„A környezet- és település- egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedő követelmények érvényre juttatása érdekében a rendelkező részben felsorolt feltételek előírása volt indokolt a következőkre tekintettel:

A felsorolt rögzített feltételek 3.8.2.1-6. pontjában a talaj-, levegővédelmi, felszíni- és felszín alatti vizek védelmére, a zajvédelemre, valamint a hulladékok gyűjtésére vonatkozó előírások az ember egészségének védelmét, a közegészségügyi szempontok érvényre jutását eredményezik. A 3.8.2.7-11. pontban jelölt kémiai biztonsági feltételek rögzítésének célja az ember legmagasabb szintű testi és lelki egészségéhez, valamint az egészséges környezethez fűződő jogainak biztosítása.

Az előírások jogszabályi alapjait az alábbi rendelkezések adják:

1. az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény 46. §; 2. a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 1. §; 3. a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése; 4. a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 10. §; 5. a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. § (1) bekezdés, 2. számú melléklet; 6. a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése; 7. a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kbtv.) 15. §; 8. a Kbtv. 20. § (3) bekezdése; 9. a Kbtv. 28. § (3) bekezdése; 10. a Kbtv. 29. § (1), (2) bekezdése; 11. a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet 9. §.”

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály által SZ/106/01189-3/2023. ügyszámon kiadott, a kulturális örökségvédelmet érintő szakkérdésben javasolt kikötéseket a határozat rendelkező részének 3.8.1.1. pontja tartalmazza. Indokolásában az alábbiakat állapította meg:

„A benyújtott tervdokumentáció alapján megállapítottam, hogy a tervezett beruházás a hatósági nyilvántartásában szereplő **régészeti lelőhelyeket érint.**

A mellékelt kérelem alapján megállapítottam, hogy a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) 7. § 20. c) pontja szerint „a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás” **nagyberuházásnak minősül.** Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet 1.2.93. pontja alapján és a Kötv. 23/G. § (1) b) és c) pontja alapján kiemelt nagyberuházás.

A Kötv. 23/C. § (1) bekezdése előírja, hogy nagyberuházás megvalósítása esetén **előzetes régészeti dokumentációt** kell készíteni. Az **előzetes régészeti dokumentáció** a Kötv. 7. § 3. pontja alapján: „valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökségi elemekre vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.”

Az Előzetes Régészeti Dokumentáció előkészítő munkarészét (ERD I.) képző, a tárgyi szakasszal kapcsolatos adatgyűjtés és terepbejárás során a beruházás földmunkáinak jellegét és helyét figyelembe véve, a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye közigazgatási területét érintően 44

nyilvántartott régészeti lelőhelyet vizsgáltak, amelyek közül 20 nyilvántartott régészeti lelőhely érintett közvetlenül a beruházással. A Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Régészeti Intézete megállapította, hogy az utóbbi régészeti lelőhelyek tekintetében további örökségvédelmi vizsgálatokra van szükség az ERD II. fázisában. A próbafeltárások tervezésére csak a szükséges – pontos műszaki tervek és kisajátítási határok, a felszíni földmunkák helyének ismeretében végzett – geofizikai kutatások elvégzését követően kerülhet sor.

Az ERD-t a nyomvonal régészeti érintettségének egyértelmű tisztázását követően a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátás, annak módja és a várható kockázatok meghatározása érdekében a Kötv. 23/D. § szerint a feltárási projekttervvel is ki kell egészíteni.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018 (IV.9.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. r.) 40. § (7) bekezdése szerint „Az előzetes régészeti dokumentációt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik.”

A Korm. r. 39. § (2) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentáció keretében a próbafeltárást az akadályozó körülmény megszűnését követően – Korm. r. 34. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően régészeti munkavégzésre alkalma állapotú területen – kerülhet sor.

A Kötv. 23/D. § az alábbiak szerint rendelkezik:

(1) Az előzetes régészeti dokumentáció záródokumentuma a feltárási projektterv.

(2) A feltárási projektterv meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A feltárási projektterv tartalmazza továbbá a projektterv készítésének időpontjában irányadó szabályok szerint, valamint a 23/E. § (2) bekezdése alapján a régészeti feladatellátást végző, feltárássra jogosult intézményt. A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a projekttervben határozza meg a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait.

A Korm. r. 40. § (2) bekezdése alapján „Ha a nagyberuházás több vármegye területét érinti, a régészeti feladatellátás területi szakaszait vármegyei bontásban kell meghatározni. Feltárási projektterv a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátás területi szakaszaira külön is készíthető.”

AZ ERD-nak a nyomvonal régészeti érintettsége mellett tartalmaznia kell a feltárási projekttervben meghatározandó, az ebből következtethető elvégzendő régészeti feladatok idő- és költségvonzatait. Megállapítottam, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum által megküldött ERD első fázisa és az eddig benyújtott további dokumentumok nem tartalmazzák a feltárási projekttervet.

Figyelemmel arra, hogy a fenti idézett jogszabályi rendelkezés szerint a feltárási projektterv határozza meg a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, ezért a feltárási projekttervvel kiegészített ERD benyújtását követően, az útépitési engedélyezés során fog nyilatkozni hatóságom a további régészeti szakfeladatok elvégzésének szükségességéről és módjáról, ezért vált szükségessé hozzájárulásom fenti kikötésekkel történő kiadása.

A Kötv. 23/C. § (3) és a Korm. r. 3. § (3) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentációt a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv, a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Régészeti Intézet (Elérhetősége: Tel.: +36-30/083-2714; +36-20/259-4952; Weboldal: <https://mnm.hu/hu/magyar-nemzeti-muzeum-nemzeti-regeszeti-intezet>; E-mail: regeszetiprojektiroda@hnm.hu Telephely: 1113 Budapest, Daróczi út 3.) készíti el oly módon, hogy a Kötv. 23/C. § (6) bekezdés alapján más feltárássra jogosult intézményt is bevonhat.

A Kötv. 23/F. § (6) bekezdése kimondja, hogy „a beruházót terheli az előzetes régészeti dokumentáció – beleértve a próbafeltárást –, a teljes felületű feltárást, valamint a régészeti

megfigyelés és az elfedés régészeti előkészítésének költsége, kivéve a Kötv. 23/F. § (7) bekezdése szerinti esetet.

A fentiekre hivatkozással a Kötv. 23/C. § (5) bekezdése alapján az előzetes régészeti dokumentáció kiegészítéséről rendelkeztem, a rendelkező részben ismertetett módon.

Nagyberuházás esetén a földmunkákkal érintett, és egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területeken a Korm. r. 43. § (3) bekezdése régészeti megfigyelés biztosítását írja elő. A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése értelmében nagyberuházás megvalósítása esetén a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek. A Kötv. 23/G. § (2) bekezdés b) pontja alapján kiemelt nagyberuházás esetén a kivitelezés közben szükséges régészeti felügyeletről a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Régészeti Intézet gondoskodik.

A szakkérdés vizsgálata az Ákr. 55. § (1) bekezdésén, illetve a Korm. r. 87. § és 88. §-án alapszik.

Hatóságom hatáskörét Korm. r. 3. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet 5. melléklet I. táblázat 4. pont B oszlopa, valamint a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás 24. § és 61. §-a, illetékességét a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése állapítja meg.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Osztály 1. a HB/19-EPO-1/03158-2/2023. számon a kulturális örökségvédelmet érintő szakkérdés vizsgálata alapján, tett előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.2.2. pontja tartalmazza. Indokolásában az alábbiakat állapította meg:

„A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 4. § (1) bekezdés szerint a kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

A beruházás a Kötv. 7. § 20. a) pontja alapján nagyberuházásnak, továbbá a projekt az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet. 1.2.93. pontja alapján, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügynek minősül.

A benyújtott tervdokumentáció és az örökségvédelmi hatósági nyilvántartás összevetése alapján megállapítást nyert, hogy a tervezett beruházás a hatóság nyilvántartásában szereplő számos ex lege védett és ismert régészeti lelőhelyet érint. A tervezett beruházás területe műemléki terület, nyilvántartott műemléki értéket vagy műemlék telkét nem érinti.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Övr.) 40. § (7) bekezdése szerint az ERD-t a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik.

Az Övr. 39. § (1) bekezdése szerint az ERD két (ERD I. és ERD II.) vagy több fázisban is készülhet. Az örökségvédelmi hatóság megállapította, hogy az UNITEF'83 Zrt megrendelésére Előzetes Régészeti Dokumentáció, ERD-I. készült „4. számú főút négy nyomúsítása Debrecen és Nyíregyháza között” címmel a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Intézete által, 2023-ban.

A Kötv. 19. § (2) bekezdése értelmében a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. A Kötv. 19. § (3) bekezdése kimondja, hogy a beruházót terheli az ERD – beleértve a próbafeltárást is –, a megelőző-/teljes felületű feltárás, valamint a régészeti megfigyelés és az elfedés régészeti előkészítésének költsége.

A Kötv. 23/C. § (5) bekezdése előírja, hogy az előzetes régészeti dokumentáció készítése során – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – próbafeltárást kell végezni, amely nem a megelőző feltárás része. A próbafeltárás fogalmát, feladatát a Kötv. 7. § 26. pontja határozza meg.

Az ERD-t és a projekttervet a Kötv. 23/C. § (3) bekezdése, az Övr. 3. § (3) bekezdése szerint a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Régészeti Intézet (1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16. Levelezési cím: 1113 Budapest, Daróczi út 3.; Koordinációs Igazgatóság - Régészeti Projektiroda, E-mail: regeszetiprojektiroda@hnm.hu) készíti el. A hatóság a Kötv. 22. § (4) bekezdés szerint a (3) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott régészeti feladatokat a lelőhelyek különböző részei vonatkozásában eltérően is meghatározhatja.

Az ERD a Kötv. 7. § 3. pontja alapján valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

Az ERD záródokumentuma a Kötv. 23/D. § (1) bekezdésében meghatározott feltárási projektterv.

A Kötv. 23/D. § (2) bekezdése szerint a feltárási projektterv meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A feltárási projektterv tartalmazza továbbá a projektterv készítésének időpontjában irányadó szabályok szerint, valamint a Kötv. 23/E. § (2) bekezdése alapján a régészeti feladatellátást végző, feltárássra jogosult intézményt. Az ERD készítője a projekttervben határozza meg a nagyberuházás régészeti területi jellemzőit és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait.

A kulturális örökségvédelmi szakkérdés a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 4. pontja alapján történt.”

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály SZ/84/04352-3/2023. számon a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett állásfoglalásának előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.1.2. pontja tartalmazza. Indokolásában az alábbiakat állapította meg:

„A 2007. évi CXXIX. törvény (a termőföld védelméről – Tftv.) 43. § (1)-(2) bekezdése alapján „beruházásokat, valamint termőföldön folytatott, vagy termőföldre hatást gyakorló bármely egyéb tevékenységet úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy az érintett és a környező termőföldön a talajvédő gazdálkodás feltételei ne romoljanak”.

A termőföld végleges és időleges más célú hasznosítási engedélyezési eljárásához készített talajvédelmi terv, illetve a humuszgazdálkodási terv előírásainak betartásával biztosítható a talajvédelmi követelmények érvényesítése a humuszmentésre, deponálásra, felhasználásra és a rekultivációra vonatkozóan.

Talajvédelmi szempontból a tervezett beruházásnak - fenti előírásunk és a környezeti hatástanulmány talajvédelmi előírásainak betartása mellett - az érintett és a környező mezőgazdasági területekre káros hatása nincs, talajvédelmi szempontból jelentős hatás nem várható.

A talajvédelmi hatóság illetékességéről a 2016. évi CL. törvény (az általános közgazgatási rendtartásról) 16. § (1) bekezdése és a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 3. § (2) bekezdése rendelkezik.

A talajvédelmi hatóság hatáskörét a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 32. § (1) bekezdése, valamint 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 52. § (1) bekezdése állapítja meg.

Ezen állásfoglalást a talajvédelmi hatóság a 2007. évi CXXIX. tv. (a termőföld védelméről) vonatkozó előírásainak figyelembevételével, a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 11. § (1) bekezdése és a 3. számú melléklet 6. pontja, illetve a mellékelt környezeti hatástanulmány (készítette: UNITEF'83 Zrt. /1119 Budapest, Bornemissza tér 12./; készült: Budapest, 2023.11.16.; tervszám: 41571/2B) alapján adta ki. Az ügy a 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet 1. § (1) és az 1. melléklet 1.2.93. pontja alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű."

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály HB/15-NTO/05131-2/2023. számon a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett véleményének előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.2.3. pontja tartalmazza. Indokolása az alábbi:

„A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály véleménye alapján a környezeti hatástanulmány talajvédelmi szempontból elfogadható, az abban leírtak, valamint a szakkérdés vizsgálata során előírt talajvédelmi szempontú előírások betartása mellett a beruházás megvalósítható.

A szakkérdés vizsgálata során az UNITEF Mérnök Zrt. (Budapest, 1119. Bornemissza tér 12.) által 2023. novemberében készített „4. sz. főút (R4) Debrecen – Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása” című környezeti hatástanulmány dokumentációt vettem figyelembe.

A talajvédelmi szempontú előírások a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 43. § (1)-(3) bekezdések, 44. § (1)-(4) bekezdések, valamint 55 § (1), (4) bekezdések, valamint a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (7) bekezdése alapján kerültek meghatározásra.

A szakkérdés ismételt vizsgálatában a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 6. pontja és a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII.21.) MvM utasítás alapján működtem közre."

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály HB/15-ERD/26678-2/2023. számú szakkérdés vizsgálatában az erdőkre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett véleményének előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.2.5. pontja tartalmazza. Indokolása az alábbi:

„Az erdészeti hatóság a nyilvántartása, az Országos Erdőállomány Adattár (a továbbiakban: Adattár) adatai alapján megállapította, hogy a tervezett beruházás az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. (a továbbiakban: Evt.) 6. § (1) bekezdés a) pontja szerinti erdőnek minősülő, valamint a 13.§ (1) bekezdés g) pontja szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületeket érint.

A beruházás az alábbi Adattárban nyilvántartott területeket érinti:

Település	Azonosító
Debrecen	12 I
Debrecen	12 J
Debrecen	12 K
Debrecen	12 M

<i>Település</i>	<i>Azonosító</i>
<i>Debrecen</i>	<i>13 H</i>
<i>Debrecen</i>	<i>13 M</i>
<i>Debrecen</i>	<i>13 NY 2</i>
<i>Debrecen</i>	<i>14 K</i>
<i>Debrecen</i>	<i>14 L</i>
<i>Debrecen</i>	<i>14 M</i>
<i>Debrecen</i>	<i>14 NY 1</i>
<i>Debrecen</i>	<i>15 G</i>
<i>Debrecen</i>	<i>15 NY 1</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>4 D</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>4 ÚT</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 A</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 B</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 C</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 E</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 F</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 G</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 J</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>8 ÚT</i>
<i>Újfehértó</i>	<i>18 ÚT</i>
<i>Érpatak</i>	<i>20 E</i>
<i>Érpatak</i>	<i>20 NY 1</i>
<i>Érpatak</i>	<i>20 NY2</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>37 G</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>37 H</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>37 N</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>37 O</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>38 A</i>
<i>Hajdúhadház</i>	<i>38 D</i>

Település	Azonosító
Hajdúhadház	38 E
Hajdúhadház	38 F
Hajdúhadház	44 I
Hajdúhadház	46 J
Hajdúhadház	48 G
Hajdúhadház	48 H
Hajdúhadház	50 D
Hajdúhadház	50 E
Hajdúhadház	50 F
Hajdúhadház	50 G
Hajdúhadház	50 NY
Hajdúhadház	75 G
Téglás	27 A
Téglás	63 B
Téglás	63 J
Téglás	64 C
Téglás	70 A
Téglás	94 A
Téglás	94 B

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 1. § 4a) bekezdése szerint az erdészeti hatóság jogosult annak megállapítására és igazolására, hogy mely terület minősül az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben meghatározott erdőnek.

Az erdőként nyilvántartott területek elhelyezkedése a www.erdoterkep.nebih.gov.hu weblapon megtekinthető.

Az Evt. 78. § (2.) bekezdés értelmében az erdő igénybevételéhez az erdészeti hatóság előzetes engedélye szükséges.

Az Adattárban nyilvántartott erdőt érintő beruházás esetén a kérelmezőnek a beruházás megkezdése előtt az erdészeti hatóságnál le kell folytatnia az Evt. 77-84. §-ai szerinti erdőterület igénybevételi eljárást.

Az igénybevétel szabályait, valamint a kérelemhez csatolandó mellékleteket az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Evt.) 77-84. §-

ai és az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól szóló 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet 10-11. §-a tartalmazzák.

Fentiek alapján az erdészeti hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint adta meg állásfoglalását.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 1. § (4a) bekezdése szerint az erdészeti hatóság jogosult annak megállapítására és igazolására, hogy mely terület minősül az Evt.-ben meghatározott erdőnek.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály erdészeti hatósági feladatkörében eljáró Erdőfelügyeleti Osztályának hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 12. § (5) bekezdésének rendelkezése, illetékességét a 10. §-ának e) pontja, és a 11. § (1) bekezdése és a 2. számú melléklet 8. pontja állapítja meg.

Az erdészeti hatóság a szakkérdést közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 2. pontja 3. sora alapján vizsgálta meg.”

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály a 11428/2/2023. ügyszámon a termőföld mennyiségi védelmének vizsgálata szakkérdésben tett nyilatkozatának előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.1.3. pontja tartalmazza. Indokolása az alábbi:

„A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a beruházás Nyíregyháza, Újfehértó, Érpatak települések területén lévő termőföldeket érint, mely termőföld területek más célú más célú időleges, illetve más célú, végleges hasznosításának engedélyezése a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztályánál a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tftv.) értelmében bármilyen beruházás megvalósításának előfeltétele.

A Tftv. 2. § 19; pontjának rendelkezései szerint „termőföld: az a földrészlet, amely a település külterületén fekszik, és az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, kivéve ha a földrészlet az Evt.-ben meghatározott erdőnek minősül;”, tehát a beruházás során érintett ingatlanok termőföldnek minősülnek.

A Tftv. 10. § (1) bekezdése alapján „A termőföldet az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet más célra hasznosítani, ide nem értve a (2) bekezdésében meghatározott eseteket. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.”

A hivatkozott jogszabály 9. § (1) bekezdésének a; pontja alapján „Termőföld más célú hasznosításának minősül a termőföld olyan időleges vagy végleges igénybevétele, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná válik”.

Az érintett termőföld vonatkozásában közvetlen hatásként jelentkezik minden olyan építési tevékenység, amely a termőföld hasznosítási kötelezettségétől történő időleges vagy végleges eltérést okozó igénybevétellel jár.

A Tftv. 11. § (1) bekezdése értelmében „Termőföldet más célra csak kivételesen - elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevétele - lehet felhasználni.”, míg a (2) bekezdés alapján „Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet.”.

A beruházás megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az eljárás tárgyát képező, földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.

A kormányhivatal hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet állapítja meg, miszerint

„36. § b) A Kormány ingatlanügyi hatóságként a földügyi igazgatási hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalt jelöli ki.”

„37. § (1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, az ingatlan fekvése szerint illetékes, földügyi igazgatási hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal jár el ingatlanügyi hatóságként.”

Az illetékességet a 3. § (3) bekezdés b.) pontja állapítja meg, miszerint „b) fővárosi és vármegyei kormányhivatal illetékességi területe a hatáskörébe tartozó ügyekben az adott vármegye (főváros) területére terjed ki”, továbbá a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján „2. § (1) A kormányhivatal illetékessége a székhelye szerinti vármegyére terjed ki. A Budapest Főváros Kormányhivatala illetékessége Budapest főváros területére, a Pest Vármegyei Kormányhivatal illetékességi területe Pest vármegyére terjed ki.”

A Tfv. 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján „A földvédelmi eljárást az ingatlanügyi hatóság folytatja le.”

A Tfv. 8. § (2) bekezdése értelmében „A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy a szakhatósági eljárás tárgyát képező földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.”, míg a 8/A. § előírja, hogy „Földvédelmi szakkérdés vizsgálata során a 8. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály a 12813-4/2/2023. ügyszámon a termőföld mennyiségi védelmének vizsgálata szakkérdésben tett nyilatkozatának előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.2.4. pontja tartalmazza. Indokolása az alábbi:

„A Földmérési és Földügyi Osztály a megkereséshez csatolt dokumentációk és a helyszíni szemle alapján megállapította, hogy a tervezett tevékenység célja:

- a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négygyomúsítása.

A projekt az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet 1.2.93. pontja alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházásnak minősül.

A Földmérési és Földügyi Osztály szakkérdésben adott állásfoglalása a Tfv. 7. § (2) bekezdésében, valamint 8/A. §-ában, valamint a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. melléklet 8. pontjában foglaltakon alapul.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése, illetékességét a Korm. rendelet 3. § (3) bekezdés b) pontja határozza meg.

A Földmérési és Földügyi Osztály kéri, hogy a szakkérdés vizsgálatában adott véleményt a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII.21.) MvM utasításban foglaltakra tekintettel döntése meghozatalánál figyelembe venni, a javasolt előírásokat határozata rendelkező részében szerepeltetni, döntésének egy példányát megküldeni szíveskedjen.”

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodája az SZ/4ÁF/00174-3/2023. sz. szakkérdés vizsgálatában az alábbi állásfoglalást adta:

„A tárgyi ügyben 2023. december 11.-én érkezett megkeresése és annak mellékletét képező előzetes vizsgálati dokumentáció alapján az alábbiakról tájékoztatom.

Környezetvédelmi hatósági eljárásban az állami főépítésnek akkor van hatásköre, ha a tervezett létesítés a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (továbbiakban: Korm.r.) 3. számú melléklet 9. pontja alapján a kérelem a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti országos vagy térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények megvalósítására, valamint azok jelentős módosítására irányul.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az állami főépítész tárgyi ügyben hatáskörrel rendelkezik.

A 2018. évi CXXXIX. törvénnyel jóváhagyott Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervének Országos Területi Terve (MoTrT) 2. melléklet Az. Ország Szerkezeti Terve szerint a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása (mint tervezett főút) nem tartalmazza.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Közgyűlésének 9/2023. (II.24.) számú önkormányzati határozatával elfogadott Megyei Területrendezési terv (továbbiakban: MTrT) 1. számú melléklet Térségi Szerkezeti Terve 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása (mint tervezett főút) nem tartalmazza.

345/2012. (XII.6.) Korm. rendelt 5. § szerint:

„Az 1. mellékletben meghatározott beruházások esetében az országos és vármegyei területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata során - az országos vagy a vármegyei területrendezési eszközzel való egyezőség hiányában - az 1. mellékletet kell figyelembe venni.”

Tárgyi beruházást 1 sz. melléklet 1.2.93. pontja tartalmazza.

A dokumentációban szereplő beruházás esetén megállapítható, hogy a tárgyi terv és a területrendezési tervek összhangja biztosított.”

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodája a HB/14-ÁF/01184-3/2023. számú szakkérdés vizsgálatában az alábbi állásfoglalást adta:

„A mellékelt dokumentáció áttanulmányozása során megállapításra került, hogy a tervezett 4. számú főút négy nyomúsításának Hajdú-Bihar Vármegyei szakasza Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház és Téglás igazgatási területét érinti.

1. A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 7. melléklet II. A) 1.2.1.2. pontja értelmében a 4. számú főút területrendezési szempontból országos jelentőségű elemnek minősül, melynek az országos területrendezési tervben szerepelnie kell.
2. A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4/1. mellékletében nevesített országos közúthálózat távlati gyorsforgalmi és főút elemei, valamint fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak között a tervezett 4. számú főút négy nyomúsításának Hajdú-Bihar Vármegyei szakasza nem szerepel.
3. Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. §-a alapján az 1. mellékletben meghatározott beruházások esetében az országos és vármegyei

területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata során – az országos vagy a vármegyei területrendezési eszközzel való egyezőség hiányában – az 1. mellékletet kell figyelembe venni. A Korm. rendelet 1. mellékletének 1.2.93. pontja nevesíti a 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítását. Fenti előírásból következően a 4. számú főút Debrecen – Nyíregyháza közötti szakaszának négy nyomúsításának a magasabb rendű területrendezési tervekkel való összhangja biztosított.

A területrendezési tervekkel való összhangra irányuló szakkérdés vizsgálata a R. 8. §-ban felsorolt szempontok szerint történt. A szakkérdés vizsgálatában az Iroda a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás alapján működött közre.”

A Főosztály döntését a kérelemben foglaltak, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály HB/17-IKV/00051-3/2024. számú végzésével kiegészített HB/17-IKV/00051-2/2024. számú szakmai véleménye, a szakhatóságok állásfoglalása, a szakkérdés vizsgálata során adott nyilatkozatok, a rendelkezésre álló információk, valamint a hatásvizsgálat megállapításainak figyelembe vételével az alábbiak szerint hozta meg:

Levegőtisztaság-védelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

Építés:

A dokumentációban elvégzett levegőtisztaság-védelmi számítások során meghatározták, hogy a 4. sz. főút elkerülő szakaszainak megépülése milyen terhelésváltozással jár.

A lakóépületeknél meghatározott terhelések a mértékadó NO₂ komponens tekintetében az óras határérték (100 µg/m³) alattiak valamennyi vizsgálati pont esetében. A legmagasabb terhelés Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében, a VP-22 várható, az óras NO₂ határérték 23 %-a.

Az elkerülő út révén, a vizsgálati pontokon jelentkező legnagyobb NO₂ növekedés 4,61 µg/m³ Vp-4 helyszínen, Hajdú-Bihar Vármegyében.

A legnagyobb csökkenés 20,19 µg/m³ Vp-12 található lakóépületnél, Hajdú-Bihar Vármegyében fog előállni.

A hatásterületet a mértékadó NO₂ komponensre és a közúti forgalom MOF esetére 10 % feletti állapotváltozásra tudták lehatárolni. A közvetlen hatásterület 18-73 m, a közvetett hatásterület 20-77 m.

A tervezett nyomvonal érint a természetvédelmi oltalom alatt álló területeket. A tervezett út forgalmától származó NO_x az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott NO_x kritikus levegőterheltségi szint max 57 %-a.

Üzemelés:

A forgalomtól származó 20 m-re meghatározott imissziós értékek jelentősen az óras határérték/tervezési irányérték alatt állnak valamennyi komponens esetében. A legnagyobb várható terhelések az úttengelytől 20 m-re a mértékadó NO₂ komponens tekintetében a „Vele” (forgalomba helyezést követő állapot a dokumentáció szerint) állapotban is Hajdú-Bihar vármegyében, a 2. Ssz.–mal jelölt 345.sz. főút Teleki út és tervezett út korrekciója közötti szakaszán jelentkezik, az NO₂ óras határérték 42 %-a. A „Vele” esetben nem jelentkezik az úttengelyen határérték túllépés.

A lakóépületeknél meghatározott terhelések a mértékadó NO₂ komponens tekintetében szintén az óras határérték (100 µg/m³) alattiak valamennyi vizsgálati pont esetében. A tervezési területen felvett vizsgálati pontok közül a Vp-22 terhelése a legmagasabb Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében, az óras NO₂ határérték 23 %-a.

A forgalom által generált levegőterhelés a jelenlegi állapothoz képest kedvezőbben fog alakulni, ami a vele állapotban a gépjárművek jobb műszaki állapotának (a fajlagos emissziós faktorok csökkenésének) tudható be.

A levegőre, mint környezeti elemre gyakorolt hatások az üzemelés során és az építés időtartama alatt léphetnek fel. Ez utóbbi időszakos hatás, nagyobb területen érvényesülhet a szállítási útvonalak, betonkésztermékek kapcsán, de az építés befejeztével megszűnik.

Az üzemelés során a gépjárművek károsanyag kibocsátása okoz a területen terhelést. Ennek mértéke függ a nyomvonal adottságaitól, a forgalom nagyságától, a gépjárművek emissziójától, ami összefüggésben van a vizsgált időtávval, valamint a meteorológiai viszonyokkal.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelete (a továbbiakban: Lvr.) 4. §-a értelmében tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.

Az Lvr. 28. § (2) bekezdése értelmében a közúti jármű üzemeltetője, a vasúti jármű üzemeltetője szállítás esetén a szállított anyag által okozott levegőterhelés megelőzéséről gondoskodni köteles.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

A tárgyi beruházás a 4. sz. főút (R4) Debrecen – Nyíregyháza közötti szakasz (354. sz. főút – távlati Debrecen Keleti elkerülő szakasz csomópontjától a 4. sz. főút – M3 autópálya csomópontjáig) négy nyomúsítása, 2x2 sávos külterületi elsőrendű főút paramétereinek megfelelően.

A kivitelezési tevékenység során a levegőre gyakorolt légszennyező hatás főként a földmunka, az anyagszállítás és az építési technológia során várható. A hatások csökkentését – a dokumentációban leírtak szerint – a letermelt humuszos termőréteg deponálása során nedvesítéssel, a szállító járművek által okozott diffúz porhatást a szállító útvonalak locsolásával és takarításával, illetve a szállított anyagok lefedésével tervezik megoldani. A tervben bemutatásra került az építés során legnagyobb terhelést jelentő földalap építése munkafázis hatásterülete, mely szilárd anyag komponensre vonatkoztatva a felületi forrás geometriai közepétől számított 69 méter távolságú területre terjed ki. A szállítás alatti hatások megfelelő részletességű vizsgálatát csak a pontos szállítási ütemezés (Organizációs terv) és kivitelezői géppark ismeretében lehet elvégezni, emiatt a szállítás hatása elvi módon került becslésre a dokumentációban.

A benyújtott dokumentációban bemutatott számítások alapján, a tervben leírt műszaki intézkedések betartásával az építési tevékenység végzése során egészségügyi határértékeket meghaladó mértékű levegőterheltség nem várható.

A tervezési szakaszon nem található automata mérőállomás és manuális mérőpont sem, a Debrecenben és Nyíregyházán található levegőminőségi állomások a tervezett nyomvonalától jóval távolabb helyezkednek el, így azokat nem vették figyelembe a levegőminőségi alapállapot meghatározásánál. Az alapállapot meghatározását a meglévő út/utak forgalmából származó levegőterhelés modellezésével jellemezték a dokumentációban.

A benyújtott dokumentációban bemutatott számítások alapján az út üzemeltetése során a mértékadó NO₂ komponensre vonatkozóan az egészségügyi határértékeket meghaladó mértékű levegőterheltség nem várható.

Indokolás a 3.3.2.1. ponthoz

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelete (a továbbiakban: Lvr.) 4. §-a értelmében tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz. Az Lvr. 7. § (4) bekezdése értelmében, amely légszennyező forrásnál kibocsátási határértéket annak sajátosságai miatt megállapítani nem lehet, a levegőterhelést legkisebb mértékűre csökkentő levegővédelmi követelmények határozandók meg. Az Lvr. 26. § (1) bekezdése értelmében diffúz forrás üzemeltetése során a levegővédelmi követelményeket érvényesíteni kell. Az Lvr. 26. § (2) bekezdése értelmében diffúz forrás a lehető legkevesebb légszennyező anyag levegőbe juttatásával alakítható ki, működtethető és tartható fenn. A diffúz forrás működtetése, fenntartása során az üzemeltető a diffúz forrás környezete és az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodik.

Indokolás a 3.3.2.2. ponthoz

Az Lvr. 28. § (2) bekezdése értelmében a közúti jármű üzemeltetője szállítás esetén a szállított anyag által okozott levegőterhelés megelőzéséről gondoskodni köteles.

Indokolás a 3.3.2.3. és 3.3.2.4. ponthoz

Tekintettel arra, hogy a létesítés területén nem áll rendelkezésre az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat keretében adat, a levegőterhelési mérési terv elkészítését az Lvr. 23. § (1) bekezdése alapján javasolja előírni a környezetvédelmi hatóság.

Indokolás az 3.3.2.5. ponthoz

Az Lvr. 29. § (1) bekezdés alapján, a közút tengelyétől számított 25 m-en belül kizárólag az új 2x2 sávós főút működtetésével kapcsolatos építmény helyezhető el. Ezen távolságon belül nem lehet és nem helyezhető el lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület.

Földtani közeg

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

A rendelkezésre álló adatok alapján a tervezési terület környezetében szennyezett földtani közeggel érintett terület nem ismert.

Az építés hatása a talajra elsősorban a munkagépek mozgásával, az üzemanyag feltöltéssel, a szállítással, valamint a veszélyes anyagok tárolásával és a hulladék elhelyezéssel függ össze.

Az építési fázis specifikus hatásait építés-technológiai terv hiányában nem tudták vizsgálni, így az építés hatásainak mérséklésére a következőket megelőző intézkedéseket alkalmazzák:

- Az építéskor keletkező hulladék és veszélyes hulladék ideiglenes tárolóinak, valamint a földmunkagépek üzemanyag-tárolóinak kijelölését és kialakítását a szennyeződésre nem érzékeny fedőréteg és talajvíz környezetben, nemcsak a fedőréteg adottságok, de az általános talajvíz áramlási irányok figyelembevételével kell kijelölni. Az ideiglenes, veszélyes hulladéktárolók kialakításához szigetelő lemez (pl. polietilén fólia) alkalmazása, vagy a belterületen meglévő, vízzáróan burkolt felületek igénybevétele kívánatos.
- A munkálatokat úgy kell elvégezni, hogy a talaj szennyezése elkerülhető legyen.
- A munkálatok közben a biztonsági intézkedések ellenére fellépő szennyeződésektől a területet haladéktalanul mentesíteni kell, elkerülve a szennyezés továbbterjedését.
- Figyelembe kell venni a talajvédelmi utasításokat, gondosan ügyelve, hogy a szállítási útvonalak minél kevesebb mezőgazdasági művelés alatt álló, illetve érzékeny területet vegyenek igénybe.
- A termőföld igénybevétele miatt a talajvédelmi követelmények meghatározásához talajvédelmi terv készítése szükséges, illetve e dokumentum előírásai humuszgazdálkodási tervet kell készíteni.
- Az építés során leszedett humuszréteget úgy kell deponálni, hogy annak felülete másodlagos kiporzást ne okozzon.
- A munkát végző gépek parkolóját lehetőleg a gyengébb talajminőségű területeken kell kialakítani és a munkák befejezése után ezeket a területeket rekultiválni kell.
- Depónia kialakításánál a tervezési területtel szomszédos mezőgazdasági és területek védelme szükséges, az ideiglenes területigénybevételt minimalizálni kell.
- A munkagépek használata közelében környezetvédelmi mentőegységet kell tartani az esetleges olajfolyások azonnali lokalizálásához és a kármentesítés megkezdéséhez. Esetleges gépolaj csöpögés összegyűjtéséhez kármentőtálca helyszínen tartása szükséges. A kármentőtálcában felfogott - veszélyes hulladékként kezelendő - olajat fáradt olajként kell

összegyűjteni és naponta elszállítani a területről. Helyszíni tömítéscsere szükségessé válása esetén fóliaterítés, tepsi alkalmazása szükséges, az esetleg talajra került olajszennyeződést pedig a talaj eltávolításával azonnal kell megszüntetni. Az olajos géprongyok ugyancsak veszélyes hulladékként zárt edényzetben gyűjtendőek és kezelendők.

- Azokon a telephelyeken, ahol az építőgépeket őrzik, olajtárolót kell létesíteni, gondoskodni kell annak fedett és zárható kialakításáról, valamint a talaj szennyezését megakadályozandó kármentesítő tálca használata kötelező.
- A földtani közeg, illetve felszín alatti vizek védelme érdekében a Kivitelezőnek az építés során esetlegesen bekövetkező havária események megfelelő kezelésére intézkedési, védelmi tervet kell készítenie.

Környezeti hatásként jelentkezhethet:

- az építés alatti felvonulási területek kommunális szennyvíz és csapadékvíz elhelyezése
- veszélyes anyagok, kommunális hulladékok elhelyezése, tárolása
- építési utak, hidak, csőáttereszek kialakítása vízfolyás keresztezéseknél
- építés alatti erózió
- talaj szerkezetének, tömörségének változása
- haváriák.

Szennyező anyagok földtani közegbe jutása üzemeltetés során:

A tervezett beruházás megvalósulását követően, az üzemelés időszakában havária esemény bekövetkezése, a megjelenő illegális hulladékelhagyás, a nem megfelelő körülmények között gyűjtött, tárolt hulladék, a gondatlan karbantartási tevékenység, illetve pl. a járművek nem megfelelő műszaki állapota következtében alakulhat ki közvetlen szennyezés, amely a földtani közeg vonatkozásában további környezeti kockázatot hordoz magában.

A szennyezés tehát létrejöhet közvetlenül azaz, havária esemény során (baleset, robbanás, tűz következtében a teherszállító járművekben szállított anyagok kiszóródásából, kifolyásából származó szennyezés), de a nem megfelelően karbantartott járművek meghibásodása is okozhat szennyezést (például olajszennyezést). Az út fenntartásához felhasznált kemikáliák (például síkosságmentesítéshez felhasznált szerek) nem megfelelő koncentrációban és mennyiségben történő alkalmazása szintén szennyezést okozhat a földtani közeg vonatkozásában.

A szennyezés közvetve is jelentkezhethet, egy másik környezeti elem közvetítő hatása révén. Ilyen például a felszíni vizek által érkező szennyezés, vagy a csapadék „bemosó” hatása révén a levegőből kiülepedő pl. mikroszennyezők megjelenése a földtani közegben.

Összességében a benyújtott dokumentáció alapján megállapítható a talaj, földtani közeg szennyeződése a havária események kivételével nem valószínűsíthető, kockázata csekély mértékű.

Az esetlegesen bekövetkező szennyezések esetén a kár elhárításáról, a szennyezés felszámolásáról gondoskodni kell.

A létesítmények *felhagyásának* (bontásának) hatásai hasonlóak az építés hatásaihoz.

A rendelkező részben - a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja alapján - a környezeti hatástanulmány földtani közeg védelmére vonatkozó javaslatának, utasításainak betartása előírásra került.

A földtani közeg minőségének védelme érdekében a rendelkező rész 3.5.1. pontjában tett előírásokat a 219/2004. (VII.24.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, a 19. § (2) bekezdése, a 6/2009. (IV.14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendelet 1. és 3. számú mellékletei, a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja, valamint a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet 2. §-a alapozza meg.

A meghatározott feltételek, az általános környezetvédelmi jogszabályi előírások, valamint a technológiai fegyverlem maradéktalan betartása esetén - a földtani közeg káros szennyezése kizárható.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

Az építés hatása a földtani közegre elsősorban a munkagépek mozgásával, az üzemanyag feltöltéssel, a szállítással, valamint a veszélyes anyagok tárolásával és a hulladék elhelyezéssel függ össze. Az építés hatása továbbá lehet a munkagépek tárolására használt telepeken létrejövő talajszennyezés, vagy a veszélyes anyagok tárolásából, a burkolatbontásból eredő szennyezés, melyre vonatkozóan a benyújtott dokumentációban feltételek kerültek előírásra.

A földtani közeg minőségének védelme érdekében a kivitelezési munkálatok alatt a munkagépek karbantartása burkolt, vagy vízzáróan szigetelő felületen fog történni. A kivitelezéskor a veszélyes anyagok átmeneti tárolása szintén vízzáróan szigetelt vagy burkolt felületen, a vízfolyástól legtávolabb eső részeken fog történni.

A tervezett beruházás megvalósulását követően, az üzemelés időszakában havária esemény bekövetkezése, a megjelenő illegális hulladékelhagyás, a nem megfelelő körülmények között gyűjtött, tárolt hulladék, a gondatlan karbantartási tevékenység, illetve pl. a járművek nem megfelelő műszaki állapota következtében alakulhat ki közvetlen szennyezés. Havária esetén a kárelhárítás azonnali megkezdése illetve az illetékes szervek értesítése szükséges.

A szennyezés létrejöhet közvetlenül pl. havária esemény során (baleset, robbanás, tűz következtében a teherszállító járművekben szállított anyagok kiszóródásából, kifolyásából származó szennyezés), de a nem megfelelően karbantartott járművek meghibásodása is okozhat pl. olajszennyezést. Az út fenntartásához felhasznált kemikáliák (pl. síkosságmentesítéshez felhasznált szerek) nem megfelelő koncentrációban és mennyiségben történő alkalmazása szintén szennyezést okozhat a földtani közeg vonatkozásában.

A szennyezés közvetve is jelentkezhet, egy másik környezeti elem közvetítő hatása révén. A közúti közlekedés főként a levegőből kiülepedő porszemcsék és az úttestről a csapadékvíz által lemosódó egyéb szennyeződések révén gyakorolhat kedvezőtlen hatást a földtani közegre. Elsősorban a kopásból származó anyagok, kenőanyagok, téli sózásból származó oldatok és az ülepedő por hatásával lehet számolni. A gyorsforgalmi és közutak mentén végzett részletes feltárási vizsgálatok eredményei alapján a levegőbe kibocsátott szennyező anyagok kiülepedése nem veszélyezteti a földtani közeget.

A csapadékvíz befogadókba vezetése minden esetben hordalékfogó műtárgyakon keresztül történik, amely havária esetén pallós elzárással lehetővé teszi az esetleges balesetből származó szennyezés lokalizálását. A fokozottan érzékeny besorolású Debrecen és Bocskai kert területén a vízbázis védőterületét érinti a nyomvonal a 0+000 – 3+460 km sz. között. A jelenlegi vízvezetés, a kétoldali burkolt tározó-párologtató árkok megmaradnak, illetve a bővítés kapcsán átépülnek. A megoldás biztosítja a földtani közeg védelmét, mivel az útpályáról érkező szennyezett csapadékvíz közvetett bevezetése nem valósul meg. A fenti műszaki megoldás a szennyezett csapadékvíz közvetett bevezetésének lehetőségét kizárja. A fenti intézkedések biztosítják, hogy a földtani közeg védelme biztosított legyen.

Az üzemelés során a hordalékfogó műtárgyak karbantartásáról gondoskodnak. A téli síkosságmentesítésnél minden esetben a meteorológiai körülményeket figyelembe véve a szükséges minimális, a forgalom biztonságos igényeit is kielégítő anyagmennyiség kijuttatását el fogják végezni. A havária esetek kockázatát lecsökkentik a jogszabályoknak, szabványoknak, előírásoknak megfelelő technológiai megoldások, és az előírások szerinti üzemeltetés. A karbantartásokkal, ellenőrzésekkel a meghibásodások, károsodások időben feltárhatók és javíthatók.

A vonatkozó előírások betartása mellett a tervezett út üzemeltetésének nincs érdemi hatása a földtani közegre. Összességében megállapítottuk, hogy a vizsgálatok alapján meghatározott védelmi intézkedések együttesen biztosítják a földtani közeg minőségének védelmét.

Felhagyás, mint tevékenység közutak esetén nem jellemző. Amennyiben mégis megtörténne, úgy a kapcsolódó műveletek tekintetében az építésnél felsoroltakat lehet irányadónak tekinteni.

A földtani közeg állapota szempontjából a tevékenységnek csak rendkívüli események bekövetkezésekor lehet terhelő hatása, mely a hatástanulmányban ismertetett műszaki védelemmel, a jelen határozatban rögzített előírások betartásával elkerülhető. A földtani közegbe nem tervezett a Favir. 1. számú melléklete szerinti szennyező anyag közvetlen, vagy közvetett bevezetése.

A benyújtott hatástanulmányban, valamint a rendelkező részben foglaltak, illetve a jogszabályi előírások betartása esetén a földtani közeg minőségére jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzhetők, elkerülhetők.

Indokolás a rendelkező rész 3.5.2.1 - 3.5.2.5. pontjaiban foglaltakhoz:

A rendelkező rész 3.5.2.1 - 3.5.2.5. pontjaiban foglalt előírások jogszabályi alapja a Favir. 10. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, melyek értelmében tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlásuk esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és – az engedélyezhető közvetlen bevezetések kivételével – műszaki védelemmel folytatható; a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető; nem eredményezhet kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke jellemez.

Indokolás a rendelkező rész 3.5.2.6 - 3.5.2.7. pontjaiban foglaltakhoz:

A rendelkező rész 3.5.2.6 - 3.5.2.7. pontjaiban foglalt előírások jogszabályi alapja a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kár.) 2. § (2) és (6) bekezdései, melyek szerint a környezethasználó környezetveszélyeztetés esetén köteles minden környezetkárosodást megelőző intézkedést megtenni a környezetkárosodás enyhítése, illetve a további környezetkárosodás megakadályozása érdekében, továbbá a környezetveszélyeztetés, illetve környezetkárosodás helyéről, jellegéről és mértékéről a földtani közeg szennyezése esetén a területi vízügyi hatóságot haladéktalanul köteles tájékoztatni; valamint a Favir. 19. § (1) bekezdése, mely alapján a környezethasználó a földtani közegben okozott szennyezést, illetve károsodást a vízvédelmi hatóságnak köteles bejelenteni.

A benyújtott hatástanulmányban foglaltak, valamint Favir. és a Favhér. előírásai alapján megállapítható, hogy az építés, az üzemelés és a felhagyás során – a rendelkező részben foglalt feltételek, a környezetvédelmi jogszabályi előírások, valamint a technológiai fegyelem maradéktalan betartása esetén – a földtani közeg szennyezése kizárható.

A földtani közeg minőségének védelme érdekében tett előírások jogszabályi alapja: a Favir. 10. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, a 19. § (1) bekezdése, a Favhér. 1. és 3. számú mellékletei, a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja, valamint a Kár. 2. § (6) bekezdése.

Zaj- és rezgésvédelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében érintett települések (Nyíregyháza, Érpatak, Újfehértó) településszerkezeti tervei alapján a tervezett beruházás döntően mezőgazdasági, erdő és közlekedési területek (út, vasút) területeket érint.

Kivitelezés:

A tervezés jelenlegi fázisában még nem ismert a kivitelező és az alkalmazott munkagépek típusa és száma, így a várható zajterhelést közelítő és általános számítások, megállapítások alapján határozták meg.

Az alábbi kivitelezési tevékenységek zajvédelmi hatását vizsgálták meg:

- Út építése (előkészítő munkák, földalag építése, burkolatépítés)
- Hídépítés (alapozás, felmenő és felszerkezetek, tartóemelés, burkolatok)
- Szállítási útvonalak

A kivitelezés teljes időtartama várhatóan tovább fog tartani, mint 1 év, de helyszínenként várhatóan 1 hónap és 1 év között fog tartani az építkezés.

A számítások alapján a kivitelezési időszakban határérték feletti zajterhelés várható.

A munkaterületen csak a nappali (6:00-22:00) megítélési időszakban dolgoznak, éjszakai munkavégzés előreláthatólag nem tervezett.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet 12. §-a szerint „a kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani.”

Amennyiben a zajtól védendő létesítmények közelében elhelyezkedő szakasz kivitelezésének idején határérték túllépés várható, úgy a 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében a **kivitelezőnek felmentést kell kérnie a Főosztálytól a zajkibocsátási határértékek betartása alól.**

Szállítás csak a nappali (6:00-22:00) időszakban történik. A szállítás miatti gépjárműforgalom a megadott szállítási adatok alapján nem okoz 3 dB mértékű járulékos zajterhelés-változást a szállítási útvonalon.

Az építés során mértékadó rezgésterhelésre a földmunkáknál, így elsősorban a vibrohenger működése közben kell számítani, valamint a szállítás során, a szállítási útvonalakhoz közeli beépítésnél.

A dokumentáció szerinti előzetes becslések alapján megállapították, hogy az útépités során a szállításokból, ill. a vibrohenger működése során keletkezik az út 25 m-es környezetében érzékelhető rezgés.

Az építés alatti rezgésterhelés jelen esetben a jellemzően rendezett, statikailag is stabil épületeknek köszönhetően várhatóan nem jelent környezetvédelmi kockázatot. A védendő épületek térségében az építési munkálatok csak a nappali időszakban végezhetőek. A fentiek alapján az építési rezgés elviselhetőnek minősíthető.

Üzemelés:

A jelenlegi és távlati mértékadó közúti közlekedésből eredő zaj számítását a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII.18.) KvVM rendelet előírásai szerint végezték el, az alábbi eltéréssel:

Az egyes útszakaszokon az adott állapotban várható nappali és éjjeli zajkibocsátást a forgalmi vizsgálatban megadott forgalomnagyság (az útszakaszra számított Átlagos Napi Forgalom (ÁNF) és járműtípus megoszlás) és napszaki forgalommegoszlás alapján határozták meg. A napszaki arányok esetében a 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendeletben foglaltaktól eltértek és a forgalmi vizsgálat szerinti forgalomjellegtől függő akusztikai napszaktényezőket alkalmaztak az egyes forgalmi szakaszok tekintetében. Ezzel a zajterhelés mértéke – a biztonság irányába – nagyobb értékeket eredményezett.

A haladási sebességre vonatkozóan az egyes közlekedési útszakaszok esetében a forgalmi vizsgálatban alkalmazott szabad forgalomáramlási sebességet, illetve a KRESZ szerinti járműkategóriák alapján megengedett haladási sebességet vettük figyelembe, mely belterületen a legtöbb esetben 50 km/h, külterületen pedig 70, ill. 90 km/h, a tervezett létesítmény esetén pedig 110 km/h. Az aszfalt burkolatok esetében általánosságban a 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 5. sz. melléklet 6. táblázata szerinti „B” kategóriát alkalmazták.

Az egyes állapotokban várható terhelések nagyságát 3D-os számítógépes terjedési modellel vizsgálták, melynek során a zajforrás nyomvonalán kívül a meglévő beépítettség hatásait, illetve a terepi viszonyokat is figyelembe vették.

Az út megvalósulása esetén **zajvédelmi intézkedés alkalmazására van szükség.**

Az alábbi épületeknél várható zajkibocsátási határérték túllépés a zajvédelmi intézkedések megvalósulása nélkül:

4244 Újfehértó, Nyíregyházi utca 28. (0665/3 hrsz.)

4246 Nyíregyháza, Kankalin utca 23. (849/2 hrsz.)

4246 Nyíregyháza, Aranyfűrt köz 1. (18573 hrsz.)
4246 Nyíregyháza, Tavirózsa utca 1. (18564 hrsz.)
4246 Nyíregyháza, Törökrózsa utca 7. (18514 hrsz.)
4246 Nyíregyháza, Boróka utca 15-17. (01333/9 hrsz.)
4246 Nyíregyháza, 01333/49 hrsz.
4246 Nyíregyháza, Tengely utca 32. (01222/3 hrsz.)

A túllépéssel, illetve túllépés közeli értékekkel érintett védendő épületek okán az érintett településeken zajárnyékoló falakat terveztek, mely falak csökkentik az út közvetlen környezetében lévő védendő épületek zajterhelését.

A zajvédelmi követelmények teljesítésére a rendelkező részbe foglalt tervezett zajárnyékoló falak megépítésével a zajvédelmi előírások teljesülnek.

Az út üzemeltetéséből adódó rezgést a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a 7. §-ban, illetve az 5. sz. mellékletben foglaltak szerinti környezeti rezgésterhelési követelmények figyelembevételével mellett vizsgálták meg.

A benyújtott dokumentáció szerint a rezgésterhelési értékek mind jelenlegi, távlati nélküle és tervezett távlati vele állapot szerint nem haladja meg a 27/2008. (XII. 3.) sz. KvVM-EüM együttes rendelet szerinti határértéket, azaz nappal $A_M = 10 \text{ mm/s}^2$, éjjel $A_M = 5 \text{ mm/s}^2$ ill. a maximális $A_{\text{max}}=200 \text{ mm/s}^2$ értéket. A tervezett létesítmény üzemelése során nem okoz a védendő létesítményeknél határértéket megközelítő rezgésterhelést.

A 284/2007. (X.29.) Korm. rendeletben előírt követelmények figyelembevételével a tárgyi közút építésének és üzemeltetésének környezeti zaj- és rezgésvédelmi szempontból nincs akadálya.

A zaj és rezgés elleni védelemmel kapcsolatos előírásokat a 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet 3. § (1) és (3) bekezdése, az 5. § (2) és a 9. § (1) bekezdése alapján történt.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

A benyújtott 41571/2B tervszámú környezeti hatástanulmány alapján megállapítható, hogy az építési munkálatok időszakosan terhelik a környezetet, egy-egy szakaszon, egy-egy munkafázis jellemzően 1 hónap felett időtől 1 évig terjedő ideig tart.

A környezeti hatástanulmány szerint a projekt megvalósulása kedvezőbb zajhelyzetet teremt a 4 sz. főút menti térségek vizsgált részeinek, illetve szakaszainak jelentős hányadánál, ahhoz képest, mintha nem történik meg a beruházás. Ez számos helyen annak köszönhető, hogy a tervezett út távolabb kerül a lakóterületektől, továbbá a több helyszínen az előirányzott zajárnyékoló falak megvalósulása zajcsökkentő hatást fejt ki.

Indoklás a 3.4.2.1. ponthoz:

Annak érdekében, hogy az építésből és a majdani üzemelésből származó zajkibocsátás a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben előírt határértékek teljesülésén túl, a lehető legkisebb környezeti zajterhelést okozza a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: ZajR.) 9. § (1) és (5) bekezdései, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 31. §-a értelmében rendelkezett a környezetvédelmi hatóság. A környezetvédelmi hatóság felhívja a figyelmet, hogy Kvt. 31. § (2) bekezdése alapján a zavaró zaj és a rezgés terhelést műszaki, szervezési módszerekkel kell megelőzni.

Indoklás a 3.4.2.2. ponthoz:

A ZajR. 9. § (1) bekezdése alapján a környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- vagy rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek. Ezért a Bocskai kert települést érintő szakaszon a zajárnyékoló falak építését az építési munkálatok zajterhelésének csökkentésére végezzék el. A ZajR. 12. § alapján a kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani.

Indokolás a 3.4.2.3. ponthoz:

A ZajR. 3. § (1) bekezdése alapján tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.

Indokolás a 3.4.2.4 - 3.4.2.5. pontokhoz:

A ZajR. 3. § (3) bekezdése szerint a környezetvédelmi hatóság a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét.

Javasolt zajvédelmi monitoring pontok: 4241 Bocskaikert, Oláh S. út 40., 4241 Bocskaikert, Teleki út 36/C., 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 123., 4242 Hajdúhadház, Béke útja 142.

Indokolás a 3.4.2.6. ponthoz:

Amennyiben a kivitelezés során a zajvédelmi intézkedésekkel nem lehetséges a zajterhelés határértékre való csökkentése a ZajR. 13 § (1) bekezdés alapján időlegesen zajterhelési határértékek alóli felmentés kezdeményezhető a területi környezetvédelmi hatóságtól.

Indokolás a 3.4.2.7. ponthoz:

A hatástanulmányban leírták, hogy zajárnyékoló létesítmény építészeti, biztonságtechnikai, statikai tervezésénél a „Közúti zajárnyékoló falak, Létesítés és fenntartás” c. e-UT 03.07.43 sz. (UT2-1.303) MAÚT Ütügyi műszaki előírás és a „Keskeny közúti zajárnyékoló falak” c. e-UT 03.07.46 sz. MAÚT Tervezési Útmutató előírásait kell figyelembe venni. Csak minősített, a rendelkező részben előírt feltételeket és az MSZ EN 14388 szabványt kielégítő, akkreditált laboratórium által kiadott alkalmassági bizonyítvánnyal (CE tanúsítvánnyal) is rendelkező zajárnyékoló fal építhető.

Indokolás a 3.4.2.8. ponthoz:

A ZajR. 3. § (3) bekezdése szerint a környezetvédelmi hatóság a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét. A Kvt. 31. § (2) bekezdése alapján a zavaró zaj és a rezgés terhelést műszaki, szervezési módszerekkel kell megelőzni.

Indokolás a 3.4.2.9. ponthoz:

A 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 4. § (5) b) pontja szerint a jogszabályban előírt zajterhelési határértékek teljesülésétől kizárólag abban az esetben tud eltekinteni a környezetvédelmi hatóság, amennyiben az építési munkálatok megkezdése előtt is végeztetnek méréseket, és a szabvány szerinti mérési adatok határérték túllépést igazolnak a változást megelőző állapotra (építési munkálatok megkezdése előtti alapállapot) vonatkozóan is.

A környezetvédelmi hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy környezetet zavaró, káros zajterhelés kialakulása esetén az engedélyes utólag is kötelezhető környezetvédelmi célú műszaki megoldás, vagy intézkedés megtételére. Továbbá arra is, hogy a ZajR. 14. § (2) bekezdés a) pont szerint, ha az üzemelő közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős mértékben meghaladja a külön jogszabály szerinti közlekedési zajtól származó határértékeket, és a létesítményre nem készült külön jogszabály szerinti zajvédelmi intézkedési terv vagy zajvédelmi program, akkor a környezetvédelmi hatóság a közlekedési vonalas létesítmény mindenkori üzemeltetőjét zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezi.

Természet- tájvédelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

I. A BERUHÁZÁST ÉRINTŐ TERÜLET VÉDETTSÉGI STÁTUSZA

Az érintett nyomvonal a **Főosztály illetékességi területéhez tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei** a Nyírség tájegységhez tartozó északi 1.10.11 Közép-Nyírség kataszterű kistájon fekszik, mely a vármegye 4 településének közigazgatási területét érinti: **Újfehértó, Érpatak, Császárszállás, Nyíregyháza.**

I.1. A beruházás az alábbi országos jelentőségű ex lege védett természeti lápterületeket érinti a nyomvonal mentén:

I.1.1. A nyomvonal az alábbi helyszíneken **keresztez ex lege védett lápterületeket:**

- **Nagyállás-dűlő-lápja (808/EL/14)**, Újfehértón a 19+260 – 19+275 km szelvények között;
- **Bököny-Újfehértói-rétek (947/EL/14)**, Újfehértón a 21+020 – 21+035 km szelvények között;
- **Nagymicskei-rét (948/EL/14)**, Újfehértón a 22+940 – 22+975 km szelvények között;
- **Árenda-földi-rétek (1060/EL/14)**, Újfehértón és Érpatakon a 25+450 – 25+475 km szelvények között.

I.1.2. A nyomvonal az alábbi **ex lege védett lápterületek mellett halad el közvetlenül:**

- **Császárszállási-rétek (1059/EL/14)**, Nyíregyházán a 30+870 – 31+250 km szelvények között;
- **Száracsaházi-tanya rétje (799/EL/14)**, Nyíregyházán a 32+830 – 33+750 km szelvények között.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23. § (2) bekezdése alapján - amely szerint a hivatkozott törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár - országos jelentőségű védett természeti területnek minősül.

I.2. Az Országos Ökológiai Hálózat a Páneurópai Biológiai és Tájdiverzitási Stratégia és a Páneurópai Ökológiai Hálózat irányelv alapján és a Nemzetközi Természetvédelmi Unió közreműködése alapján került kialakításra. A *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről* szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján az **Országos Ökológiai Hálózat övezetébe tartoznak az alábbi földrészetek:**

A Nagyállás-dűlő-lápja, Bököny-Újfehértói-rétek, Nagymicskei-rétek védett *ex lege* területek egyben az Országos Ökológiai Hálózat Ökológiai Folyosójának övezetének is része. A védett *ex lege* Árenda-földi-rétek egyben a Hálózat Magterületével és Ökológiai Folyosó egyaránt érintett. A védett *ex lege* Császárszállási-réteknél a Hálózat Magterülete és Ökológiai folyosója, míg a Száracsaházi-tanyarétjénél a Hálózat Magterülete és Pufferterülete mellett fut a nyomvonal. Az érintett szelvények a védett területeknél ismertettekkel megegyezők.

I.3. Az *Oláh-rét Természetvédelmi Terület létesítéséről* szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 20/2009. (vi.30.) kgy. rendelete alapján kihirdetett **Nyíregyházi Oláh-rét helyi védett természetvédelmi terület** fekszik a nyomvonal északi részén közvetlenül a tervezési terület Ny-i határán a 30+870 – 31+250 km szelvények között, illetve a 31+830 – 31+950 km szelvények között.

I.4. A nyomvonal nem érint országosan védett *ex lege* kunhalmot. A nyomvonalhoz legközelebb Újfehértónál, a **Micskepusztai-halomsír** helyezkedik el szántóföldi környezetben. Valamivel több, mint **250 méterre** fekszik a nyomvonaltól.

I.5. Az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről* szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: *Natura 2000 rendelet*) és az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészetekről* szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján az **(HUHN20106) Újfehértói Gyepes Natura 2000 Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület** legközelebbi pontja a tervezett **beruházástól kb. 450 méterre található a 20+100 km szelvényénél.**

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy olyan európai ökológiai hálózatot alkotnak, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmének keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. Olyan zöld infrastruktúra, mely biztosítja Európa természetes élőhelyeinek ökoszisztéma szolgáltatásait, valamint jó állapotban történő megőrzöttségét.

A tervezett nyomvonal nem érint Natura 2000 Különleges Madárvédelmi Területet.

A Natura 2000 rendelet 10.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján „olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura

2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak – a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel – vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.”

A Natura 2000 rendelet 10.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján hatásbecslést szükséges végezni, amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak a Natura 2000 területre jelentős hatása lehet.

A fentiek alapján a Natura 2000 jelölő fajokra és jelölő élőhelyekre gyakorolt hatások vizsgálata a benyújtott Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció által az eljárás tárgyát képezte.

A Natura 2000 rendelet 10/A. § (1) az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

A fentiek alapján a Natura 2000 jelölő fajokra és jelölő élőhelyekre gyakorolt hatások vizsgálatára szolgáló hatásvizsgálati dokumentációkat az **UNITEF'83 Zrt.** megbízásából dr. Boromisza Zsombor PhD okleveles tájépítésszámológépítő és dr. Nagy Gergő, PhD élővilágvédelmi szakértő készítette el.

A tervezett út kivitelezése és üzembehelyezése az (HUHN20106) Újfehértói Gyepes Natura 2000 Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Területre, a jelölő élőhelyekre és fajokra sem közvetlen, sem közvetett hatással nincs, mivel a terület távol esik a beavatkozási területtől. A létesítmény munkálatokkal érintett hatásterületének legközelebbi pontja a 20+100 km szelvényénél kb. 450 méterre fekszik a Natura 2000 terület határától. A Natura 2000 területet igénybe vevő, vagy arra hatást gyakorló létesítmény nem tervezett. A beruházás következtében a természeti állapotban nem várható változás.

A tervezett út forgalomba helyezése 2033. évben várható, előkészítő kivitelezési munkafolyamatai a Hatástanulmány szerint nagyjából másfél – két év, ezért a munkálatok várhatóan 2031. folyamán kezdődnek meg.

II. A NYOMVONALAT ÉRINTŐ EGYÉB LÉTESÍTMÉNYEK KIVITELEZÉSE

Az építés főbb munkafolyamatai: 1. Fakivágás, bozótirtás; 2. Humuszleszedés; 3. Meglévő útburkolatok bontása; 4. Meglévő műtárgyak bontása; 5. Közműkiváltások és ellátóvezetékek építése; 6. Mederkorrekciók építése; 7. Földmunka készítése; 8. Hídépítés, műtárgyépítés; 9. Burkolatépítés; 10. Egyéb műszaki létesítmények építése 11. Füvesítés, növénytelepítés.

Az üzemeltetése során adódó munkafolyamatok: 1. Téli síkosságmentesítés; 2. Kaszálás, árokkarbantartás; 3. Burkolatfestés, korlátok, forgalomtechnikai berendezések karbantartása; 4. Műtárgyak karbantartása; 5. Növényzet fenntartása.

II.1. A tervezési területet érintő Érpatak-főfolyás vízrendezése vízgazdálkodási projekt

A tervezett pálya csaknem a teljes szakaszon viszonylag alacsony töltésben, közel terepszinten halad, kivéve a különbszintű csomópontok és a vasúti keresztezések műtárgyakhoz kapcsolódó területét. A tervezési terület alapvetően vízhiányos. Jelenleg a területen az Országos Vízügyi Igazgatóság Környezethasználó által tervezett a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi víz visszatartás) célzó projekt előkészítés” c. KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosítószámú projekt „**Érpatak-főfolyás vízrendezése**” előkészítés alatt van, melyre a Főosztály a 741-84/2023. sz. határozatban adta ki a környezetvédelmi engedélyt. A projekt tervezését a VIZITERV ENVIRON Kft. (Nyíregyháza) végzi. A projekt keretében állandó- és időszakos tározók, illetve műtárgyak és csatornák létesülnek a terület megfelelő víz visszatartásának, vízellátásának biztosítása érdekében. A

vizek helybentartása mindezek miatt prioritás. A projekt korábban készült tanulmányterve alapján megállapítható, hogy több tervezett létesítményt (területi ill. állandó tározók, műtárgyak, vízpótlás tervezett nyomóvezetékeinek nyomvonala) is érintenek a 4. sz. főút korábban tervezett nyomvonalváltozatai. **A két projekt műszaki összehangolása a VIZITERV ENVIRON Kft. és a UNITEF'83 Zrt. által megtörtént a tervezés alatt, így a tervezett Érpatak-Csúrréti állandó tározó területét, valamint a jelzett műtárgyakat a benyújtott Hatástanulmányban vizsgált nyomvonal elkerüli.**

Mederrendezés, mederkorrekció

A vízfolyások keresztezése a nyomvonal által átereszt vagy híd műtárgy létesítésével történik. Amennyiben az útpálya és a vízfolyás keresztezési szöge nem kedvező, úgy a vízfolyás korrekciójára lehet szükség.

II.2. Hídépítés, műtárgyépítés alatti hatások

A tervezett főúthoz kapcsolódóan 18 híd építése tervezett, ezeken belül **4 híd közelít meg, hidal át ex-lege láp területek vízellátását biztosító vízfolyást.** Az áthidalt vízfolyások keskeny sávja az ex lege védett lápok lehatárolt területén belül helyezkedik el.

Téglási (VIII/7) mellékág, 100. sz. vv és üzemi út feletti főpálya híd (19+285 kmsz.)

A 4. sz. főút a 19+285 km szelvényben keresztezi a 100. vasútvonalat, valamint a közvetlen mellette lévő ex lege Téglási (VIII/7) mellékágat. A patak területe ex-lege védett. A híd a patakon és a vasútvonalat 61,75 fokos szögben keresztezi. A híd szélessége 23,23 m, hossza 55,98 m. **A kivitelezést érintő területfoglalások kijelölésénél az ex lege védett Nagyállás-dűlő-lápja területet még ideiglenesen sem szabad igénybe venni.**

VIII/8-1 oldalág vízfolyás, vadátjáró és földút feletti főpálya híd (20+050 kmsz.)

A 4. sz. főút a 20+050 km szelvényben keresztezi a VIII/8-1 oldalágat. Ugyanezen a helyen a híd vadátjárót és földutat is keresztez. A patak területe ex-lege védett. A híd a patakot 79,37 fokos szögben keresztezi. A híd szélessége 23,63 m, hossza 39,97 m. **A kivitelezést érintő területfoglalások kijelölésénél az ex lege védett Bököny-Újfehértói-rétek területet még ideiglenesen sem szabad igénybe venni.**

VIII/8-1 oldalág vízfolyás feletti főpálya híd (22+946 kmsz.)

A 4. sz. főút a 22+946 km szelvényben keresztezi a VIII/8-1 oldalágat. A patak területe ex lege védett. A híd a patakot 27,61 fokos szögben keresztezi. A híd szélessége 54,0 m, hossza 4,80 m. **A kivitelezést érintő területfoglalások kijelölésénél az ex lege védett Nagymicskei-rét területet még ideiglenesen sem szabad igénybe venni.**

Érpataki-főfolyás, vadátjáró és földút feletti főpálya híd (25+467 kmsz.)

A 4. sz. főút a 25+467 km szelvényben keresztezi az Érpataki-főfolyást. Ugyanezen a helyen a híd vadátjárót és földutat is keresztez. A patak területe ex lege védett. A híd a patakot 72,07 fokos szögben keresztezi. A híd szélessége 23,63 m, hossza 39,97 m. **A kivitelezést érintő területfoglalások kijelölésénél az ex lege védett Árenda-földi-rétek területet még ideiglenesen sem szabad igénybe venni.**

A nyomvonal építésénél **vízvezetési megoldások** kivitelezése tervezett, mely során figyelembe vették a víz helyben tartását és ennek okán az út jelentős szakaszán **tározó-párologtató-szikkasztó árkok** létesítése tervezett, amely biztosítja a pályaszerkezet kivíztelenítését, ugyanakkor az útpálya területére hulló csapadék helybentartását. Az újonnan kiépítendő kialakítandó vízvezető árkok és a meglévő vízfolyások kapcsolatának kiépítése előtt a részletes kivitelezési tervet az Igazgatóság közreműködésével szükséges megvalósítani.

II.3. Védőkerítés

A közlekedésből származó állatelütés a közlekedés egyik közvetlen hatása az élővilágra. Az út felszínére és környezetébe vonzott, vagy spontán ott tartózkodó, illetve vonuló állatok sokszor balesetet szenvednek, mert nem érzékelik a veszélyhelyzetet. Az állatokkal történő ütközések a közlekedők biztonságát is nagyban veszélyeztetik. A védőkerítések csökkentik az állatgázolásokból

eredő balesetek számát, növelik a forgalombiztonságot, de élőhelyeket elválasztó hatásuk kedvezőtlen. Védelmi kerítést általános esetben ott kell elhelyezni, ahol az állatgázolások lehetséges nagy száma jelentős forgalombiztonsági kockázatot rejt, és hosszú távon a populáció túlélését veszélyezteti.

Az útszakasz közelében egymást követik az erdő- és a tartósan ill. időszakosan vízzel borított területek. Számítani kell vadmozgásokra, amelyek a megengedett 110 km/h sebesség mellett, védőkerítés nélkül jelentősen növelik az elütések kockázatát, a károk mértékét, a bekövetkező balesetek súlyosságát.

Fentiek figyelembevételével, az Agrárminisztérium területileg illetékes fővadászainak útmutatásai szerint a **teljes útszakaszon legalább 2,4 m magas védőkerítés létesítése tervezett, amelyek kizárólag a csomópontokban kerülnek megszakításra.** Az esetlegesen betévedő vadak részére vadkiugró rámpák elhelyezése szükséges. A vadmozgások biztosítására négy vadátjáró kerül elhelyezésre a szakaszon.

II.4. Vadátjárók

A tervezett beruházáshoz az Agrárminisztérium Vadgazdálkodási Főosztálya és a területileg illetékes fővadászok és az Igazgatóság szakmai szempontjait figyelembe véve kerültek a vadátjárók meghatározásra. SZSZBVM illetékességi területén belül 3 vadátjáró tervezett (V1, V2, illetve V4).

V1 vadátjáró: Újfehértó területén, az **ex lege védett VIII/8-1 oldalág keresztezése helyén** kerül kialakításra. **Itt a főpálya műtárgyon keresztezi az ex lege védett területek között (Nagymicskei-rét és Bököny – Újfehértói rétek) kapcsolatot teremtő, és egyben a vízellátást biztosító vízfolyást, amely egyben ökológiai magterület is.** A kombinált vadátjáró szelvényének az átvezetett földút tengelye: **21+050 kmsz.** A földút felett a 4. sz. főúti híd min. 4,70 m + (tartalék) úrszelvénymagassággal épül meg, ami **ideális az emlősök (nagyvadak) szempontjából, ugyanakkor a természetes ökológiai folyosóként működő vízfolyást áthidaló vadátjáró ideális a kétéltűek és hüllők átvezetésére is.** A vízfolyás meder mellett 10 m széles, megfelelő növénytelepítéssel ellátott vadátjáró, illetve 5,50 m széles, - a híd alatt burkolattal ellátott - földútátvezetés létesül.

V2 vadátjáró: az Újfehértó elkerülő szakasz kezdeténél tervezik kialakítani. Ezen a szakaszon területmegközelítési okokból, a tervezett 4. sz. főút felett külön szintű földútátvezetés létesítése szükséges. A két funkció együttes ellátására **felsővezetésű, a földútátvezetéssel kombinált műtárgy tervezése** szükséges a **17+362 km szelvény** környezetében. Prioritást élvezett, hogy a műtárgy minél rövidebb legyen és a vadak számára szükséges szélességgel épüljön meg, így **ideális ökológiai folyosó kialakulására az kifejezetten emlősök (nagyvadak) számára.** A műtárgy északi oldalán a burkolattal ellátott földút, emellett minimum 20 méter széles, megfelelő, tájba illő növénytelepítéssel kialakított vadátjáró kap helyet.

V4 vadátjáró: Érpatak területén, az **ex lege védett Érpataki-főfolyás keresztezése helyén** kerül kialakításra. **Itt a főpálya műtárgyon keresztezi az ex lege védett Árenda-földi rétek és a tervezett állandó Érpatak-Csürréti tározó területek között kapcsolatot teremtő, és egyben a vízellátást biztosító vízfolyást, amely egyben ökológiai magterület is.** A kombinált vadátjáró szelvényének az átvezetett földút tengelye: **25+434 kmsz.** A földút felett a 4. sz. főúti híd min. 4,70 m + (tartalék) úrszelvénymagassággal épül meg, ami **ideális az emlősök (nagyvadak) szempontjából, ugyanakkor a természetes ökológiai folyosóként működő vízfolyást áthidaló vadátjáró ideális a kétéltűek és hüllők átvezetésére is.** A vízfolyás meder mellett 10 m széles, megfelelő növénytelepítéssel ellátott vadátjáró, illetve 5,50 m széles, - a híd alatt burkolattal ellátott - földútátvezetés létesül.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság a vadátjárók elhelyezésével egyetértett és megfelelő rekultiváció érdekében egy fajlistát állított össze a természetvédelmi szempontból előnyben részesítendő őshonos, telepítendő, valamint a tájidegen, agresszívén gyomosító invazív, így nem telepíthető növényfajokról.

II.5. Közműkiváltások

A tervezett nyomvonal által SZSZBVM közigazgatási területén belül az alábbi országos jelentőségű és **nagyfeszültségű elektromos légvezeték keresztezések** kerülnek kialakításra:

- 14+979 km sz. – 132kV, OPUS Titász ZRt.
- 16+282 km sz. – 400kV, MAVIR ZRt.

A keresztezések alatt a szélesítések estén a jelenlegi pályaszintet megtartva tervezik a magassági vonalvezetés kialakítását. Új nyomvonal esetén a hossz-szelvényt a 132 kV-os keresztezés (14+979 km sz.) térségében befolyásolja a nagyfeszültségű légvezeték magassága, valamint a közelben található **Hadházi-csatorna és időszakos tározó elhelyezkedése**.

*A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete alapján **környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység a 400kV nagyfeszültségű elektromos légvezeték keresztezés**, mely esetében a magassági ütközést, a védőtávolságok teljesülését kell vizsgálni az engedélyezési tervfázisban, mely a vizsgálat eredményétől függően kiváltandó. A 3. sz. melléklete alapján **előzetes vizsgálatban hozott döntéstől függően környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység a 132kV nagyfeszültségű elektromos légvezeték keresztezés**, mely esetében a valószínűsíthető magassági ütközés, a védőtávolságok teljesülését kell vizsgálni az engedélyezési tervfázisban, mely a vizsgálat eredményétől függően kiváltandó.*

A tervezett **közművek kiváltása révén az alábbi hatásokat kell figyelembe venni:**

A légvezetékek terület-igénybevétele az oszlopok területfoglalására korlátozódik. A tényleges területigénybevételén túl a *villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről szóló 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet 6 §. 1. bekezdés előírásainak megfelelően **légvezeték esetén az alábbi biztonsági zóna kijelölése szükséges:***

a) föld feletti szabadvezeték esetében:

ab) **300 kV felett 500 kV névleges feszültségig 28 méter.** (16+282 km sz. – 400kV)

ad) **35 kV felett 200 kV névleges feszültségig 13 méter.** (14+979 km sz. – 132kV)

A létesítésnek nagyrészt az építés alatt van számottevő hatása, amely azonban átmeneti. Az építés meghatározott ideig tart, hatása a munkaterületen belül, annak közvetlen környezetében, illetve a szállítások által a térség úthálózatán jelentkezhet. A létesítmény hatása elsősorban a területfoglalásban, pontosabban a területen bevezetendő korlátozásokban jelentkezik. Felhagyás, bontás, az oszlopok kiszedése esetén a terület bolygatása, hulladék-képződés jelentkezhet. A légvezeték kiváltások tájképre gyakorolt hatása érdemben nem változik, mivel a meglévő, elbontásra kerülő vezetékek térségében kerülnek kialakításra. A kiváltás során a vezetékek nyomvonala a keresztezés szögének optimalizálása miatt módosul, a teljes hosszuk kis mértékben növekszik meg. A lévezetékes hálózatok áttervezésekor a távvezeték jellege miatt a madarakat érintő konfliktushelyzet minimális, így a fenti természetvédelmi előírásokon túl egyéb madárvédelmi szempontok figyelembevétele nem szükséges.

III. ÉLŐHELYEK

III.1. NÖVÉNYVILÁG

A beruházást érintő élővilágvédelmi **felmérések UNITEF'83 Zrt.** szakértői által **két részletben történtek**, először irodai környezetben, térinformatikai módszerek felhasználásával élőhelytérkép készült. A nyomvonal legnagyobb része alapvetően csekély természetvédelmi jelentőségű mezőgazdasági területeken, valamint a nyomvonalat keresztező utak (burkolt utak, földutak, vasútvonalak) mezsgyéin halad át. A tervezett létesítményt érintő zöldfelületek a terepi vizsgálatokra kiválasztott **körzetekre lettek felosztva**, köztük értékes védett területek is megtalálhatók. A teljes nyomvonal mentén a Főosztály illetékességi területén belül **3 körzetet** határoztak meg. Ezeken a területeken történtek a terepi felmérések, a következő élőlény-csoportok vonatkozásában: növényvilág, lepkék, kételtűek, hüllők és madarak, emlősök. Hatásterületnek a nyomvonalától mért 50-50 méter széles sávot tekintették, igazodva az infrastrukturális létesítményekhez, de a felmérések az országosan védett területeken körülbelül 100-150 méter széles sávban történtek az adott

élőhelyfoltokhoz igazodva. A vegetáció térképezése és az egyes élőhelyfoltok lehatárolása 2023. április-augusztus között történt, összesen öt terepi felmérési nap alkalmával. Az élőhelyek általános jellemzése az ÁNÉR 2011 leírása alapján, míg természetességük besorolása a módosított Németh-Seregélyes-féle skála alapján történt.

III.1.1. 1-es számú körzet

Az 1-es számú körzet a ~30+870 – 34+190 km szelvények között, az M3-as autópálya közelében, annak 227-es kilométerénél kezdődik és húzódik dél felé ~ 3,3 kilométeren keresztül. **Az út nyugati oldalán helyezkednek el az ex lege védett Szárcsaházi-tanya-rétje és a Császárszállási-rétek területei**, emellett az Országos Ökológiai Hálózat magterülete és ökológiai folyosó övezete érintettek ezen a szakaszon.

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

Három kisebb élőhelyfolt sorolható ide, melyeket a viszonylag fajszegény, tőzeget nem képző, sűrű, elég magas, iszapos, agyagos, kavicsos aljzatban vagy hordalékban gyökerező állományok jellemeztek. Állományalkotójuk a közönséges nád (*Phragmites australis*), kisebb mennyiségben keskenylevelű gyékény (*Typha angustifolia*). A homogén nádat a szélein fehér fűz (*Salix alba*), rekettyekefűz (*S. cinerea*), szürke nyár (*Populus × canescens*) és fekete bodza (*Sambucus nigra*), valamint az inváziós zöld juhar (*Acer negundo*) is megtalálható volt. Állományképük alapvetően sűrű, homogén és fajszegény, az aljnövényzetükben főleg nagy csalán (*Urtica dioica*), közönséges komló (*Humulus lupulus*), mezei aszat (*Cirsium arvense*) és sövényiszulák (*Calystegium sepium*) fordult elő. Legtermészetesebb állapotban a helyi védett Oláh-réti-víztározó szélén húzódó élőhelyfolt volt, itt nagyobb mennyiségben volt megtalálható a keskenylevelű gyékény és egyéb színező elemek is, úgymint a réti fűzény (*Lythrum salicaria*) vagy az ágas békabuzogány (*Sparganium erectum*). Az élőhely természetessége 3-as, az Oláh-réti-víztározó melletti rész 4-es.

B1a × J1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások × Fűzlápok

Az Érpataki-főfolyás északi és déli oldalán húzódó két nagyobb kiterjedésű élőhelyfolt sorolható ide, mely az ex lege védett Császárszállási-rétek pangó vízű, lefolyástalan lápterülethez tartozik. Domináltak a nagytermetű rekettyefűzök (*Salix cinerea*) és a kecskefűzök (*Salix caprea*). Kevés szürke nyarat (*Populus × canescens*), idegenhonos keskenylevelű ezüstoffát (*Elaeagnus angustifolia*) is számláltak. Továbbá a közönséges nád (*Phragmites australis*), keskenylevelű gyékény (*Typha angustifolia*), kutyabenge (*Frangula alnus*), nagy csalán (*Urtica dioica*), ragadós galaj (*Galium aparine*) és közönséges komló (*Humulus lupulus*) borította területet. Az aljnövényzetben megtalálható volt magas denzitással a fekete nadálytő (*Symphytum officinale*), ugyanakkor az idegenhonos aranyvessző fajok (*Solidago spp.*) még ritkák voltak. Az élőhely természetessége 3-as.

B1a × RA – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások × Óshonos fajú facsoportok, faszorok, erdősávok

A tervezési területen egy élőhelyfolt volt ide sorolható, az Érpataki-főfolyás északi részén, közel az ex lege védett Császárszállási-rétek lápterülethez. A nádas, illetve fa- és bokorcsoportok nem különülnek el élesen egymástól, átmenetet alkotva mentek át egymásba, tulajdonképpen egy élőhelykomplexet képezve. A kökény (*Prunus spinosa*) mellett több rekettyefűz (*Salix cinerea*) és fehér fűz (*Salix alba*) fordult elő, a gyepszint szegényes volt. Az élőhely természetessége 2-es.

D34 – Mocsárrétek

A tervezési területen az ex lege védett Szárcsaházi-tanya-rétje láphoz tartozó jó természetességű gyepterület fekszik, mely hosszan húzódik déli és nyugati irányba egyaránt. Hatásterületként a csatorna és a főút közötti részei tekinthetők. Kora tavasszal, az áprilisi időszakban vízállásos volt, a nyár folyamán kiszáradó. Állományalkotója a franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), de előfordult nagyobb mennyiségben a fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), a réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*), a réti perje (*Poa pratensis*), kúszó boglárka (*Ranunculus acris*, *R. repens*), csörgő kakascímer (*Rhinanthus minor*), réti kakukkszegfű (*Lychnis flos-cuculi*), fekete nadálytő (*Symphytum officinale*), szürke aszat (*Cirsium canum*), is. Az élőhely degradáltságát jelezte néhány helyen kisebb foltokban a szőrös disznóparéj (*Amaranthus retroflexus*), leginkább az út közvetlen közelében. **A terület**

legnagyobb természetvédelmi értéke a több ezres nagyságrendű pompás kosbor (*Anacamptis palustris subsp. elegans*) állomány a 32+850 és a 34+250 km szelvények között. Megközelítőleg a következő két végpont között fordul elő: EOVS 47.881147, 21.705451 és 47.869928, 21.704528. Összesen 2-3 ezer töre becsülték a szakértők az egyedek számát. Északról dél felé haladva a mocsárrét növényzete egyre sűrűbbé vált, ezzel párhuzamosan a pompás kosbor állománya is egyre ritkább. Az élőhely természetessége 4-es.

OB – Jellegtelen üde gyepek

A tervezési területen egy nagyon kis foltban volt rögzíthető közel az északi parkolóhoz. Változatos fajösszetételű, többek között kaszanyűg bükköny (*Vicia cracca*), franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), közönséges kakaslábfű (*Echinochloa crus-galli*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), angolperje (*Lolium perenne*), lándzsás útifű (*Lanceolata major*), kúszó boglárka (*Ranunculus repens*) és pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*) fordult elő nagyobb számban. Az élőhely természetessége az élőhelyfolt jellegtelensége, degradáltsága, kevertsége, gyomossága miatt 1-es.

P1 – Őshonos fafajú fiatalosok

A tervezési területen egy kisebb erdőfolt volt, mely magánterülethez tartozott. Elsősorban közönséges nyír (*Betula pendula*) alkotta mesterségesen telepített vagy természetesen felújult, őshonos fafajú fiatal faállomány jellemezte. Az élőhely természetessége a Németh-Seregélyes féle skála alapján 2-es.

RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

A tervezési területen két kisebb élőhelyfoltot rögzítettek. Az északi egy nagyobb nádasfolt mellett helyezkedik el, zömmel idősebb fehér fűzek (*Salix alba*) alkották, de megtalálható volt benne szürke nyár (*Populus × canescens*), kecskefűz (*S. caprea*) és hazai kőris fajok (*Fraxinus spp.*). A cserjeszintben kőkény (*Prunus spinosa*), gyepürózsa (*Rosa canina*), fekete bodza (*Sambucus nigra*) és galagonya (*Crataegus sp.*) fordult elő. A déli élőhelyfoltban a fehér- és rekettyefűzek (*S. cinerea*) mellett idegenhonos keskenylevelű ezüsthék (*Elaeagnus angustifolia*) és mirigyes bálványfák (*Ailanthus altissima*) fordultak elő. Az élőhely természetessége 3-as (északi folt) és 2-es (déli folt).

RA × S7 – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok × Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

A tervezett beruházás szempontjából ez a mozaik kategória kiemelt jelentőségű. Több helyen voltak megtalálhatóak **idős, vastag törzsű öreg fehér fűzesek (*Salix alba*), szürke nyarasok (*Salix × cinerea*), sőt, még egy mézgás éger (*Alnus glutinosa*) folt is volt. Az idős faegyedek jelentős mikrohabitattal is rendelkeztek** (pl. kikorhadt törzs, leváló kéreg, elszáradt faág), így természetvédelmi értékük igen magas. **A tervezett beruházás két oldalán helyezkednek el, és ezt a területet fogja leginkább érinteni az út kiszélesítése.** Ugyanakkor jelentős mennyiségű idegenhonos faj is vegyült az őshonos fajok közé (pl. keskenylevelű ezüsthék – *Elaeagnus angustifolia*, fehér akác – *Robinia pseudoacacia*, közönséges dió – *Juglans regia*). A cserjeszintben főleg gyepürózsa (*Rosa canina*), fekete bodza (*Sambucus nigra*), gyalogbodza (*S. ebulus*), kőkény (*Prunus spinosa*) és közönséges aranyeső (*Laburnum anagyroides*) fordult elő. Az aljnövényzetben angol perje (*Lolium perenne*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), kaszanyűg bükköny (*Vicia cracca*), ragadós galaj (*Galium aparine*), közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*), betyárkóró (*Erigeron canadensis*), gillisztaűző varádics (*Tanacetum vulgare*), aranyvessző fajok (*Solidago spp.*) és fehér mécsvirág (*Silene latifolia*) volt található. Az élőhely természetessége 2-es és 3-as.

RA × OB – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok × Jellegtelen üde gyepek

A tervezési területen egy északi részen lévő kisebb folt sorolható ide. A gyepek fajkészlete a kaszanyűg bükköny (*Vicia cracca*), franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), közönséges kakaslábfű (*Echinochloa crus-galli*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), angolperje (*Lolium perenne*), lándzsás útifű (*Lanceolata major*), kúszó boglárka (*Ranunculus repens*) és pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*) lágyszárú fajokból állt. A fászfűzűk között domináltak a fehér fűzek (*Salix alba*), és az enyves éger (*Alnus glutinosa*) is megjelent. Az élőhely természetessége 3-as.

S1 – Ültetett akácok

Összesen egy kisebb homogén ültetvényyszerű akácolt (*Robinia pseudoacacia*) volt található a nyomvonal mentén. Gyepszintje nitrogénkedvelő fajokból állt. Az élőhely természetessége 1-es.

S1 × S7 – Ültetett akácok × Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Szintén egy kisebb kiterjedésű folt volt található a nyomvonal mentén, elsősorban fehér akácból (*Robinia pseudoacacia*) és keleti tujából (*Platycladus orientalis*) állt, de megtalálható volt a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), aközönséges dió (*Juglans regia*) és díszfák is. Az élőhely természetessége 1-es.

S2 – Nemesnyárasok

A tervezési terület északi részén az M3 lehajtó után található egy kisebb telepítés. A nemesnyár (*Populus × euramericana*) mellett elvétve előfordult a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*). A cserjeszintben kökény (*Prunus spinosa*) és fekete bodza (*Sambucus nigra*) volt. Az aljnövényzetet a nád (*Phragmites australis*), a nagy csalán (*Urtica dioica*), a foltos bürök (*Conium maculatum*), a csomós ebír (*Dactylis glomerata*), a mezei katáng (*Cichorium intybus*) és a siskanád (*Calamagrostis epigeios*) jellemezte. Az élőhely természetessége 1-es.

S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

A tervezési területen számos élőhelyfolt volt ebbe a kategóriába sorolható. Az M3-as lehajtó utáni parkoló mellett található egy élőhelyfolt, benne őshonos és idegenhonos fajokkal: dominált a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), a fehér fűz (*Salix alba*) és a rezgő nyár (*S. × canescens*), a cserjeszintben fekete bodza (*Sambucus nigra*), szil (*Ulmus sp.*), kökény (*Prunus spinosa*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és gyalogbodza (*Sambucus ebulus*) fordult elő. Az aljnövényzet gazdag, a degradált üde gyepek fajai. Az út keleti oldalán hosszasan húzódott egy sáv fehér fűzekkel, fehér akáccal, keskenylevelű ezüstfákkal, nemesnyarakkal (*Populus × euramericana*) és szegényesebb gyeppel (pl. pipacs – *Papaver rhoeas*). Az északi parkoló mellett lévő erdőfolt idős ezüstjuharból (*Acer saccharinum*) állt, benne néhány szillel, keskenylevelű ezüstfával és fehér akáccal. Az aljnövényzetet beborította a nagy csalán (*Urtica dioica*). A déli részt teljes egészében mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) borította. Ettől beljebb megjelentek őshonos fajok is, mint a fehér fűz, a gyepürózsa (*Rosa canina*) és a galagonya (*Crataegus sp.*). Az élőhely természetessége 1-es.

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

A tervezési területen elsősorban a főúttól keletre helyezkednek el, viszonylag nagytáblás mozaikokban. Természetvédelmi szempontból alacsony értékű élőhelyek. Mezőgazdasági haszonnövények voltak megtalálhatók, mint a kalászos gabona, kukorica, napraforgó. A nagy terület miatt a gyomfajok száma viszonylag magas, mennyiségük változó volt. Az élőhely természetessége a Németh-Seregélyes féle skála alapján 1-es.

U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények

A tervezési területen a császárszállási lakóövezet tartozik ide kertvárosias jellegű hétvégi házakkal és telkekkel. A terület jellegének megfelelően gyakoriak voltak a díszfák és díszcserjék és a különböző gyümölcsfák, kivadásuknak köszönhetően az út mentén is. Az őshonos fajok közül megtalálható volt a fehér fűz (*Salix alba*), a szürke nyár (*Populus × canescens*), a kökény (*Prunus spinosa*), a galagonya (*Crataegus sp.*), a gyepürózsa (*Rosa canina*). Az élőhely természetessége a Németh-Seregélyes féle skála alapján 1-es.

U8m – Mesterséges vízfolyások, csatornák, csatornásított egykori természetes vízfolyások

Az **Érpataki-főfolyás és a védett ex lege Császárszállási-rétek lápterületeknél** található ez a rész. A vízfelület nagy részét nagy vízboglárka (*Ranunculus aquatilis*) borította, vízi hídörrel (*Oenanthe aquatica*), füzéres süllőhínárral (*Myriophyllum aquaticum*), náddal (*Phragmites australis*) és fekete nadálytővel (*Symphytum officinale*). Az élőhely természetessége 3-as.

U10 – Tanyák, családi gazdaságok

Egy családi gazdaság tartozik ide a körülötte lévő kis kiterjedésű gyepfelülettel és faszorokkal, facsoportokkal. Díszfák és szántóföldek voltak megtalálhatók a ház körül, inváziós mirigyes bálványfákkal (*Ailanthus altissima*). Az élőhely természetessége 1-es.

U11 – Út- és vasúthálózat

A tervezési területen A 4-es számú főút maga és a belőle leágazó burkolt mellékutak, szervizutak és parkolók tartoznak ide. Az élőhely természetessége 1-es.

III.1.2. 2-es számú körzet

A 2-es számú körzet a ~24+190 – 25+700 km szelvények térségében, kis részben az **ex lege védett Árenda-földi-rétek lápterületén**, nagyobb részben pedig az ettől délebbre lévő, főleg gyepterületeken húzódik keresztül. A szakasz mentén az Országos Ökológiai Hálózat magterülete és ökológiai folyosó övezete is érintettek.

B5 – Nem zombékoló magassárrétek

A tervezési területen két kisebb élőhely folt sorolható ide, az áprilisi bejárás során jelentős vízborítás alatt álltak, ugyanakkor májusra gyakorlatilag teljesen kiszáradtak. Az igen értékes élőhely foltban a korábbi aszályos évek hatására egyre több szárazságtűrő növényfaj jelent meg: siskanádtippan – *Calamagrostis epigeios*, héjakútmácsonya – *Dipsacus laciniatus*, betyárkóró – *Erigeron canadensis*, ezzel párhuzamosan a nedvesebb élőhelyeket kedvelő fajok pedig fokozatosan eltűnnek. Szembetűnő volt a mocsári gólyahérek (*Caltha palustris*) nagy száma. Az északi foltot beborította a nád (*Phragmites australis*), a déli foltot viszont jóval kisebb mértékben. Mindkét foltban uralkodó fajok voltak a zombéksás (*C. elata*), a keskenylevelű gyékény (*Typha angustifolia*) és a zsióka (*Bolboschoenus maritimus*) is. Nagy számban virítottak a mocsári nősziromok (*Iris pseudacorus*), a réti kakukkszegfüvek (*Lychnis flos-cuculi*) és a fekete nadálytővek (*Symphytum officinale*). További fajok: mezei zsurló (*Equisetum arvense*), franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*), réti és kúszó boglárka (*Ranunculus acris*, *R. repens*), csörgő kakascímer (*Rhinanthus minor*), kaszanyúg bükköny (*Vicia cracca*), réti füzény (*Lythrum salicaria*), lednek (*Lathyrus sp.*). Az élőhely természetessége 3-as (északi folt) és 4-es (déli folt).

D34 – Mocsárrétek

A tervezési területen egy északi és egy déli nagyobb élőhelyfolt van, mely az északi foltban az **ex lege védett Árenda-földi-rétek lápterülethez** tartozik. A déli a földút túloldalán található. A két folt állományalkotó és színező fajai nagyrészt megegyeztek, ugyanakkor az északi rész jobb természetességi állapotban volt, ugyanis nagyobb mennyiségben fordultak elő a nedvesebb élőhelyeket kedvelő fajok. Tömeges a franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), a mezei rozsnok (*Bromus arvensis*) és a csomós ebír (*Dactylis glomerata*), de előfordult a fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), a réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*) a réti perje (*Poa pratensis*), a vörös here (*Trifolium pratense*), a csörgő kakascímer (*Rhinanthus minor*), a réti és a kúszó boglárka (*Ranunculus acris*, *R. repens*), réti kakukkszegfü (*Lychnis flos-cuculi*), a fekete nadálytő (*Symphytum officinale*), a szürke aszat (*Cirsium canum*), a lednek (*Lathyrus sp.*), a pannon bükköny (*V. pannonica*), a nagy útifű (*Plantago major*), a sokvirágú boglárka (*Ranunculus polyanthemus*) és a pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*) is.

Legnagyobb természetvédelmi értékkel a védett pompás kosbor (*Anacamptis palustris subsp. elegans*) bír. A faj virágzó példányai elsősorban a déli oldalon fordultak elő helyenként igen sűrű állományt alkotva, de az északi részen is észleltek elszórtan töveket. Egyes részeken még igen sűrű növényzet között is virágoztak példányai. Összesen 1000 töre volt tehető a számuk.

A mocsárrét szélein behatoltak a degradáltságot jobban tűrő növényfajok, úgymint nagy csalán (*Urtica dioica*), kaszanyúg bükköny (*Vicia cracca*) és pásztortáska (*Capsella bursa-pastoris*). Északról dél felé haladva egy csatorna fut, melynek partján mocsári nősziromok (*Iris pseudacorus*), szittyófajok (*Juncus spp.*), keskenylevelű gyékény (*Typha angustifolia*) és sásfajok (*Carex spp.*) voltak megfigyelhetők, a vízben pedig vízi hídör (*Alisma plantago-aquatica*) és nagy víziboglárka (*Ranunculus aquatilis*) volt. **Szintén jelentős természetvédelmi értéket képviselnek a réten elszórva álló, többnyire**

magányos, igen öreg és vastag törzsű fehér fűzek (*Salix alba*). Az élőhely természetessége 4-es (északi folt) és 3-as (déli folt).

OB – Jellegtelen üde gyepek

A tervezési területen három kisebb élőhelyfolt sorolható be ide, kettő a mocsárrét szélén helyezkedik el, egy pedig a csatorna mentén. Közös jellemzőjük, hogy a környező élőhelyektől lényegesen degradáltabb, szárazabb képet mutattak. Fás szárú növények közül a kőkény (*Prunus spinosa*), a gyepürózsa (*Rosa canina*), fűzfa és az idegenhonos keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) fordult elő. A mocsárrétek melletti nagy számban volt jelen az idegenhonos inváziós aranyvessző (*Solidago spp.*), emellett több helyen a nád (*Phragmites australis*), a sásfajok (*Carex spp.*), a csomós ebír (*Dactylis glomerata*) és a mezei rozsok (*Bromus arvensis*) is előretört. A csatorna menti részen is előfordultak ezek a fajok, de itt jelentősen fajgazdagabbnak mutatkozott terület a nagy csalán (*Urtica dioica*), franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), a pusztai kutyatej (*Euphorbia seguieriana*), a réti margitvirág (*Leucanthemum vulgare*), a mocsári tisztessű (*Stachys palustris*), a csomós ebír (*Dactylis glomerata*), a nagy útifű (*Plantago major*), a kaszanyűg bükköny (*Vicia cracca*), a mezei zsálya (*Salvia pratensis*), a mocsári nefelejcs (*Myosotis scorpioides*) és a fekete bodza (*Sambucus nigra*) által. Az élőhely természetessége 2-es.

RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

A tervezési terület mentén a földutat övező területek, illetve a nyugati oldal észak felé tartó fa- és cserjesávját sorolták be ebbe a kategóriába. **Jelentős egyedszámban vételeztek fel őshonos, idős, vastag törzsű fehér fűzeket (*Salix alba*) és szürke nyarakat (*Populus × canescens*),** de előfordult bennük kecskefűz (*S. caprea*) és fekete nyár (*P. nigra*) is. A cserjeszintben gyakori volt a kőkény (*Prunus spinosa*), a gyepürózsa (*Rosa canina*) és a galagonya (*Crataegus spp.*). Az élőhely természetessége 3-as.

RA × S7 – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok × Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

A tervezési terület nyugati oldalán, a földútnál kezdődik és tart egészen a déli részig ez a sáv. Alapvetően nemesnyár (*Populus × euramericana*) és/vagy fekete nyár (*P. nigra*) alkotta, emellett az idős, öreg fehér fűz (*Salix alba*) és szürke nyár (*P. × canescens*) egyedek száma is jelentős volt. Elvértve volt benne keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) is. A déli részen egy sűrűbb cserjés foltot rögzítettek kőkénnyel, gyepürózsaival (*Rosa canina*) és fekete bodzával (*Sambucus nigra*). Jelentős borítást ért el a fűfélék mellett a nagy csalán (*Urtica dioica*) és a kaszanyűg bükköny (*Vicia cracca*). Az élőhely természetessége 2-es.

S2 – Nemesnyárasok

A tervezési területen az északkeleti sarokban nemesnyár (*Populus × euramericana*) fajtákkal, szabályos hálózatban létesített kisebb faültetvény. Az élőhely természetessége 1-es.

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

Több nagy tömbben fordulnak elő a teljes 2. körzetben, van, amelyik a mocsárrétbe ékelődik be. Természetvédelmi szempontból alacsony értékű élőhelyek, haszonnövényei a kalászos gabona, kukorica, napraforgó. A nagy terület miatt a gyomfajok száma viszonylag magas, mennyiségük változó. Az élőhely természetessége 1-es.

U8m – Mesterséges vízfolyások, csatornák, csatornásított egykori természetes vízfolyások

A tervezési területhez az **Érpataki-főfolyás** és közvetlen környezete tartozik. A keleti oldal mentén hosszan megtalálható volt a nád (*Phragmites australis*), amely az északi részeken már eltűnt. Utóbbi helyen a növényzetet májusban beborította a borbálfű (*Barbarea sp.*) és a nagy víziboglárka (*Ranunculus aquatilis*). Mellettük fellelhető volt a nyíllevelű nyílfű (*Sagittaria sagittifolia*) és a fekete nadálytő (*Symphytum officinale*) is. Az élőhely természetessége 3-as.

III.1.3 3-as számú körzet

A 3-as számú körzet Téglástól északnyugatra, a ~12+470 – 14+250 kmsz. között található, mely által az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó övezetét érinti.

L5 – Alföldi zárt kocsányos tölgyesek

A tervezési területen két nagyobb erdőtömb is ebbe a kategóriába tartozik, bár természetességük némileg eltér egymástól. Fő állományalkotó a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), elsősorban középkorú fák (20-40 centiméter törzsátmérő) alkották, igazán vastag törzsű egyedek hiányoznak. Elegyfaaként megtalálhatóak voltak szürke nyarak (*Populus × canescens*), közöttük idősebb, vastag törzsű (<50 centiméter) egyedekkel egyaránt. Álló és fekvő holt fa egyaránt előfordult bennük, de nem nagy számban. A nyugati tömbben nagy arányban fordult elő a fekete dió (*Juglans nigra*). Elegyfaaként szerepelt a vénic-szil (*Ulmus laevis*), a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), a vörös tölgy (*Q. rubra*), a keleti ostorfa (*Celtis occidentalis*), a közönséges mogyoró (*Corylus avellana*), a hazai kőris fajok (*Fraxinus spp.*), a madárcseresznye (*Prunus avium*) és a kislevelű hárs (*Tilia cordata*). A cserjeszint alapvetően szegényes volt, főleg fekete bodza (*Sambucus nigra*), fehér akác, közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*) és közönséges mogyoró képezte. Az aljnövényzetet szinte teljes egészében beborította a ragadós galaj (*Galium aparine*), a kányazsombor (*Alliaria petiolata*), a rozsnok (*Bromus spp.*), a nagy csalán (*Urtica dioica*) és a vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*), színezőelemekként erdei szálkaperje (*Brachypodium sylvaticum*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*) és salátaboglárka (*Ranunculus ficaria*) volt jelen. Az élőhely természetessége 2-es (nyugati tömb) és 3-as (keleti tömb).

P1 – Óshonos fafajú fiatalosok

Nagyobb kocsányos tölgy (*Quercus robur*) telepítés tartozik ide kb. 2-3 méter magas fácskákkal. Több helyen található idős fák, elsősorban szürke nyarak (*Populus × canescens*) és tájidegen fekete fenyők (*Pinus nigra*). További idegenhonos fajok közül gyakori volt a fekete dió (*Juglans nigra*), a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a kései meggy (*Prunus serotina*), a cserjeszintet is ez utóbbi két faj képezte. Az aljnövényzetet a degradáltságot jól tűrő csomós ebír (*Dactylis glomerata*), vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*), zamatos turbolya (*Anthriscus cerefolium*) alkotta. Az élőhely természetessége 2-es.

P3 – Újonnan létrehozott, óshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdőszítés

Egy kisebb, szántóterületen létrehozott fiatal akácos (*Robinia pseudoacacia*) tartozik ide 2-3 méteres fákkal, gyakorlatilag cserje- és gyepszint nélkül. Az élőhely természetessége 1-es.

S1 – Ültetett akácok

A tervezési területen az erdőterületek jelentős része tartozik ebbe az élőhely kategóriába. Alapvetően 10-20 centiméteres törzsátmérőjű fák alkották az állományokat, minimális cserje- és gyepszinttel. A fehér akác mellett elegyfaaként jelent meg a keleti ostorfa (*Celtis occidentalis*), néhol a kocsányos- és vörös tölgy (*Quercus robur*, *Q. rubra*), a zöld juhar (*Acer campestre*) és a kislevelű hárs (*Tilia cordata*) is. Az élőhely természetessége 1-es.

S2 – Nemesnyárasok

Két kisebb telepítés található a keleti részen. A felső folt a nemesnyarak mellett nagy számban tartalmazott közönséges platánt (*Platanus × hispanica*), közönséges nyírt (*Betula pendula*) és rezgőnyarat (*Populus × canescens*). Az aljnövényzetet rozsnok (*Bromus spp.*), keskenylevelű perje (*Poa angustifolia*) és nagy csalán (*Urtica dioica*) borította. A másik nemesnyáras szinte egyöntetű nemesnyár (*Populus × euramericana*) állományból áll, ritkás cserje- és gyepszinttel. Az élőhely természetessége 1-es.

S3 – Egyéb tájidegen lombos erdők

A tervezési területen fiatal fekete dió (*Juglans nigra*) telepítés volt felfedezhető helyenként kései meggy (*Prunus serotina*) a délnyugati csücsökben. Az élőhely természetessége 1-es.

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

Egy nagyobb táblafolt tartozik ide több kisebb-nagyobb parcellával. Természetvédelmi szempontból alacsony értékű élőhelyek. Az itt termő haszonnövények: kalászos gabona, kukorica, napraforgó. A nagy terület miatt a gyomfajok száma viszonylag magas, mennyiségük változó volt. Az élőhely természetessége 1-es.

III.2. ÁLLATVILÁG

III.2.1. Lepkék

A lepkefajok felmérése egyszerű terepbejárással és határozással történt négy terepi nap alkalmával. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyéhez tartozó 1., 2., és 3. körzetben. Az összes SZSZBVM-hez tartozó élőhelyen közönséges fajok kerültek elő, nem túl nagy egyedszámban, összesen 18 faj került mintavételezésre. Összességében elmondható, hogy országosan elterjedt és gyakori, a másodlagos, sok esetben degradált élőhelyeket jól tűrő lepkefajok fordultak elő. Nagy részük nem védett faj volt, csupán néhány védett faj (Atalanta-lepke - *Vanessa atalanta*, C-betűs lepke - *Nymphalis c-album*, Kardoslepke - *Iphiclides podalirius*, Nagy gyöngyházlepke - *Argynnis paphia*) került elő.

III.2.2. Kétéltűek és hüllők

A kétéltűek és hüllők felmérése négy terepi nap alkalmával történt egyszerű vizuális és akusztikus megfigyeléssel. A kijelölt nyomvonal javarészt olyan élőhelyeket keresztez, ahol nagyobb fajszámú kétéltű-hüllőfauna kialakulására nincs lehetőség (pl. szántók, mezsgyék, gyepek, erdők, kis méretű vízfolyások). Kivételt jelent az 1. körzet (Oláh-réti-víztározó környéke), itt jelentősebb kiterjedésű állóvíz található, ez magyarázza a viszonylag magas faj- és egyedszámot. Feltételezhető ugyanakkor, hogy a vízfelület nem tekinthető jelentős kétéltű migrációs útvonalnak, mivel az említett élőhelynek a főúttal ellentétes oldalán jelentős antropogén terheltségű környezet található (pl. szántóföldek, beépített területek). A gyeperes és erdős élőhelyeken, főleg síkvidéken fajszegény herpetofauna található, ezeken az élőhelyeken viszonylag kevés álló- vagy folyóvízes élőhely volt. Az érintett erdőtömbök közelében nem volt olyan víztest, amihez migrációs útvonal alakulhatott volna ki a szaporodási időszakban. Összességében a vizsgált szakaszok a kétéltű- és hüllőfauna tekintetében nem képviselnek jelentős természeti értéket. **Magyarországon minden kétéltű- és hüllőfaj védett.**

1. körzet: A helyi védett Oláh-réti-víztározó területe: 3 pld. vízisikló (*Natrix natrix*), 2 pld. barna varangy (*Bufo bufo*), 18 pld. kecskebéka (*Pelophylax kl. esculentus*) és 2 pld. nagy tavibéka (*Pelophylax ridibundus*). A fa- és bokorsorokban: 4 pld. zöld gyík (*Lacerta viridis*), 1 pld. zöld varangy (*Bufo viridis*), 1 pld. barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) tetem, akusztikus módon 2 pld. zöld levelibéka (*Hyla arborea*).
2. körzet: 2 pld. fürgé gyík (*Lacerta agilis*), akusztikus úton 1 pld. zöld levelibéka (*Hyla arborea*).
3. körzet: 3 pld. zöld gyík (*Lacerta viridis*).

III.2.3 Madarak

A madárfajok felmérése egyszerű terepbejárással és határozással történt a következő három terepi nap alkalmával mindhárom körzetben.

1. körzet: Útmenti fa- és cserjesávokok, mezőgazdasági földeken, telepített nemesnyárültetvényeken főleg országszerte elterjedt, viszonylag gyakori fajok költenek, melyek általánosságban jól alkalmazkodtak a degradált élőhelyekhez. Madártani szempontból 3 igazán értékes élőhelyfolt szolgált a védett madárfajok fészkelőhelyül:

1.1. Ex lege védett Szárcsaházi-tanya-rétje:

- bíbic (*Vanellus vanellus*)
- mezei pacsirta (*Alauda arvensis*)
- foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*)
- nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*)
- vörös vércse (*Falco tinnunculus*) (csak táplálkozóhely)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) (csak táplálkozóhely)

1.2. Helyi védett Oláh-réti-víztározó:

- függőcinege (*Remiz pendulinus*) (Natura 2000 jelölő faj)
- kis fakopáncs (*Dendrocopos minor*) (Natura 2000 jelölő faj)

1.3. Ex lege védett Császárszállási-rétek:

- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)

- fekete harkály (*Dryocopus martius*) (Natura 2000 jelölő faj)

2. körzet: Kiseb kiterjedésben mezőgazdasági földek találhatóak itt, valamint madártani szempontból nagyon értékes gyepfolt idős, odvas hagyásfákkal, a csatorna mentén jelentősebb nádassal és vízparti növényzettel szolgált a **védt madárfajok fészkelőhelyeül:**

- szalakóta (*Coracias garrulus*) (fokozottan védt és Natura 2000 jelölőfaj)
- vörös vércse (*Falco tinnunculus*)
- kis őrgébics (*Lanius minor*) (Natura 2000 jelölő faj)
- tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) (Natura 2000 jelölő faj)
- bibic (*Vanellus vanellus*)
- sárga billegető (*Motacilla flava*)
- mezei pacsirta (*Alauda arvensis*)
- cigány csuk (*Saxicola torquatus*)
- rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*)
- foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*).

3. körzet: Teljes egészében különböző típusú erdők szolgálnak a madárfajok fészkelőhelyeül. Madártani szempontból a középkorú kocsányos-tölgyes, valamint a hatalmas termetű hagyásfák jelentik a legnagyobb vonzerőt és szolgálnak a **védt madárfajok fészkelőhelyeül:**

- kis fakopáncs (*Dendrocopos minor*) (Natura 2000 jelölő faj)
- fekete harkály (*Dryocopus martius*) (Natura 2000 jelölő faj)
- tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) (Natura 2000 jelölő faj)
- héja (*Accipiter gentilis*)

Az itt észlelt madárfajok többsége hazánkban gyakori költő, ugyanakkor a jelölő harkályfajok számára kizárólag az öreg, odvas fákból gazdag foltok szolgálnak megfelelő élőhelyeül. A héjafészek Újfehértó közigazgatási területéhez tartozó területen, a 13+000 km szelvény térségében található, a nyomvonalától ~90 m távolságra, a középkorú alföldi zárt kocsányos tölgyesekben. A földút keleti oldala mellett helyezkedett el közvetlenül az EO/47.729877, 21.653099 koordinátákon. A fészek egy körülbelül 30 centiméter törzsátmérőjű vörös tölgy (*Quercus rubra*) felső ágvilágában volt. költési időszaka február 15. és június 15. közé tehető.

III.2.4. Emlősök

Összességében országsszerte gyakori, elterjedt emlősfajokat észleltek, melyek jelentős része vadászható állatfaj. **A védt fajok közül csak vakond került elő, mely szintén országosan elterjedt és gyakori fajnak számít.** A denevérek (pl. nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)) a hatásterületként meghatározott körzetekben nem, legközelebb Natura 2000 területen lehetnek jellemzőek. A fokozottan védt vidra életének nagy részében kötődik a vízhez, ezért az Oláh-réti-víztározónál állandó vagy időszakos jelenléte nem zárható ki.

Összességében a vizsgált szakaszok az emlősfajok tekintetében nem képviselnek jelentős természeti értéket, azonban a beruházás fragmentáló hatásának mérséklése érdekében az Agrárminisztérium fővadászai által javasolt vadátjárók létesítése szükséges.

1. körzet: Gyakori az őz (*Capreolus capreolus*), a vörös róka (*Vulpes vulpes*), a mezei nyúl (*Lepus europaeus*), valamint a **védt vakond** (*Talpa europaea*).
2. körzet: Gyakori az őz (*Capreolus capreolus*), a mezei nyúl (*Lepus europaeus*), valamint a **védt vakond** (*Talpa europaea*).
3. körzet: Ritka az őz (*Capreolus capreolus*) és a vaddisznó (*Sus scrofa*) - túrások által.

IV. A LÉTESÍTMÉNY MEGVALÓSÍTÁSA RÉVÉN VÁRHATÓ HATÁSOK

Az építés hatása kiterjed az építéshez szükséges helyigényre, ami lehet végleges vagy ideiglenes. Végleges igénybevételt jelent az útszakasz kialakításához szükséges terület. **A külterületi utak, műtárgyak, légvezetékek oszlopainak létesítése, többlet terület-igénybevétellel járó felújítása mindenképp életér- és élőhelymegszűnést okoz.** A már meglévő 4. számú főút esetében ez a

hatás lényegesen kisebb, ugyanakkor az egész nyomvonalat nézve több teljesen újonnan létrehozandó, elkerülő szakasz lesz. A nyomvonalas létesítmények ökológiai és sokszor természetvédelmi szempontból is legjelentősebb veszélyeztető hatása az **élőhelyek feldarabolása, fragmentációja**. Rendszerint igen jelentős forgalmat bonyolítanak és az átlagos haladási sebesség jóval nagyobb, mint az alacsonyabb rendű közlekedési utak esetén. A kerítések miatt sokkal korlátozottabb az élőlények átjutása. Az erősen korlátozott átjutás mindenképpen szűkíti mind a napszakos, mind az évszakos migráció (vándorlás) volumenét. A fragmentáció/izoláció következtében több faj populációi elszigetelődhetnek egymástól, ezáltal ezen populációk génkészlete szűkül, ami a beltenyészet vagy a kedvezőtlen irányú genetikai sodródás következtében befolyásolja a populáció túlélési képességét. **A nyomvonalas létesítmények ezen káros hatásait megfelelő helyre épített és jól átgondolt vadátjárók, átereszek és hidak építésével lehet tompítani és elfogadható mértékűre csökkenteni. Összességében a tervezett beruházás eredményeképpen az átjárhatóság az állatok – elsősorban az emlősök - számára csökkenést okoz majd, állományukra valamilyen mértékben negatív hatással lesz.**

A lepkék és más gerinctelen fajok érintettsége az építkezés ideje alatt az élőhelyvesztésben jelentkezik. A legfontosabb lepkés élőhelyeknek tartott Újfehértói gyepek Natura 2000 terület legközelebbi pontja a beavatkozási területtől 450 méter távolságra fekszik, így a nyomvonal létesítésének mind a közvetlen mind a közvetett hatásterületén kívül esik, ezáltal érdemleges élőhely vesztéssel nem kell számolni. A nyomvonal mentén előforduló lepkefajok többsége generalista, többféle tápnövényen is képes megélni. Éppen ezért, ha történik is élőhelyvesztés, a környező élőhelyek képesek fenntartani azok állományait.

A burkolt felületek kialakítása megváltoztatja a mikroklimatikus adottságokat, illetve a vízháztartási viszonyokat. Ezen tényezők együttesen az utak környezetében a vegetáció változását eredményezhetik, amely hatás közvetve a faunát is érintik. A vízfolyások keresztezési szelvényében átereszek vagy hidak épülnek, minek következtében a vízrajzi viszonyok, a lineáris felszíni lefolyási viszonyok alapvetően változatlanok maradnak, de a felszíni areális lefolyási viszonyokban, ezzel párhuzamosan **bizonyos élőhelyek, vizes élőhelyek vízháztartási viszonyaiban jelentős változás következhet be**. Ilyen lehet például, hogy egyes mélyfekvésű élőhelyek, melyek kis helyi erózióbázisként működtek elveszíthetik vízgyűjtőjük egy részét, az areális felszíni lefolyási akadályt képező töltés miatt. A vízvezetés műszaki megoldásaival a vizek mind nagyobb arányú helybentartása a cél, amely a nyomvonal mentén elhelyezkedő vizes élőhelyek és az ezekhez kötődő **kétéltű- és hüllőfajok** megőrzését támogatja.

A vizes élőhelyek esetében a felszíni vizek megőrzésével, a vizek helyben tartásával ezen élőhelyekhez kötődő **madárfajok** megőrzése biztosítható. Ezek mellett az odúlakó fajok számára fontos a vastag törzsű koros, odvas fák meghagyása, élő és élettelen részeikkel egyaránt. Általánosságban a táj mozaikosságának (fasor, mezsgye, szántó, gyepek komplex) fenntartásával, a mezőgazdasági művelés extenzívebbé alakításával a gazdag madárvilág fennmaradása hosszútávon biztosítható.

Ahol a **jelenlegi 4. számú főút négy nyomúsítása** történik, ott csak kis mértékben fog megváltozni a környező élettér. A jelenlegi főút kiszélesítése, átépítése csupán kis mértékben változtatja meg a domborzati viszonyokat, nem változtat számottevő mértékben a mikroklimatikus adottságokon és a vízháztartási viszonyokon sem. E tényezők az útszakasz környezetében a vegetáció megváltozását nem eredményezik, melyet amúgy is az évszázados emberi használat alakított ki és tart fenn.

A tervezett főút megépítése során **megváltozik a környező élettér is**, hiszen a felvonulási területek és az építéshez kapcsolódó egyéb létesítmények (ideiglenes telephelyek, depónia stb.) kialakítása is **átmeneti élettér- és élőhely-csökkenést** eredményez. Az építés során a szállítási és építési okozta megnövekedett nehézgépjármű forgalommal kell számolni, ami ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozza (levegő-szennyezés, többlet zajkibocsátás). Ezek ideiglenesen az élővilágra is hatnak, így számolni kell az építés ideje alatt azzal, hogy a területéről az állatok elvándorolnak, illetve

viselkedésük megváltozik. A rendszeres emberi jelenlét zavaró hatással jár, így ennek következménye is lehet az elvándorlás.

A gyorsforgalmi út kialakítása nagymértékű felszín megbolygatásával, roncsolásával, valamint a keresztezett természetes és természet szerű élőhelyek vegetációjának megbontásával jár, ami **degradációt jól tűrő, ruderális gyomnövények elszaporodásának kedvez**, melyek jelentős része idegenhonos inváziós faj, jó kompetíciós képességekkel. Már az építkezés fázisában várható a degradáltságot jól tűrő növényfajok felszaporodása. Ezt a jelenséget erősíti az üzembhelyezést követően a gépkocsiforgalom állandó környezetterhelése és az útburkolat téli sózásából származó környezetterhelés. Összességében a tervezett gyorsforgalmi út egy ruderális és adventív elemekben (pl. gyalogakác, bálványfa, aranyvessző, parlagfű) bővelkedő **negatív ökológiai folyosót** fog alkotni, mely egyben forrásként is szolgál ezen fajok számára. A tájidegen fajok megtelepedésével és elterjedésével a hazai őshonos, a tájra jellemző a természetes, vagy természetközeli élőhelyek, az ott élő növényfajok, az ott lakó, élő, táplálkozó, költő, pihenő, búvó és vonuló állatfajok kiszorulhatnak, de **ez a hatás mérsékelhető az inváziós fajok rendszeres és folyamatos kezelésével.**

Értékes élőhely megszűnésével a nyomvonal hosszának csak kis hányadában kell számolni. Az elvégzett élővilág-védelmi felmérés alapján a nyomvonal egy része, főleg a külterületi szakaszokon, olyan területen halad, ahol jelenleg egyáltalán nincsen út, vagy maximum földút van. Természetvédelmi érték alapján alacsony természetességű területeket érint, elsősorban mezőgazdasági földeket és természetvédelmi szempontból nem túl értékes fiatal vagy középkorú lombhullató erdőket, illetve telepítéseket (pl. akácok, nemesnyár ültetvények). A nyomvonal legnagyobb részen 1-es természetességi értékű élőhelyeken és azok szomszédságában halad keresztül, ugyanakkor a **2. körzetben 3-as és 4-es természetességű élőhelyeken is keresztülhalad.**

A 2. körzetnek az egyik legnagyobb természeti értéke a mocsárréten fellelhető **védett pompás kosbor (*Anacamptis palustris subsp. elegans*) állomány**, melynek teljes egyedszámát nagyjából ezer töre becsülték a szakértők. A terület elkerülésének lehetőségeit a nyomvonal tervezésért felelős szakértők megvizsgálták, azonban **az ex lege védett területek közelsége, valamint a tervezett Érpatak-Csúrréti állandó vízborítású tározó területe között csupán egy meglehetősen szűk sáv adódik a nyomvonal vezetésére.** A sávon belül a legkisebb érintettséget eredményező műszaki megoldás került kialakításra. A 2. körzetben a tervezett 4. sz. főút főpályáján kívül a szomszédos, magántulajdonban lévő mezőgazdasági területek (0178/19, 0178/20, 0178/21 hrsz.) megközelítésére egy területmegközelítő földút létesítése is szükséges a ~24+590-25+210 kmsz. környezetében. A földút közvetlenül a főpálya mellett kb. 4 m szélességben, a kosboros állomány kb. 200 m terjedelemben (800 m²) történő érintésével tervezik a kiépítését. **A földutat a főút talpárkához és a védőkerítéshez a lehető legközelebb kell kialakítani, annak érdekében, hogy az élővilágra gyakorolt hatást minimalizálni lehessen.** Az imént részletezett megoldás ~11379 m² területfoglalással jár a 2-es körzet pompás kosboros állományának előfordulási területén belül.

A már létező 4. számú főút és az új nyomvonal mentén számolni kell a meglévő fás növényzet, helyenként az útszakasz karakterét meghatározó idős fák, fasorok kivágásával. **Az idős fák különös értéket jelentenek, védelmet érdemelnek. Számos mikrohabittal rendelkeznek**, úgymint természetes üregek, leváló kérgek és elszáradt ágak. Természetvédelmi jelentőségük abban rejlik, hogy a gerinctelen és gerinces fauna számos tagja kötődik hozzájuk, kezdve a holt fákban fejlődő rovaroktól egészen a természetes odvakban, üregekben fészkelő madárfajokig. A biológiai szempontok mellett tekintettel kell lenni arra, hogy egy-egy idős fa vagy fasor olyan tájképi értéket jelent, amely meghatározhatja egy útszakasz karakterét. **Alapvetésként, ha a nyomvonal mentén legalább 50 centiméter törzsmérőt elérő faegyedek fordulnak elő, azokat a példányokat meg kell őrizni.** Ahol lehetséges, az idősebb fákat műszaki megoldásokkal – pl. vezetőkorlát létesítésével – meg kell tartani, valamint a munkavégzés idején kalodázással védeni.

A 4. számú főút mentén az **1. körzetben a 33+100 és a 33+200 kmsz. között** található egy idősebb, vastagabb törzsű őshonos fákat tartalmazó élőhely folt az út két oldalán, mely mindenképpen nagyobb

természetvédelmi értéket képvisel. Az út nyugati oldalán (EOV 47.871856, 21.705283) **szürke nyarak** (*Populus × canescens*), míg keleti oldalán (EOV 47.871791, 21.70583) **fehér fűzek** (*Salix alba*) és **mélgás égerfák** (*Alnus glutinosa*) találhatóak. A jelenleg érvényes műszaki tervek szerint a **jelenlegi nyomvonalról nyugatra fekvő facsoportot szükséges kivágni, míg a keletre fekvő facsoport ~1/3 része kerül kivágásra.**

A 2. körzetben a 24+400 és a 24+900 kmsz. között a „homogén” mocsárrétet a délebbi oldalon néhány helyen idős, vastag törzsű, többnyire magányos fehér fűzek (*Salix alba*) és nyárfák (*Populus sp.*) törlik meg. Természetvédelmi jelentősége abban rejlik, hogy számos madárfaj használja fészkelő- és vártahelyül. A gyepon fészkel többek között két, hazánkban Natura 2000 jelölőfaj, a **fokozottan védett szalakóta** (*Coracias garrulus*) és a **védtett kis örgébcics** (*Lanius minor*). A legjelentősebb megőrzendő fák EOV koordináták szerint: 47.798127, 21.713826; 47.799432, 21.714764; 47.799639, 21.713706; 47.801019, 21.712556 és 47.801361, 21.715313. **A fenti fákat nem érinti a beruházás.**

V. A LÉTESÍTMÉNY ÜZEMBEHELYEZÉSE RÉVÉN VÁRHATÓ KÖVETKEZMÉNYEK

Az építési fázis során, a nyomvonalon az élőhelyek megszűnése már megtörténik, így az üzemelés alatt további negatív hatásokkal már nem kell számolni. Az új szakaszokon, azok szegélyében várható további **idegenhonos inváziós növényfajok előretörése**. Már az építkezés fázisában várható a degradáltságot jól tűrő növényfajok felszaporodása, melyeknek - kedvező esetben - a borítását évről évre csökkenteni lehet, megfelelő magkeverék vetésével, valamint évente kétszeri gyomirtó kaszálással. Néhány év leforgása alatt az új szakaszokon is a jelenlegi 4-es főút mentén lévő másodlagos szukcessziós fajokból álló vegetáció alakulhat ki. **Mindezeket figyelembe véve az üzemelés hatását semlegesnek ítéljük.**

Lepkék és egyéb rovarok esetén az üzemelés során elsősorban a fényszennyezéssel szükséges számolni. A közvilágításban alkalmazott világítótestek fénycsapdaként működnek. Sötét területeken egy fényforrás akár 2000 – 11000 rovargyedet is „befoghat” egy éjszaka során. Az ún. „ökológiai fényszennyezés” esetében már akár egy vagy néhány fényforrás is jelentős hatással lehet egy helyi populáció egyedeinek a viselkedésére vagy egy helyi életközösség fajdominancia viszonyaira és térbeli szerkezetére. A fényszennyezés mértéke előreláthatóan kismértékű lesz, ugyanis **a már meglévő útszakaszokon nem várható változás, az új szakaszok nagy része pedig nem lesz kivilágítva.** Ez alól kivétel a szakasz végén található Oláhréti úti, illetve az M3 körforgalmi csomópont. **Az Oláhréti üdülőterületen jelenleg is közvilágítás üzemel, az M3 csomópont térségében pedig a nyomvonal ~175 m távolságban eltávolodik a Szárcsházi-tanya-rétje ex lege védett területtől.** Ezáltal az üzemelés fázisában gyakorolt fényszennyező hatás összességében elviselhetőnek ítéltetők.

A nyomvonal **herpetofaunája** alapvetően szegényes, legjelentősebb vizes élőhely az Oláh-réti-víztározó környéke. A kétéltűek és a hüllők előszeretettel használják napközben az aszfaltburkolatot napozásra (hőszabályozás), emiatt **elütésekre az 1. körzetben a víztározó környékén** számítani kell - ahogy eddig is voltak. ugyanakkor a gyeperes és erdős élőhelyeken, főleg síkvidéken fajszegény herpetofauna volt jellemző. Összességében elütés sokkal nagyobb számban nem várható, tekintve, hogy jelentősebb vizes élőhelyen nem megy át az új nyomvonal.

Mindazonáltal, ha 2. körzetben lévő Érpataki (VIII.sz.) -főfolyáshoz mellett valóban megvalósul az állandó vízborítású Érpatak-Csürréti víztározó (25 km sz. térsége), akkor feltételezhető, hogy a kétéltű és hüllő fajok megfelelő életfeltételeket találnak. Ezesetben a az Árenda-földi-rétek ex lege védett terület, valamint a tervezett tározó között az átjutást az Érpataki (VIII.sz.)-főfolyáshoz kapcsolódó **V4** jelű, földút átvezetéssel kombinált alsó vezetéssel **vadátjáró** biztosítja. **A természetes ökológiai folyosóként működő vízfolyást is áthidaló műtárgy helyszíne egyben ideális a kétéltűek és hüllők átvezetésére.** Mindezeket figyelembe véve az üzemelés hatása semlegesnek/elviselhetőnek ítéltetők.

A madarakra nézve az egyik legfontosabb káros hatás létesítmény üzembehelyezése által a **gázolások miatti elhullás.** Legnagyobb veszélyben a különféle, az út melletti elhullott

takarmányszemekkel táplálkozó rágcsálókra vadászó **bagolyfajok** lesznek, melyeket a gépjárművek reflektorfénye elvakít és nagyobb valószínűséggel hullanak el az utak mellett az egyéb madárfajoknál. A baglyokat érintően várhatóan nem lesz nagymértékű mortalitás, mivel a nyomvonal környezete nem tartozik kifejezetten baglyos élőhelyek közé. Problémás lehet a sokszor utak mentén szedegető **vetési varjak** (*Corvus frugilegus*) és **pintyfélék elütése**, de néhány esetben a felmelegedő utak felett vadászó **füsti fecskék** (*Hirundo rustica*) és **molnárfecskék** (*Delichon urbicum*) is érintettek lehetnek. A tervezett út széles aszfaltfelülete sokkal gyorsabban és intenzívebben felmelegszik, illetve jelentősebb a hőkisugárzása, mint a környező területeknek, ami sok rovarfaj számára vonzó tényező. A rovarok odavonzzák a velük táplálkozó madarakat, ami **fokozza mind a madarak, mind a rovarok gázolás miatt bekövetkező pusztulását**. Tapasztalatok alapján valószínűsíthető, hogy a nyomvonal mentén fészkelő madárfajok már az első évben alkalmazkodnak a megnövekedett gépjármű forgalomhoz. **Összességében elmondható, hogy az üzemelés kezdetén várható nagyobb mértékű elhullás gázolás által, ezt követően azonban a fajok minden bizonnyal alkalmazkodni fognak ahhoz.**

A **fényszennyezés** szintén károsan érintheti a **madarakat**, azok túlélési és szaporodásbéli esélyeit. Bizonyos fajok a kivilágított objektumoktól távolabb választanak költőhelyet, lehetőleg ugyanolyan minőségű élőhelyen. A mesterséges megvilágítás okozta „állandó nappal” felborítja a madarak „napirendjét”, jellemzően nappal aktív madarak éjszaka is táplálkoznak. A vonuló madarak közül, az éjszaka vonuló madaraknál a mesterséges fényforrások eltévedéshez, „kényszerleszálláshoz” vezethetnek, a tájékozódó képességük ezáltal romolhat. Jellemző közvetett hatás a fényre összegyűlt rovarokat zsákmányoló, főleg az alkonyati időszakban mozgó madarak elütése. Tekintettel arra, hogy **a már meglévő útszakaszokon nem várható változás, az új szakaszok nagy része pedig nem lesz kivilágítva, az üzemelés fázisában gyakorolt hatás összességében elviselhetőnek ítéhető.**

A **legjelentősebb veszélyeztető hatás az üzembehelyezést követően a korábban említett élőhelyek feldarabolása, fragmentációja**. Az élőhelyek fragmentációja, jelen esetben a forgalom hatása „leglátványosabban” az állatok elütésében mutatkozik meg, a **gázolások miatt a mortalitás jellemzően megnövekszik**. Általánosságban az útpálya leszűkíti, illetve leszűkítheti a napi mozgásteret és vándorlási útvonalakat vághat el. Elsősorban a **magasabbrendű gerinceseknél** (főleg a madaraknál és az emlősöknél) várható, hogy **viselkedésbeli változások állnak be** (pl. lakókörzet módosulása, csökkent szaporodási siker). A vonalas létesítmények már önmagukban is akadályt képeznek a legtöbb emlősfaj számára, kerítéssel körülvéve pedig elválasztják az egyes populációkat. **Habár a kerítés még erősebb elválasztó hatású, mégis védelmet nyújt a közúton közlekedő gépjárművekkel szemben, értelemszerűen hatékonyan akadályozva az úton való átkelést**. Ez alapvetően a közepes és nagy testű emlősfajokra igaz, a kis testű (pl. pockok) emlősfajok részére nem jelent akadályt a kerítésen való átjutás, habár a terelő hatás ezen élőlénycsoportnál is jelentkezik, így az ökológiai átjárókkal a biztonságos mozgásuk részlegesen biztosítható. **Összegezve az üzemelés hatását a vadgázolásokat tekintve terhelőnek, károsnak ítéhető, mely hatást elviselhető mértékűre lehet csökkenteni, elsősorban a vadátjárók megfelelő helyre és megfelelő módon való kiépítésével.**

Az üzembehelyezést követően várható a **zajhatás megnövekedése**, ez azonban a jelenleginél nem lesz sokkal nagyobb, kivéve az új szakaszokon. A zaj állatokra gyakorolt hatása nagymértékben függ az egyed rendszertani besorolásától, egyértelműen a madarak és az emlősök a legérzékenyebbek rá. A zaj vadon élő állatokra gyakorolt legnyilvánvalóbb hatása a menekülési reakció előidézése. A különböző fajok meglehetősen különböző módon reagálnak a zajhatásokra, egyesek képesek hozzászokni a zajokhoz, mások nem. Általánosságban a hirtelen hanghatásokra legérzékenyebbek az állatok, melyekre nem lehet kalkulálni, ezért vélhetően **zajhatással minimális mértékben kell csak számolni**.

VI. A beavatkozásokat érintő természetvédelmi korlátozásokat az alábbiak indokolják:

Az építéshez kapcsolódó egyéb létesítmények (ideiglenes telephelyek, depónia stb.) kialakítása is átmeneti élettér- és élőhely-csökkenést eredményeznek. Az újonnan kialakított „szervízutak”, szállítási

útvonalak és depóniahelyek átmeneti élőhelymegszűnést okozhatnak. Sok esetben ez akár végleges is lehet, hiszen az eredeti állapotok már nem állíthatók vissza, vagy csak nagyon hosszú idő alatt. Ez a hatás megelőzhető, ha a nyomvonalszakaszok, műtárgyépítések azon szakaszait, ahol természetvédelmi szempontból értékes élőhelyeket érint (ex lege lápok keresztezései, védett növényfajok élőhelyei), a munkaterületet a kivitelezés előtti felmérés eredményeinek megfelelően kerítéssel lehatárolják. Hasonló élőhelymegszűnéssel járhat az anyagnyerő helyek kialakítása, melyek csak degradált területeken létesíthetők, ex lege védett lápterületek keresztezéseinél, illetve védett növényfajok élőhelyén való elhelyezésük szigorúan tilos.

A talajra kerülő vegyszerek, olaj, szennyezőanyagok az élőhelyre nézve károkat okoznak, a megelőzés érdekében a gépek, berendezések állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, kiömlés esetén pedig azonnali hatállyal kármentesítést kell megkezdeni. Az építés közben csak kifogástalan állapotú gépek és szállítóeszközök alkalmazhatók a szennyezés elkerülése érdekében. Az építés ideje alatt, a gépek tisztítása esetén törekedni kell arra, hogy a szennyezett víz ne kerülhessen a talajra és vízfolyásokba.

Az építkezési fázisban várható a degradáltságot jól tűrő növényfajok felszaporodása, köztük számos idegenhonos inváziós fajé. Természetes és természetközeli állapotú élőhelyek közelében ezek az elgyomosodó területek elősegítik a ruderalis gyomnövények és adventív növényfajok bejutását a természetközeli élőhelyekre, felerősítve azok elgyomosodását. Éppen ezért fontos a felesleges élőhely-igénybevétel lehető legkisebb mértékűre való korlátozása, a munkaterület kerítéssel való lehatárolása, valamint a rombolt felületek, depóniák kivitelezési munkák befejeztével való helyreállítása, rekultivációja (pl. gypesítés, gyomirtó kaszálás). Gypesítésre a leggyorsabb talajkötést biztosító magkeveréket kell alkalmazni, amit a későbbiekben felületessel fokozatosan átalakítandó esztétikai és természetvédelmi szempontból előnyösebb, a terület eredeti növényzetére leginkább jellemző, őshonos gyeppé. Az út mentén a takaró- vagy védőfásítások fafajösszetételét úgy kell megválasztani, hogy az a talajadottságoknak leginkább megfelelő, tájbaillő, őshonos fajokból álljon.

Ha a munkavégzés során ideiglenes árkok kialakítása szükséges, azokba az ott elhaladó kisebb állatok behullhatnak, mely a pusztulásukhoz vezethet. Ennek megakadályozására, az árok oldalán átlagosan 25 méterenként 0,4 m szélességben 45°-os rézsút kell kialakítani, mely lehetőséget biztosít az állatok kijutására. Kisebb árkoknál, illetve munkagödörknél, ha több napig nem történik betemetés, az árokba vagy gödörbe lejtősen behelyezett deszka vagy ágdarab lehetővé teszi a beesett állatok kijutását.

Tekintve, hogy a kivitelezés várhatóan évek múlva valósul meg, nem lehet kizárni a jelen dokumentációban szereplő felmért állományok kisebb mértékű átrendeződését, módosulását sem. Ezáltal az előkészítési kivitelezési munkálatok megkezdése előtt a jelenlegi élőhelytérkép alapján a területek ismételt természetvédelmi felmérése szükséges az illetékes természetvédelmi kezelő iránymutatása által.

Ebből következően a tényleges védett növény érintettséget csak közvetlen a kivitelezés előtt a vegetáció ismételt felmérését követően lehet pontosan megállapítani. A kiviteli szintű tervezési fázisban készülnie kell természetvédelmi kezelő bevonásával egy áttelepítési tervnek a védett növényfajok állományait érő negatív hatások csökkentése érdekében azokra a védett növény egyedekre vonatkozóan, amelyek a tervezett beavatkozások során közvetlenül érintettek az építési, kivitelezési tevékenységek által. Az elkészülő terv alapján a kivitelezési munkálatokkal közvetlenül érintett egyedek áttelepítését kell megvalósítani az Igazgatóság szakfelügyelete mellett.

A kiviteli szintű tervezési fázisban a vegetáció ismételt felmérését követően növényáttelepítési eljárás lefolytatása szükséges a védett növényfajok állományait érő negatív hatások csökkentése érdekében azokra a védett növény egyedekre vonatkozóan, amelyek a tervezett beavatkozások során közvetlenül érintettek az építési, kivitelezési tevékenységek által. Az eljárás engedélyhez kötött tevékenység, melyre vonatkozó kérelmet a természetvédelmi hatósághoz kell benyújtani. Az engedélyezési eljárás lefolytatását követően pontos növényáttelepítési útmutatót kell készíteni a

természetvédelmi kezelő bevonásával, majd az áttelepítést kizárólag az ő szakfelügyeletük mellett lehet megvalósítani.

Az engedélyezési tervfázisban a közvilágítás kiépítésével érintett helyszíneket át kell tekinteni, figyelembe véve a növényzet és az épületek esetleges takarását. A fenti helyszíneken a mesterséges éjszakai megvilágítás körültekintő, átgondolt megtervezése során a természetvédelmi szempontokat az előírások között részletezett módon kell betartani és kivitelezni. A fenti szempontok általános érvényűek, figyelembevételük, prioritásuk sorrendje és módja, az adott terület adottságai, az érintett fajcsoportok, fajok tekintetében változhat.

A természeti értékek megóvása érdekében a kivitelezés területelőkészítési (fakivágás, bozótirtás) földmű építés, illetve jelentős zajhatással járó munkafázisait a fészkelési és vegetációs időszakon kívülre (szeptember 1. – március 1.) kell ütemezni. Ez megfelel a madárfajoknak is, így minimalizálható a fészkelés sérülésének és közvetlen pusztulásának veszélye. A fészkelési és fiókanevelési időszakon kívül a fajok többsége vagy már nem tartózkodik a területen (pl. telelőterületen van vagy kóborol), vagy röpképes egyedek képesek a zavaró hatásokra elkerülő magatartással reagálni (vagyis elrepülnek az építési területről). Abban az esetben, ha az építési munkálatok már jóval március 1. előtt megkezdődnek, az érintett területen fészkelő madárfajok jó eséllyel el fogják kerülni és más helyet fognak keresni költésre.

Fenti korlátozás alól kivételt jelent a héja (*Accipiter gentilis*), melynek költési időszaka február 15. és június 15. közé tehető. Ezen esetben a fészkek 100 méteres körzetében a munkálatokat a költést követően kell végezni, vagyis ősszel, a faj ugyanis sokszor már a téli időszakot követően, februárban fészket foglal. A www.natura2000.hu oldalon található „Terepi madárhatározó erdőgazdálkodóknak” c. kiadványban foglaltak alapján: „gondoskodni kell a fészkek és a váltófészkek megőrzéséről, 100 méter sugarú körben a takarást biztosító erdőállomány fenntartásáról, költési időben pedig a zavartalanságról is.” A Natura 2000 rendelkezést figyelembe véve a kivitelezés megkezdése előtt a természetvédelmi kezelő részvételével a fészket és a költést ellenőrizni kell. Amennyiben igazolt a költés, a fészkek legalább 100 m sugarú körében a fészkelési időszakon kívülre kell időzíteni a területelőkészítés egyes munkafázisait (fakivágás és bozótirtás), valamint földmű építést és a zajjal járó munkálatokat.

Augusztus közepére az idős, őshonos faegyedek odvaiban pihenő denevérfajok esetében a potenciálisan érintett kölykezőszállításokon született juvenilis egyedek már képesek elhagyni a szálláshelyeket, de a téli nyugalmi periódus még nem kezdődött el, így a jelzett (augusztus 15 – október 31.) időintervallumban valamennyi érintett egyed képes elmenekülni a fakivágás által érintett szálláshelyről.

Útépítéseknél kimondottan jellemző – főleg a homokos feltalajjal jellemezhető nyomvonal szakaszokon –, hogy a friss falrészekbe beköltöznek a partifecskek (*Riparia riparia*) és/vagy a gyurgyalagok (*Merops apiaster*). Megakadályozása érdekében április-májusban az árkok, depóniák oldalát vagy le kell hálózni, vagy 45 fokos rézsút kell kialakítani. Ha mégis beköltöznek, akkor az érintett falrészleteket a fészkelési időszak végéig, vagyis általánosságban augusztus közepéig, érintetlenül kell hagyni.

A vadfajok az élőhelyi adottságok és az évenként változó mezőgazdasági kultúrák függvényében évenként és helyszínenként változó területhasználatot, egyedi vagy állományszintű elmozdulást mutathatnak. A tervezett főút műszaki paraméterei alapján gyorsforgalmi útra jellemző kiépítettségű, ezért a nyomvonal teljes szakaszán 2,4 méter magas védőkerítés kiépítése szükséges.

A vadállomány szabad mozgásának biztosítása érdekében vadátjárók telepítése szükséges. A kivitelezési munkálatok megkezdése előtt a tervezett vadátjáró helyszíneken ismételt terepi felmérés szükséges a természeti állapotokról a természetvédelmi kezelő és a vadgazdálkodási Főosztály szakembereivel, valamint és az illetékes fővadászok közreműködésével.

A vadátjárók esetében fontos, hogy a felüljáróknál minél szélesebb legyen (min. 20 m), földborítású, tölcsérszerű torkolattal bírjon, valamint mind az átjárót, mind a rávezető részt tekintve növényzeti

borítással rendelkezzen. A felső vezetésű kombinált átjárók esetében a burkolattal rendelkező rész mellett legyen csak földes, növényzettel borított rész is, rávezetése hasonló a felső vezetésű vadátjáróhoz. A vadfajok átjárását biztosítani tudják a szintbeni ökológiai átjárók, a szabvány szerinti, legalább 4 méter szabad magassággal a dámszarvas, vaddisznó, őz átvezetésére. Ezen átjárók kombinált használatúak is lehetnek (út, vasút átvezetése egyben), de mindig legyen természetes aljzatú, földborítású része is. A közút alatt vezetett vadátjárók az emlősök átvezetése mellett egyéb taxonok (pl. kétéltűek, hüllők) átvezetését is szolgálja, főként, hogy mindkét közút alatt vezetett vadátjáró vízfolyás mellett van. A tervezett főút elválasztó hatását mérséklését szolgáló vadátjárók helyszíneinél a természetvédelmi kezelő által kiadott fajlista szerint a növénytelepítése megvalósítani.

Az üzembehelyezést követően a nem kívánt gyomosodás és az idegenhonos inváziós fajok terjedésének megakadályozása érdekében a bolygatott gyepek, területek kaszálásáról folyamatosan, legalább évi két alkalommal gondoskodni kell.

A természetvédelmi célú intézkedések indokoltsága, szükségszerűsége függhet az adott év hidrometeorológiai viszonyaitól is, ezért a kivitelezés megkezdése előtt szakmai egyeztetést javasunk az Igazgatóság szakembereivel. Amennyiben a szakmai egyeztetés alapján az adott évben az időbeli korlátozás módosítása vagy – mindegyik vagy bizonyos részterületeken a – teljes elhagyása indokolt, a kivitelezés az Igazgatóság írásbeli hozzájárulásával a fent meghatározott időbeli korlátoktól eltérően megvalósulhat. Szükség esetén a természetvédelmi kezelő szakfelügyelet ellátását is elrendelheti. Továbbá a kivitelezés során, amennyiben az adott évben a kivitelezés 400 méteres körzetében vagy a megközelítési útvonalak mentén fokozottan védett és emberi zavarásra kifejezetten érzékeny madárfaj jelentősen érintett lehet a beruházással, úgy a természetvédelmi kezelő eseti korlátozásokat írhat elő.

A területen előforduló védett és/vagy Natura 2000 jelölő fajok-, valamint a védett élőhelyek védelme érdekében a fenti előírásokat tettem.

A tervezett beruházásnak a Natura 2000 területhez legközelebbi pontja körülbelül 450 méterre található. A beruházás megvalósulásával a Natura 2000 terület jelölő élőhelyeiben, fajaiban, természetvédelmi helyzetében, továbbá a fenntartási tervben és a Natura 2000 célkitűzéseiben elérendő célok megvalósítását nem akadályozza.

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 131/2001. (V. 9.) KöM rendelet 1. és 2. mellékletében szereplő:

Pompás kosbor (*Orchis laxiflora* subs. *elegans*) védett növényfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 5.000 Ft.

C-betűs lepke (*Nymphalis c-album*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 5.000 Ft.

Nagy gyöngyházlepke (*Argynnis paphia*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 5.000 Ft.

Kardoslepke (*Iphiclidides podalirius*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Barna varangy (*Bufo bufo*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Kecskebéka (*Pelophylax kl. esculentus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Nagy tavibéka (*Pelophylax ridibundus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Zöld varangy (*Bufo viridis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Zöld levelibéka (*Hyla arborea*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Vízisikló (*Natrix natrix*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Zöld gyík (*Lacerta viridis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Fürge gyík (*Lacerta agilis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

Sárga billegető (*Motacilla flava*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.
Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.
Cigány csuk (*Saxicola torquatus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.
Rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.
Bíbic (*Vanellus vanellus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Vörös vércse (*Falco tinnunculus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Függőcinege (*Remiz pendulinus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Kis fakopáncs (*Dendrocopos minor*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Fekete harkály (*Dryocopus martius*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Kis őrgébics (*Lanius minor*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Héja (*Accipiter gentilis*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.
Vakond (*Talpa europaea*) védett állatfaj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft
Szalakóta (*Coracias garrulus*) fokozottan védett állatfaj, természetvédelmi értéke 500.000 Ft

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) rendelkezései szerint:

A 42. § (1) bekezdése szerint tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.

A 42. § (3) bekezdése alapján természetvédelmi hatóság engedélyre szükeges védett növényfaj:

- a) egyedének, virágának, termésének vagy szaporításra alkalmas szervének gyűjtéséhez;
- e) egyedének betelepítéséhez, visszatelepítéséhez, termesztésbe vonásához.

A 43. § (1) bekezdése értelmében tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

A 43. § (2) bekezdése alapján a természetvédelmi hatóság engedélyre szükeges védett állatfaj:

- a) állományának szabályozásához;
- l) egyede fészkeinek áttelepítéséhez.

A 80. § (1) bekezdése szerint természetvédelmi bírságot köteles fizetni, aki tevékenységével, vagy mulasztásával:

- a) A természet védelmét szolgáló jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti;
- b) A védett természeti értéket jogellenesen veszélyezteti, károsítja, elpusztítja;
- d) A védett élő szervezet, életközösség élőhelyét, illetőleg élettevékenységét jelentős mértékben zavarja.

A kivitelezés során védett élőlény egyedének, illetve állományának észlelése esetén, annak veszélyeztetése elkerülése érdekében a munkálatokat le kell állítani és haladéktalanul értesíteni kell a területileg illetékes természetvédelmi őrt, aki a helyszínen a természetvédelmi értékek védelmének érdekében kezdeményezheti a munkálatok felfüggesztését.

A Fentiek, a benyújtott Környezeti Hatástanulmány dokumentációban, a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációban, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság HNPI-08047-1/2023. sz. természetvédelmi kezelői nyilatkozatában foglaltak alapján a tervezett tevékenységgel szemben természeti szempontból kizáró ok nem merült fel, a rendelkező részben tett előírások betartása esetén a tevékenység természetvédelmi érdeket nem sért.

Tájékoztatjuk, hogy a Tvt. 80.§-a alapján a jogellenes tevékenység végzője természetvédelmi bírság fizetésére köteles, illetve a természetvédelmi hatóság a Tvt. 37.§ (3) bekezdése alapján köteles a tevékenység folytatásától eltiltani.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal megállapításai:

A benyújtott hatásvizsgálati dokumentáció alapján a tervezett beruházás megvalósítása Hajdú-Bihar Vármegyében Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház és Téglás közigazgatási területén található ingatlanokat érint.

A tervezett beruházás megvalósítása által a 0+000 és 6+300 km szelvények közötti szakaszon érintett a Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek (HUHN20033) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület .

A kivitelezés és üzemeltetés során esetlegesen megjelenő, megtelepedő védett, fokozottan védett fajok egyedeinek, állományának védelme érdekében – hivatkozással a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet) 19. § a) pontjának aa) alpontjára - értesíteni kell az Igazgatóság területileg illetékes természetvédelmi őrét, ezért a környezetvédelmi hatóság a 3.6.2.1. - 3.6.2.2 pontban leírt feltételeket adja.

A 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a Nemzeti Park Igazgatóság elnevezését, székhelyét és működési területét a 2. melléklet tartalmazza.

A 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 19. § a) pontjának aa) alpontja alapján a Nemzeti Park Igazgatóság állami alaptevékenysége körében ellátja a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek és közösségi jelentőségű értékek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket jogszabály alapján más szerv vagy természetes személy köteles ellátni.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 59. § (1) bekezdése alapján a természeti értékek és területek, különösen a védett természeti értékek és területek őrzése, megóvása, károsításának megelőzése érdekében - egyenruhával és szolgálati lőfegyverrel ellátott tagokból álló - természetvédelmi őrszolgálat működik.

A Tvt. 42. § (1) bekezdése és 43. § (1) bekezdése alapján tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása; tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása. A beruházással érintett ingatlanon esetlegesen megjelenő védendő természeti értékek megóvása érdekében a környezetvédelmi hatóság a rendelkező rész 3.6.2.3 - 3.6.2.5. pontjában írt feltételt adja.

A védett és fokozottan védett állat- és növényfajok körét, természetvédelmi értékét a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet határozza meg.

A Tvt. 8. § (1) bekezdése értelmében a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

A Tvt. 17. § (1) bekezdése szerint a 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

A Tvt. 17. § (2) bekezdése értelmében a természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

A beruházással érintett vagy annak közvetlen környezetében található Natura 2000 hálózat részt képező területek védelme érdekében a 3.6.2.6 - 3.6.2.11. pontban előírt feltételek kerültek megadásra.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet) 4. § (1) bekezdése értelmében a Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, a rendelet 1-3. számú mellékletében meghatározott fajok és a rendelet 4. számú mellékletében meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

A Tvt. 5. § (1) bekezdése alapján minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.

A 3.6.2.12. pontban előírt feltételek a Natura 2000 hálózat részét képező területeken végzendő tevékenységek jogszerű végzésére irányul.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdése alapján a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges

- a) a gyepek feltöréséhez, felülvetéséhez, faültetvényé alakításához;
- b) a terület helyreállításához;

c) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény, valamint a fás szárú energetikai ültetvényekről szóló kormányrendelet hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fás legelőn lévő fa telepítéséhez, kivágásához, kivéve a csatorna medrében, az üzemi vízszintnél a nedvesített keresztaszvályban lévő fa, facsoport mederfenntartási céllal történő kivágását;

A kültéri világítás és az abból adódó fényszennyezés az éjszakai életmódot folytató állatok egyedeinek (rovarok, denevérek) életfolyamatainak zavarását, esetleges elhullását eredményezi, ezen felül tájesztétikai szempontból is jelentős tényező: a természetközeli táj megjelenéséhez hozzátartozik az éjszakai sötétség és a csillagos ég látványa, ezért nem elfogadható a terület éjszakai megvilágítása. A fényszennyezés mérséklése érdekében a rendelkező rész 3.6.2.13. pontjában foglaltak kerültek előírásra.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 1. számú mellékletének 38. pontja értelmében a fényszennyezés olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is.

A tervezett beruházás hatásainak – a létesítés és az üzemeltetés során - vizsgálata a hatásterület által érintett Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek HUH20033 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, az ott található Natura 2000 jelölő fajok és élőhelyek vonatkozásában.

A Natura 2000 hálózat részét képező területet a nyomvonal bővítése a 0+000 és 6+300 km szelvények közötti szakaszon érinti. A beruházás a nyomvonal 0+000 – 0+570 km szelvények közötti szakaszán 23297 m² nagyságú terület, a 1+400 – 1+670 km szelvények közötti szakaszon 10910 m²

nagyságú terület 1+890 – 3+700 km szelvények közötti szakaszon 67456 m² nagyságú terület, a 5+200 – 5+350 km szelvények közötti szakaszon 16559 m² nagyságú terület válik érintetté.

A nyomvonal bővítésével érintett Natura 2000 hálózat részét képező területeken degradált akácok, intenzív mezőgazdasági kultúra és jellegtelene száraz félszáraz gyepek találhatók.

1. A Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek HUH20033 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

9110* - Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus* spp.)

91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

A vizsgálati dokumentáció alapján a 9110* - Euro-szibériai erdőssztyepptölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus* spp.) megnevezésű kiemelt jelentőségű Natura 2000 jelölő élőhely a nyomvonal a 1+900 és az 5+100 km szelvények között szakasza mentén, a nyugati oldalán fordul elő. A jelölő élőhely a munkálatokkal érintett területeken nem fordul elő. A beruházással kapcsolatban elmondható, hogy sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés nem lesz jelentős hatással az érintett területekre és azok élővilágára.

A vizsgálati dokumentáció alapján a 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) megnevezésű kiemelt jelentőségű Natura 2000 jelölő élőhely a nyomvonal a 0+600 és az 1+700 szelvények között szakasza mentén, a nyugati oldalán fordul elő. A jelölő élőhely a munkálatokkal érintett területeken nem fordul elő. A beruházással kapcsolatban elmondható, hogy sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés nem lesz jelentős hatással az érintett területekre és azok élővilágára.

2. A Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek HUHN20033 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület jelölő fajai

- a. Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
- b. Nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)
- c. Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- d. Magyar nőszirm (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*)
- e. Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

A benyújtásra került dokumentáció, valamint a környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló információk alapján, a vizsgálati területen, a tervezett beruházás megvalósítása a magyar nőszirm (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*) nem fordul elő. Azonban potenciálisan előfordulhat, mivel állományainak egy része erdőssztyepp jellegű élőhelyeken, melegkedvelő tölgyesekben és azok szegélyén él. A tervezett beruházás megvalósítása a jelölő faj magyarországi állományának tekintetében sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés során nem lesz jelentős hatással, az előírt feltételek betartása esetén.

A környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló információk alapján a nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*) a nyomvonal a 0+900 és az 1+500 km szelvények között szakaszának nyugati oldalán húzódó erődsávban fordult elő a vizsgálati terület felmérése során. A tervezett beruházás megvalósítása nem érinti közvetlenül a jelölő faj élőhelyét, ezért sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés során nem lesz jelentős hatással, a jelölő faj élőhelyére az előírt feltételek betartása esetén.

A környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló információk alapján a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) a felmérés ideje alatt nem került elő azonban a jelölő faj potenciálisan előfordulhat. A tervezett beruházás megvalósítása nem érinti közvetlenül a jelölő faj élőhelyét, ezért sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés során nem lesz jelentős hatással, a jelölő faj élőhelyére az előírt feltételek betartása esetén.

A környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló információk alapján a díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*) felmérés ideje alatt nem került elő azonban a jelölő faj potenciálisan előfordulhat. A tervezett beruházás megvalósítása nem érinti közvetlenül a jelölő faj élőhelyét, ezért sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés során nem lesz jelentős hatással, a jelölő faj élőhelyére az előírt feltételek betartása esetén.

A környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló információk alapján a nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) a felmérés ideje alatt nem került elő azonban a jelölő faj potenciálisan előfordulhat. A tervezett beruházás megvalósítása nem érinti közvetlenül a jelölő faj élőhelyét, ezért sem a kivitelezés, sem az üzemeltetés során nem lesz jelentős hatással, a jelölő faj élőhelyére az előírt feltételek betartása esetén.

A környezeti hatásvizsgálati eljárás során benyújtásra került dokumentáció alapján, amelyben a fauna fajai kerülnek rögzítésre a beruházási helyszínen és annak közelében számos védett, védett faj – többek között Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*) Ft; t.é.: 5.000- Ft), C-betűs lepke (*Nymphalis c-album*; t.é.: 5.000- Ft), citromlepke (*Gonepteryx rhamni*; t.é.: 5.000- Ft), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*; t.é.: 10.000- Ft), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*; t.é.: 10.000- Ft), kis fehérsávospapírpó (*Neptis sappho*; t.é.: 10.000- Ft), málna-gyöngyházlepke (*Brenthis daphne*; t.é.: 5.000- Ft), nagy gyöngyházlepke (*Argynnis paphia*; t.é.: 5.000- Ft), zöldgyík (*Lacerta viridis*; t.é.: 25 .000- Ft), barátcinege (*Parus palustris*; t.é. 25.000- Ft), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*; t.é: 25.000- Ft), barázdabillegető (*Sylvia atricapilla*; t.é:25.000- Ft), csicsörke (*Serinus serinus* t.é: 25.000- Ft), csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*; t.é: 25.000- Ft), énekes rigó (*Turdus philomelos*; t.é: 25.000- Ft), erdei pinty(*Fringilla coelebs*; t.é: 25.000- Ft), erdei pityer(*Anthus trivialis*; t.é: 25.000- Ft), fekete harkály (*Dryocopus martius*; t.é: 50.000- Ft), fekete rigó (*Turdus merula*, t.é: 25.000- Ft) előfordulása ismert.

Összességében elmondható, hogy a tervezett beruházás megvalósítása a védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű fajok esetében időszakos zavarással, élő- és táplálkozóhelyek átalakulásával jár. A munkálatok megfelelő időbeli ütemezésével és természetvédelmi szempontból megfelelően történő végzésével azok hatása az állat- és növényfajok esetében elviselhetőnek tekinthető.

Az érintett területeken esetlegesen élő és a környéken táplálkozó védett, fokozottan védett állat- és növényfajok élettevékenységeinek zavartalansága, egyedeinek és állományainak védelme, megőrzése érdekében a rendelkező rész pontjaiban leírt feltételek kerülnek megadásra, melyek betartásával a beruházás élővilágra gyakorolt hatásai nem lesznek jelentősek.

A környezetvédelmi hatóság rendelkezésére álló adatok alapján – a rendelkező részben leírt elvárások megvalósulása esetén – a beruházás nem lesz jelentős hatással a terület természeti környezetére. Természetvédelmi szempontból a beruházás megvalósítása elfogadható.

Éghajlatvédelem

A hatástanulmány részét képezte a klímavédelmi kockázatelemző tanulmány, amelyben vizsgálták

- a klímaváltozás várható hatásait a tervezett beruházásra (érzékenység vizsgálata, kitettség mértékének meghatározása, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni sérülékenység, kockázatok),
- a beruházás megvalósítása esetén a klímaváltozásra gyakorolt hatásokat,
- az alkalmazkodó képességet

és a negatív hatások megelőzését, mérséklését szolgáló lehetőségeket.

A sérülékenység elemzése alapján a projektekre a következő éghajlati paraméterek vannak fizikai hatással: hőhatás, viharok, szélsőbesség növekedés, tüzek, szélrózsió, hóhullámos napok számának növekedése, nyári forró napok számának növekedése, árvíz, belvív. A tervezési, és üzemeltetési szakaszban az alkalmazott intézkedések kezelik az azonosított kockázatokat, egyrészt eliminálják azokat, másrészt biztosítják a rendszer éghajlatváltozással szembeni rugalmasságát.

A fejlesztés összességében növeli a közúti forgalom biztonságos lebonyolítását a jelenlegi állapothoz képest, esetleges szélsőségesebb időjárási viszonyok között is.

A javasolt intézkedések megvalósítása esetén a beruházás a klímavédelmi célokkal összeegyeztethető.

Hulladékgazdálkodás

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztály 7824-2/2023. számú szakhatósági állásfoglalása és a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal - mint hulladékgazdálkodási hatóság - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztály HB/17-

HGO/02228-2/2023. számú szakhatósági állásfoglalása alapján a rendelkező részben foglalt előírásai (3.2.1 és 3.2.2 pont) maradéktalan betartása esetén hozzájárultak a tervezett létesítmény telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához. A részletes értékelést jelen határozatban található szakhatósági állásfoglalások tartalmazzák.

Felszíni és felszín alatti vizek

A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** 36500/6289-2/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalása és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** 35900/7805-1/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalása alapján a rendelkező részben foglalt előírásai (3.7.1. és 3.7.2. pont) maradéktalan betartása esetén hozzájárult a tervezett létesítmény telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához. A részletes értékelést jelen határozatban található szakhatósági állásfoglalás tartalmazza.

Országhatáron áterjedő környezeti hatások

A tervezett tevékenység esetében országhatáron áterjedő jelentős környezeti hatás bekövetkezése nem feltételezhető, így a Khvr. 12-15. §.-a szerinti nemzetközi környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem volt indokolt.

A Főosztály az elvégzett környezeti hatásvizsgálat, a megkeresett szakhatóságok állásfoglalása, a szakkérdések vizsgálata, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakmai véleménye, valamint a megkeresésekre adott nyilatkozatok, továbbá a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a kérelmezett tevékenység kivitelezése, megvalósítása a rendelkező részben foglalt előírások betartása esetén természetvédelmi, tájvédelmi, levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, hulladékgazdálkodási, valamint a felszíni- és felszín alatti vizek és a földtani közeg védelme szempontjából engedélyezhető.

A beruházás Debrecen, Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás, Újfehértó, Érpatak és Nyíregyháza települések Jegyzői tájékoztatása szerint az érintett települések jelen eljárás időpontjában **hatályos településrendezési eszközeivel nincs összhangban**, ezért a Főosztály a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja és az 5. § (2) bekezdésének cc) pontja alapján határozata rendelkező részének 3.1.1. pontjában **előírta, hogy a tervezett tevékenység és a Településrendezési Eszközök közötti összhangot meg kell teremteni**, így a tevékenység engedélyezését kizáró okot meg kell szüntetni a **tervezett tevékenység kivitelezési munkáinak megkezdéséig**.

Fentiek alapján a környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi engedélyt a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény 66. § (1) a) pontja, 68-69. §-a, 71. § (1) bek. b) pontja alapján kiadja.

A Khvr. 11. § (1)-(2) bek. alapján az engedély érvényességi idejét határozatlan időben állapítottam meg.

A határozat a Khvr. 6. §-11.§-ai szerinti eljárásban, a Khvr. 10. § (4) bekezdés szerinti feltételek figyelembevételével, az Ákr. 80. § (1) és 81. § (1) bekezdésben meghatározott formában és tartalommal lett meghozva.

A kiemelt beruházásokra vonatkozó szabályokat a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 193. § - 201. §-ai tartalmazzák.

A határozatot a *magyar építészetéről* szóló 2023. évi C. törvény 196. § (1) bekezdése és a Khvr. 10. § (3) bek. és 5. § (6) bekezdése alapján hirdetményi úton közlöm, ennek érdekében megküldöm az eljárásban részt vett települési önkormányzatok jegyzőinek azzal, hogy a kézhezvételt követően gondoskodjanak a közhírré tételéről. A határozat közzétételének napja a hirdetmény kifüggesztését követő 5. nap.

A határozat ellen a közigazgatási per kezdeményezésének lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdése biztosítja.

A szakhatóságok megkeresésére az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdése és a rendelet 1. számú melléklet 9. táblázatának 2., 3., 4., 20. és 22. pontja alapján került sor.

A szakkérdések vizsgálatára a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklete alapján került sor.

A törvényszék illetékességét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 13. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján határoztam meg. A keresetlevél tartalmi követelményeit a Kp. 37. §-a határozza meg.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (továbbiakban E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett a keresetlevelet is kizárólag elektronikusan, az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon nyújthat be. Az elektronikus ügyintézésre köteles személyek körét az E-ügyintézési tv. 9. §-a határozza meg. Jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet a polgári perben és a közigazgatási bírósági eljárásban alkalmazandó nyomtatványokról szóló 6/2019. (III.18.) IM rendeletben foglaltak szerinti nyomtatványon is előterjeszheti (19. számú melléklet). Amennyiben a személyesen eljáró természetes személy az elektronikus kapcsolattartási módot választja, beadványait Ügyfélkapu igénybevételeivel nyújthatja be és a bíróság is elektronikusan kézbesít részére.

A keresetlevél az e-Papír elektronikus üzenetküldő alkalmazáson keresztül, a <https://epapir.gov.hu/level/uj> oldalon, „Jogorvoslat” megnevezésű témacsoport, „Közigazgatási szerv határozatának bírósági felülvizsgálat iránti keresetlevél benyújtása” megnevezésű ügytípus, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal címzett kiválasztását követően nyújtható be a közigazgatási határozatot/végzést hozó szervnél. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatás a Kp. 77. §-án alapul, amely szerint, ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, s azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság tárgyaláson kívül határoz. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes a védiratban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye. A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét és a megfizetésének módját az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. §-a és a 74. §-a határozza meg.

A kérelemre indult eljárás igazgatási szolgáltatási díja a Díjrendelet 2. § (1)-(2) bekezdése és a 2. számú melléklete 9. főszám, 9.2 pontja alapján került meghatározásra.

A 624/2022. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés és a (3) bekezdés a) pontja alapján, mivel a tervezett 4. számú főút Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsítása hosszabb szakasza a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály illetékességi területét érinti, ezért a fentiek alapján a Főosztály jár el az ügyben.

A Főosztály

- környezetvédelmi hatáskörét a *környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja, (2) bekezdése, illetékességét a rendelet 2. § (1) és (3) bekezdés a) pontja határozza meg,
- természetvédelmi hatáskörét a *természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés c) pontja, (2) bekezdése, illetékességét a rendelet 2 § (1) bekezdése állapítja meg,
- hulladékgazdálkodási hatáskörét és illetékességét a *hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése állapítja meg.

A Főosztály a határozatot a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal és Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal közli, mint a területi vízügyi és a területi vízvédelmi hatósággal, a 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése alapján.

Nyíregyháza, 2024. január 29.

Értesülnek:

Véglegessé válás előtt: (elektronikus tértivevénnyel):

1. UNITEF'83 Zrt. (12108129)
2. Építési és Közlekedési Minisztérium (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.)
3. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
4. Hajdú-Bihar Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
5. Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága
6. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály
7. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály
8. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály
9. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
10. Szabolcs- Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
11. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
12. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály
13. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály
14. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Ingatlan-nyilvántartási Osztály; Földmérési és Földügyi Osztály
15. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság)
16. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (hulladékgazdálkodási hatóság)
17. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (hulladékgazdálkodási hatóság)
18. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda
19. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda
20. Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
21. Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
22. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
23. Debrecen Megyei Jogú Város Jegyzője
24. Bocskai kert Község Jegyzője
25. Hajdúhadház Város Jegyzője
26. Téglás Város Jegyzője
27. Újfehértó Város Jegyzője
28. Érpatak Község Jegyzője
29. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzője
30. Irattár

Véglegessé válás után:

1. UNITEF'83 Zrt. (12108129) – elektronikus úton
2. Építési és Közlekedési Minisztérium (1134. Budapest, Váci út 45.) – postai úton +tértivevény
3. Kötelezés Nyilvántartás; véglegessé válás után a véglegesítést végző munkatárson keresztül elektronikus úton

A határozatot hirdetményi úton közlöm.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.

A hiteles elektronikus másolat készítésének időpontja:

Az időbélyegzőn szereplő időpont.

A hiteles elektronikus másolatot készítette:

Dombrádi Donát környezetvédelmi szakügyintéző